

PATVIRTINTA
Kupiškio rajono savivaldybės tarybos
2021 m. balandžio 29 d. sprendimu Nr. TS-113

KUPIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2021 METŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PLANAS

I SKYRIUS IVADAS

1. Bendra informacija

Kupiškio rajono savivaldybės 2021 metų socialinių paslaugų planas (toliau – Planas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymu, Socialinių paslaugų planavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. lapkričio 15 d. nutarimu Nr. 1132 „Dėl socialinių paslaugų planavimo metodikos patvirtinimo“, Socialinių paslaugų katalogu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. A1-93 „Dėl Socialinių paslaugų katalogo patvirtinimo“, Socialinių paslaugų plano forma ir Socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijais, patvirtintais Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. A1-104 „Dėl socialinių paslaugų plano formos ir socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijų patvirtinimo“.

Plano paskirtis – nustatyti socialinių paslaugų teikimo mastą ir rūšis Kupiškio rajono savivaldybėje (toliau – Savivaldybė) 2021 metais pagal gyventojų poreikius, socialinių paslaugų finansavimo poreikį ir veiksmingumą.

Plane nustatyti socialinių paslaugų teikimo ir plėtros tikslai atitinka:

1.1. Valstybės ilgalaikės raidos strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. IX-1187 „Dėl valstybės ilgalaikės raidos strategijos“, pagrindinį tikslą „Sukurti aplinką plėtoti šalies materialinei ir dvasinei gerovei, kurią apibendrintai nusako žinių visuomenė, saugi visuomenė ir konkurencinga ekonomika“, kryptį „Socialinės paramos plėtra ir skurdo bei socialinės atskirties įveikimas“ ir jos pagrindinius veiksmus „Įvykdyti socialinių paslaugų reformą, kuri apibrėžtų veiksmingesnius socialinių paslaugų organizavimo būdus, skatintų pačius paslaugų gavėjus ieškoti savipagalbos būdų, pertvarkytų paslaugų finansavimą, sukurtų bendrą socialinių paslaugų standartų, kokybės vertinimo ir kontrolės mechanizmą“, „Teikti prevencines ir reabilitacines socialines paslaugas socialinės atskirties grupėms, prievartą ir išnaudojimą patyrusiems, sergantiems priklausomybės ligomis, grįžusiems iš įkalinimo vietų ir kitiems asmenims“, „Geriau panaudoti nevyriausybinių organizacijų išteklius ir gebėjimus socialinei paramai tobulinti“;

1.2. Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, misiją – socialiai pažeidžiamiausių visuomenės grupių įgalinimas, Vyriausybės prioritetinius projektus, jų principus bei veiklos kryptis, orientuotas į individualius asmens poreikius atitinkančias socialines paslaugas socialiai pažeidžiamoms šeimoms, senyvo amžiaus ir neįgaliems asmenims; neįgaliųjų teisių apsaugą ir paslaugų plėtrą; socialinės srities darbuotojų įgalinimą ir vaiko teisių apsaugos stiprinimą.

1.3. Kupiškio rajono savivaldybės 2020–2030 metų strateginio plėtros plano, patvirtinto Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2020 m. kovo 19 d. sprendimu Nr. TS-74 „Dėl Kupiškio rajono savivaldybės 2020–2030 metų strateginio plėtros plano patvirtinimo“, 2.3 tikslo „Socialinės pagalbos didinimas ir socialinės atsakomybės stiprinimas“ 2.3.1 uždavinį „Plėsti ir tobulinti socialinių paslaugų ir įstaigų bei organizacijų infrastruktūrą“, 2.3.2 uždavinį „Gerinti socialinių paslaugų kokybę, pakankamumą ir pasiekiamumą“, 2.3.3 uždavinį „Skatinti socialinę integraciją ir mažinti socialinę atskirtį“ bei 2.3.4 uždavinį „Užtikrinti vaikui ir šeimai palankią aplinką“;

1.4. Kupiškio rajono savivaldybės 2021–2023 metų strateginio veiklos plano, patvirtinto Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2021 m. vasario 25 d. sprendimu Nr. TS-22 „Dėl Kupiškio rajono savivaldybės 2021–2021 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“ Socialinės ir sveikatos apsaugos programos tikslą „Mažinti socialinę atskirtį rajone, įgyvendinant Savivaldybės ir valstybės socialinę politiką“ ir uždavinį „Užtikrinti būtinų socialinių paslaugų teikimą ir administravimą Kupiškio rajono gyventojams“.

Identifikuojant Savivaldybės pagrindines socialines problemas, remtasi Lietuvos Respublikos statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Statistikos departamentas) skelbiamais duomenimis, Kupiškio rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus, Finansų ir biudžeto skyriaus, Kultūros, švietimo ir sporto skyriaus, Kupiškio socialinių paslaugų centro, VšĮ Kupiškio vaikų dienos centro, Kupiškio socialinės globos namų, Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namų kaupiamais duomenimis, Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kupiškio rajono policijos komisariato pateikta informacija, nevyriausybinių organizacijų (toliau-NVO) bei kitų socialines paslaugas teikiančių įstaigų pateiktais duomenimis.

Šiame Plane vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme ir kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

2. Socialinių paslaugų teikimo ir plėtros tikslai:

Savivaldybės socialinių paslaugų infrastruktūrai plėtoti 2021 metais išskirti tokie esminiai veiklos prioritetai ir socialinių paslaugų teikimo ir plėtros tikslai:

1. Plėtoti nestacionarias socialines paslaugas, didinti jų teikimo mastą bendruomenėse ir užtikrinti jų prieinamumą.

2. Užtikrinti socialinės globos paslaugų teikimą senyvo amžiaus asmenims ir neįgaliesiems.

3. Užtikrinti socialinės globos paslaugų teikimą be tėvų globos likusiems vaikams.

4. Plėtoti socialines paslaugas socialinę riziką patiriantiems asmenims ir šeimoms.

Pagrindinė socialinių paslaugų infrastruktūros plėtojimo kryptis yra socialinių paslaugų įvairovės ir jų kokybės gerinimas kartu su jau teikiamomis stacionariomis paslaugomis, investuojant į nestacionarių socialinių paslaugų, kurios yra pigesnės ir efektyvesnės, plėtrą. Socialinių paslaugų teikimas turi atitikti realius bendruomenės poreikius ir remtis turimais resursais.

3. Socialinių paslaugų plano rengėjai

Socialinių paslaugų planą rengė Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus (toliau – Socialinės paramos skyrius), Finansų ir biudžeto skyriaus, Kupiškio socialinių paslaugų centro atsakingi specialistai:

Laima Bartulienė, Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vedėja;

Lina Buitvydaitė, Kupiškio socialinių paslaugų centro direktorė;

Gelmina Ramanauskaitė, Savivaldybės administracijos Būhalterinės apskaitos skyriaus vyresnioji buhalterė;

Laura Stalaukaitė, Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vyresnioji specialistė;

Reda Totorienė, Savivaldybės administracijos Finansų ir biudžeto skyriaus vedėja;

Aleksandra Žindulienė, Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vyriausioji socialinė darbuotoja;

Aušra Mykolaitienė, Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinio Globos centro globos koordinatorė;

Justina Beniulienė, Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vyriausioji specialistė.

II SKYRIUS BŪKLĖS ANALIZĖ

4. Savivaldybės socialinės ekonominės ir demografinės situacijos įvertinimas

Savivaldybės bendras plotas – 1080 kv. km. Savivaldybės atstovaujamoji institucija – Savivaldybės taryba, turinti vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas. Savivaldybės funkcijas įgyvendina atitinkami jos struktūriniai padaliniai ir struktūriniai teritoriniai

padaliniai – seniūnijos. Savivaldybė suskirstyta į Kupiškio miestą ir į 6 administracinius vienetus – seniūnijas.

1 lentelė

Eil. Nr.	Seniūnija	Gyventojų skaičius (~) (2021-01-01)	Seniūnaitijos
1.	Kupiškio seniūnija	3339	4 seniūnaitijos: Antašavos, Uoginių, Šepetos, Virbališkių
2.	Alizavos seniūnija	1487	3 seniūnaitijos: Alizavos, Salamiesčio, Palevenėlės
3.	Subačiaus seniūnija	1804	3 seniūnaitijos: Aukštaičių, Lukonių, Subačiaus miestelio
4.	Noriūnų seniūnija	1867	4 seniūnaitijos: Noriūnų, Puponių, Palėvenės, Rudilių
5.	Šimonių seniūnija	1419	4 seniūnaitijos: Adomynės, Juodpėnų, Migonių, Šimonių
6.	Skapiškio seniūnija	1408	4 seniūnaitijos: Skapiškio, Kreipšių, Laičių, Naivių

Savivaldybės administracijos seniūnijų duomenys

4.1. Vidutinis metinis Savivaldybės gyventojų skaičius ir sudėtis

Savivaldybėje 2020 m. pradžioje gyventojų skaičius buvo 16 356, 2021 m. pradžioje (išankstiniai duomenys) – 16 061. Savivaldybei būdinga gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencija. 2001 m. Savivaldybėje gyveno 24 622 gyventojai. Per laikotarpį nuo 2001 m. iki 2021 m. gyventojų skaičius rajone sumažėjo beveik 35 procentais (8 561 gyventojais).

Žemiau esančioje lentelėje pateikiami Savivaldybės gyventojų demografiniai rodikliai:

Savivaldybės gyventojų demografiniai rodikliai

2 lentelė

Eil. Nr.	Rodikliai	Gyventojų (šeimų) skaičius
1.	Gyventojų skaičius	16 356 (2020-01-01) 16 061 (2021-01-01)
	Iš jų:	-
1.1.	mieste	6 793 (2020-01-01) 6 686 (2021-01-01)
1.2.	kaime	9 563 (2020-01-01) 9 375 (2021-01-01)
2.	Iš bendro gyventojų skaičiaus:	-
2.1.	pensinio amžiaus gyventojai	4 475 (2020-01-01) 4 484 (2021-01-01)
2.2.	suaugę asmenys, turintys negalią	2 449 (2020-01-01)

2.3.	vaikai (0–17 metų amžiaus)	2 536 (2020-01-01) 2 519 (2021-01-01)
2.4.	neįgalūs vaikai	106 (2020-01-01) 103 (2021-01-01)
3.	šeimoms, kurioms teikiamos socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos	89 (2021-01-01)
4.	vaikai šeimose, kurioms teikiamos socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos	210 (2021-01-01)
5.	šeimoms, kurioms teikiamos bendrosios socialinės paslaugos	39 (2021-01-01)
6.	šeimoms, kurioms skirtos koordinuotos paslaugos	8 (per 2019 m.) 4 (per 2020 m.)
7.	vaikai, svarstyti Savivaldybės Vaiko gerovės komisijoje	41 (per 2019 m.) 41 (per 2020 m.)
8.	vaikai, kuriems skirta minimali priežiūra	18 (per 2019 m.) 10 (per 2020 m.)

Statistikos departamento duomenys (www.stat.gov.lt)

Socialinės paramos skyriaus duomenys

Kupiškio socialinių paslaugų centro duomenys

Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriaus duomenys

Per praėjusius metus pensinio amžiaus gyventojų skaičius Savivaldybėje nežymiai padidėjo (2 lentelė). 2021 m. pradžioje Savivaldybėje gyveno 4 484 pensinio amžiaus gyventojai, kurie sudarė apie 28 proc. visų Savivaldybės gyventojų. Savivaldybėje išlieka ta pati tendencija, kad visuomenėje daugėja senų žmonių, todėl sparčiai didėja poreikis socialinėms paslaugoms. Per paskutinius kelerius metus išaugo poreikis tiek nestacionarioms socialinėms paslaugoms – pagalbai į namus, integralios pagalbos paslaugoms, dienos socialinei globai asmens namuose, tiek stacionarioms socialinėms paslaugoms – ilgalaikės ir trumpalaikės socialinės globos paslaugų institucijoje.

4.2. Gyventojų socialinių paslaugų poreikius lemiantys veiksniai

Planuojant ir organizuojant socialinių paslaugų teikimą Kupiškio rajone orientuojamasi į Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įgyvendinamą valstybės socialinių paslaugų politiką. Svarbiausi uždaviniai ir toliau išlieka skurdo ir socialinės atskirties mažinimas, nestacionarių bendruomeninių socialinių paslaugų plėtra bei jų prieinamumo gerinimas. Visų šalies savivaldybių gyventojų socialinių paslaugų poreikį lemia panašūs veiksniai:

- demografinė padėtis;
- sveikatos būklė ir negalia;
- socialinių įgūdžių stoka ar nebuvimas;
- žalingi įpročiai (piktnaudžiavimas alkoholiu, psichotropinių medžiagų vartojimas);
- smurtas artimoje aplinkoje;
- gyvenamojo būsto neturėjimas ir socialinės integracijos problemos;

- emigracija ir gyventojų skaičiaus mažėjimas;
- nedarbas;
- kita.

4.2.1. Demografinė padėtis. Pagrindinis gyventojų senėjimą lemiantis veiksnys – gimstamumo kitimas ir gyvenimo trukmės ilgėjimas. Gimstamumas tiesiogiai neveikia gyventojų amžiaus struktūros, tačiau nuo jo mažėjimo priklauso dabartiniu metu susiformavusi gyventojų amžiaus struktūra bei tolimesnės jos raidos perspektyvos. Savivaldybėje pagal pateikiamus išankstinius Statistikos departamento duomenis 2020 m. gimė 130 kūdikių, o mirė 366 asmenys.

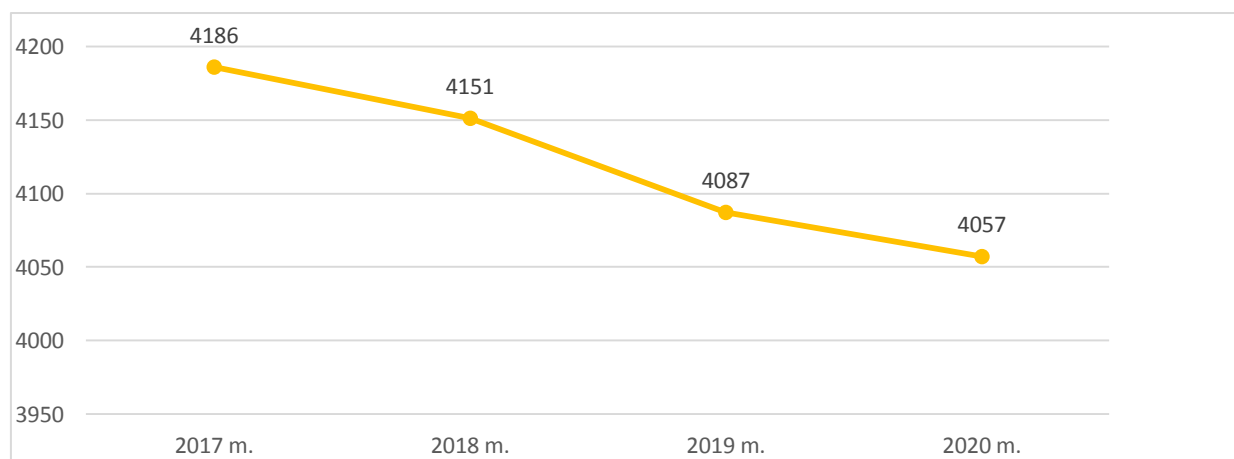
Žemiau esančioje lentelėje pateikiami 2018–2020 metų Savivaldybės gyventojų sudėties ir skaičiaus rodikliai:

3 lentelė

Eil. Nr.	Statistiniai rodikliai	2018-01-01	2019-01-01	2020-01-01	Pokytis lyginant su praėjusiais metais +, -
1.	Gyventojų skaičius	17 097	16 761	16 356	-405
2.	Vaikų skaičius (0 –15 metų amžiaus)	2 306	2 283	2 224	-59
3.	Darbingo amžiaus gyventojų skaičius	10 143	9 910	9 657	-253
4.	Jaunimo (14-29 metų amžiaus) skaičius	3 312	3 247	3 117	-130
5.	Pagyvenusių (65 metų ir vyresnio amžiaus) asmenų skaičius	4 151	4 087	4 057	-30
6.	* Demografinės senatvės koeficientas	193	192	197	+5

Statistikos departamento duomenys (www.stat.gov.lt)

1 diagrama. 65 metų ir vyresnio amžiaus skaičiaus kaita Savivaldybėje

Statistikos departamento duomenys (www.stat.gov.lt)

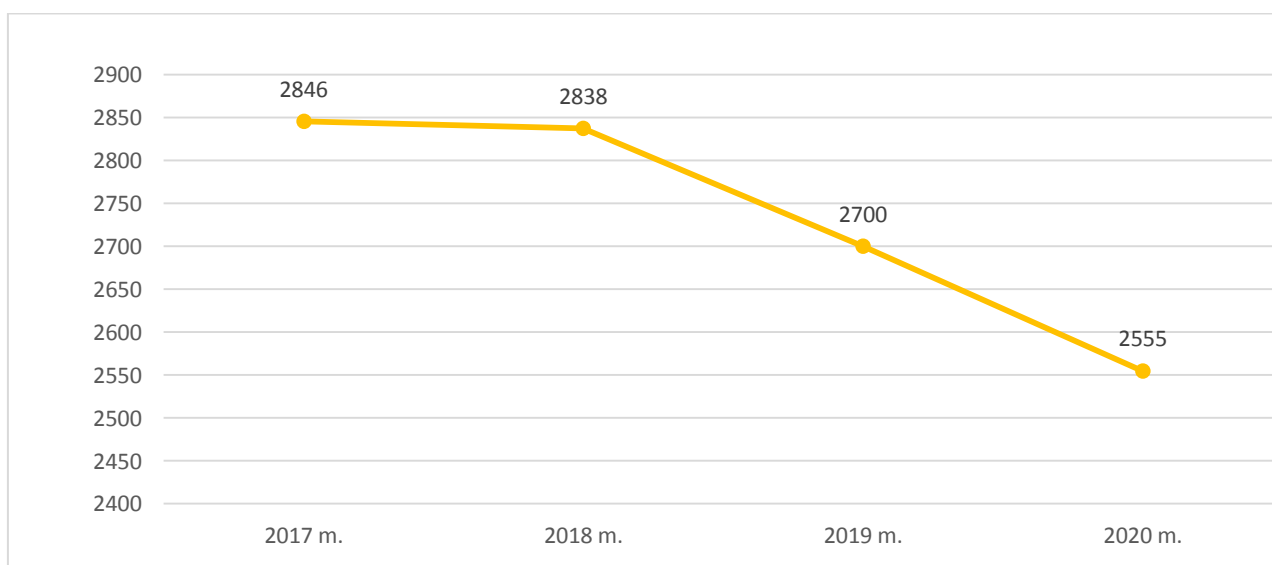
Socialinių paslaugų poreikis didėja ir dėl šeimos struktūros kaitos – kelių kartų šeimų, gyvenančių kartu, mažėja ypač sparčiai. Kupiškio socialinių paslaugų centro ir Savivaldybės administracijos seniūnijų pateiktais duomenimis 2021 m. sausio 1 d. Savivaldybėje gyveno 179 pagyvenę vieniši asmenys. Dažnai pagyvenusių žmonių artimieji gyvena kituose miestuose, užsienyje, jie yra užimti darbo rinkoje, socialiniai ryšiai tarp artimųjų yra susilpnėję arba nutrūkę, menki kaimynystės ryšiai, stinga neformalių globėjų, todėl, sulaukę vyresnio amžiaus ir netekę savarankiškumo, pagyvenę žmonės pagalbos tikisi iš oficialių pagalbos institucijų.

4.2.2. Sveikatos būklė ir negalia.

Europos tarybos 2017-2023 metų strategijoje dėl negalios, negalia yra apibrėžiama kaip atskirų sutrikimų ir egzistuojančio neigiamo požiūrio bei aplinkos kliūčių sąveikos rezultatas. Negalia gali trukdyti neįgaliesiems naudotis visomis žmogaus teisėmis, pagrindinėmis laisvėmis ir neleisti jiems veiksmingai ir lygiai su kitais dalyvauti visuomenės gyvenime. Asmenys, turintys daugybinių, sudėtingų ir kompleksinių sutrikimų, susiduria su papildomomis kliūtimis, jiems taip pat gresia didesnė institucionalizavimo, atskirties ir skurdo rizika.

Negalia apriboja asmens savarankiškumą, todėl reikalingos socialinės paslaugos, ypač bendruomenės lygmeniu, kurios padėtų ugdyti neįgaliųjų, jų šeimos narių gebėjimus, užtikrintų jų užimtumą, bendravimą, suteiktų galimybes gyventi bendruomenėje. Neįgaliesiems reikalingos įvairios bendrosios ir specialiosios socialinės paslaugos. Savivaldybėje 2020 m. sausio 1 d. duomenimis gyveno 2555 neįgalių asmenų, iš jų 106 vaikai, o tai sudaro 15,6 proc. visų Savivaldybės gyventojų. Per paskutinius 4 metus neįgalių asmenų skaičius proporcingai sumažėjo (2 diagrama).

2 diagrama. Neįgaliųjų skaičiaus kaita Savivaldybėje

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Panevėžio skyriaus Kupiškio skyriaus duomenys

Socialinės paramos skyriaus duomenys

Negalia sąlygoja pagalbos į namus, socialinės globos, asmeninio asistento paslaugų, transporto organizavimo, aprūpinimo techninės pagalbos priemonėmis, būsto pritaikymo neįgalųjų poreikiams ir kitų paslaugų poreikį.

**Aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis ir būsto pritaikymas neįgaliesiems
Kupiškio rajone 2017–2020 m.**

4 lentelė

Eil. Nr.	Rodikliai	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	Pokytis +, - lyginant su praėjusiais metais
1.	Aprūpinimas techninėmis pagalbos priemonėmis	313	309	211	280	+ 69
2.	Būsto ir aplinkos pritaikymas	11	6	8	9	+1

Kupiškio socialinių paslaugų centro duomenys
Socialinės paramos skyriaus duomenys

Būsto ir gyvenamosios aplinkos pritaikymo neįgaliesiems programos tikslas – didinti asmenų savarankiškumą pritaikant būstą ir aplinką neįgaliesiems bei šeimoms, auginančioms vaikus su sunkia negalia pagal jų poreikius, kad galėtų gyventi visavertiškesnį gyvenimą, sėkmingai integruotųsi į visuomenę, darbo rinką. Savivaldybės teritorijoje gyvena neįgalieji, turintys judėjimo negalią, todėl fizinės aplinkos pritaikymas yra svarbi sąlyga šių žmonių fiziniam ir socialiniam savarankiškumui.

2020 m. būsto ir aplinkos pritaikymo neįgaliesiems programai įgyvendinti iš Savivaldybės biudžeto buvo skirta 21 000,00 Eur, iš valstybės biudžeto – 39 116,07 Eur. 2020 m. buvo pritaikyti būstai 8 suaugusiems neįgaliesiems ir 1 šeimai, auginančiai vaiką su sunkia negalia. 2021 m. šios programos įgyvendinimui Savivaldybei yra paskirta 11 938,15 Euro iš valstybės biudžeto, tai yra 60 proc. visos numatomos preliminaros sumos, skirtos būsto neįgaliesiems pritaikymo darbams finansuoti, o iš Savivaldybės biudžeto skiriama 13 000,00 tai yra daugiau nei 40 proc. nuo preliminaros būsto neįgaliesiems pritaikymo darbų finansavimo sumos. Būsto pritaikymo neįgaliesiems darbų apimtys 2021 m. priklausys nuo to, kiek Savivaldybėje bus pritaikyta būstų, atsižvelgiant į kiek faktiškai lėšų prireiks būstų pritaikymui po jų apžiūros ir darbų kiekių bei kainų sąmatų sudarymo.

Būsto pritaikymas yra organizuojamas ir šeimoms, auginančioms vaikus su negalia. 2019 m. nebuvo pritaikyta būstų vaikams su sunkia negalia. 2020 m. prašymą pritaikyti būstą vaikui

su sunkia negalia pateikė 1 asmuo. Savivaldybei iš valstybės biudžeto yra paskirta 7114,74 Euro. Būsto pritaikymo šeimai, auginančiai vaiką su negalia, darbų įgyvendinimas 2021 m. priklausys nuo faktinio lėšų poreikio būsto pritaikymui.

Neįgaliųjų socialinės integracijos srityje veikiančios organizacijos įgyvendino Socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje 2020 metų projektus. Valstybės ir Savivaldybės biudžetų lėšos 2020 m. projektams finansuoti buvo skirtos:

1. VšĮ LASS šiaurės rytų centrui – 8798,92 Eur;
2. Kupiškio rajono neįgaliųjų draugijai – 9053,08 Eur;
3. Kupiškio krašto žmonių su negalia sąjungai – 13948 Eur;
4. Lietuvos specialiosios kūrybos draugijos „Gubojė“ Kupiškio skyriui – 2 800 Eur;
5. VšĮ Pagalbos ir informacijos šeimai tarnybai – 2500 Eur.

2021 m. socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektams finansuoti skirtų lėšų paskirstymas

5 lentelė

Eil. Nr.	Organizacijos, įgyvendinančios projektą, pavadinimas	Iš viso, Eur	Iš jų:	
			Valstybės biudžeto lėšos, Eur	Savivaldybės biudžeto lėšos, Eur
1	2	3	5	4
1.	VšĮ LASS šiaurės rytų centras	7909	7909	
2.	Kupiškio rajono neįgaliųjų draugija	12435	6435	6000
3.	Kupiškio krašto žmonių su negalia sąjunga	10440	10440	–
4.	Lietuvos specialiosios kūrybos draugijos „Gubojė“ Kupiškio skyrius	2550	2550	–
5.	VšĮ Pagalbos ir informacijos šeimai tarnyba	2554	2554	–
	Iš viso:	35888	29888	6000

Socialinės paramos skyriaus duomenys

2020 m. buvo vykdoma neįgaliųjų socialinė integracija per kūno kultūrą ir sportą. 2020 m. pagal konkurso nuostatus, projektą pateikė tik viena organizacija.

2020 m. Neįgaliųjų socialinės integracijos per kūno kultūrą ir sportą projektams finansuoti skirtos lėšos

6 lentelė

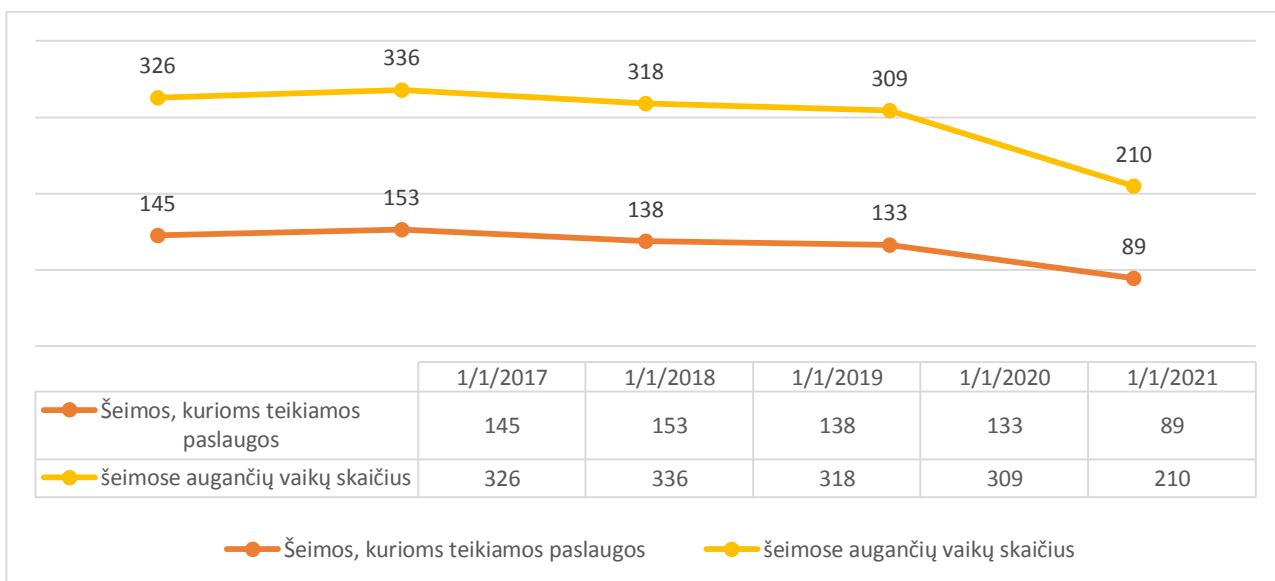
Eil. Nr.	Organizacijos, įgyvendinančios projektą, pavadinimas	Patvirtintas finansavimas VISO (metams)	Iš jų:	
			iš valstybės biudžeto	iš savivaldybės biudžeto
1.	Kupiškio krašto žmonių su negalia sąjunga	2549	1999	550

Socialinės paramos skyriaus duomenys
Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus duomenys

4.2.3. Socialinių įgūdžių stoka ar nebuvimas. Šeimų, auginančių vaikus, socialinių įgūdžių tinkamai prižiūrėti ir ugdyti vaikus stoka sąlygoja bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros (socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo) paslaugų reikalingumą. Savivaldybėje 2021 m. sausio 1 d. duomenimis buvo 89 šeimos, auginančios nepilnamečius vaikus, kurioms teikiamos socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo paslaugos. Kupiškio socialinių paslaugų centre su šeimomis dirba 12 socialinių darbuotojų ir 4 atvejo vadybininkai. Vienam socialiniam darbuotojui vidutiniškai tenka apie 11 šeimų ir 25 jose augantys vaikai.

Atvejo vadybininkai ir socialiniai darbuotojai, teikdami socialines paslaugas šeimoms, siekia skatinti ir atkurti jų savarankiškumą atliekant įvairias asmeniniame ir visuomeniniame gyvenime reikalingas funkcijas (pagalba tvarkant pinigų apskaitą, mokant mokesčius, prižiūrint ir auklėjant vaikus). Šeimos yra informuojamos socialinės paramos, gydymo nuo priklausomybės ligų klausimais, tarpininkaujama šeimai tvarkant reikalingus dokumentus (piniginei socialinei paramai, išmokoms vaikams, socialinei paramai mokiniams, socialiniam būstui, nemokamai teisinei pagalbai gauti ir kt.) ir bendraujant su sveikatos priežiūros įstaigomis. Socialinis darbuotojas padeda šeimai suvokti jos socialinių problemų kilmės priežastis, motyvuoja ieškoti problemų sprendimo būdų, įgalina prisiimti atsakomybę, moko tėvystės, socialinių, buitinių įgūdžių, organizuojami užsiėmimai grupėse, teikiamos individualios psichologo konsultacijos.

3 diagrama. Šeimų, patiriančių socialinę riziką, ir jose augančių vaikų skaičius

Kupiškio socialinių paslaugų centro duomenys

Kupiškio socialinių paslaugų centro socialiniai darbuotojai, dirbantys su šeimomis ir vaikais, 2020 m. 212 šeimų teikė bendrąsias socialines paslaugas (informavimo, konsultavimo,

tarpininkavimo ir atstovavimo, aprūpinimo būtiniausiais drabužiais ir avalyne, transporto organizavimo, sociokultūrinės ir kt.) ir specialiąsias socialines paslaugas (socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo paslaugas) asmens namuose. Susidarius krizinei situacijai šeimoje, buvo teikiamos intensyvios krizių įveikimo pagalbos, psichosocialinės pagalbos, socialinės priežiūros – apgyvendinimo Krizių centre paslaugos ir Pagalbos šeimai centre.

Šeimų, kurioms teikiamos socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos ir jose augančių vaikų skaičius, pagal teritorijas

7 lentelė

Eil. Nr.	Teritorija	Šeimų skaičius			Vaikų, augančių šeimose, skaičius		
		2019-01-01	2020-01-01	2021-01-01	2019-01-01	2020-01-01	2021-01-01
1.	Kupiškio miestas	31	38	23	70	88	56
2.	Kupiškio seniūnija	19	16	10	46	42	29
3.	Skapiškio seniūnija	15	14	8	35	34	17
4.	Subačiaus seniūnija	15	14	16	31	28	39
5.	Šimonių seniūnija	18	21	10	41	48	21
6.	Alizavos seniūnija	13	8	9	33	19	21
7.	Noriūnų seniūnija	27	22	13	62	50	27
	Iš viso:	138	133	89	318	309	210

Socialinės paramos skyriaus duomenys
Kupiškio socialinių paslaugų centro duomenys

Nuo 2018 m. liepos 1 d. pasikeitus Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymui, savivaldybėse nebeliko socialinės rizikos šeimų apskaitos. Šeimoms, kurios buvo įtrauktos į socialinės rizikos šeimų apskaitą iki 2018 m. liepos 1 d., buvo pervertinti socialinės rizikos veiksnių reiškimosi šeimoje lygiai pagal naują atvejo vadybos tvarką ir principus, kurie buvo įtvirtinti naujajame Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme. Kupiškio socialinių paslaugų centre nuo 2018 m. liepos 1 d. pradėjo dirbti 4 atvejo vadybininkai, kurių funkcijos yra:

- šeimos poreikių pagalbai vertinimas (socialinės rizikos veiksnių reiškimosi šeimoje lygiai, vaiko ir jo šeimos apsaugos faktorių vertinimas);
- pagalbos organizavimas;

- pagalbos plano sudarymas;
- pagalbos plano įgyvendinimo koordinavimas;
- šeimos stebėseną.

Per 2019 m. atvejo vadyba buvo pradėta taikyti 32 šeimoms, o per 2020 m. net 43 šeimoms, kuriose buvo nustatyti vaiko teisių pažeidimai ar pagalbos šeimai poreikis. 2019 m. 40 šeimų, o 2020 m. net 45 šeimoms paslaugų teikimas ir atvejo vadyba buvo nutraukta, kadangi išnyko priežastys, dėl kurių buvo reikalingos socialinės paslaugos (šeima tapo pati pajėgi savarankiškai užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus, šeimoje neliko nepilnamečių vaikų, vaikas tapo pilnamečiu, emancipuotas arba sudarė santuoką, mirė, šeima išvyko gyventi į kitą savivaldybę ar kt.).

Socialinės problemos, tokios kaip socialinių įgūdžių stoka, girtavimas, negebėjimas spręsti tarpasmeninių santykių, smurtas artimoje aplinkoje, pasitaiko ne tik šeimose, kurioms yra jau teikiamos socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos. Siekiant šeimą motyvuoti pokyčiams, įgalinti ją pačią spręsti iškilusias socialines problemas ir sumažinti riziką šeimai pradėti taikyti atvejo vadybą, socialiniai darbuotojai aktyviai dirba su šeimomis, atsidūrusiomis krizinėse situacijose, joms teikia prevencinio pobūdžio paslaugas. 2021 m. sausio 1 d. būviui Savivaldybėje buvo 39 stebimos šeimos, kurioms yra paskirtos ir teikiamos bendrosios socialinės paslaugos. Socialiniai darbuotojai 1–2 kartus per mėnesį lankosi šeimose, teikia bendrąsias socialines paslaugas (informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo, atstovavimo, transporto paslaugų organizavimo, sociokultūrines paslaugas), organizuoja šeimoms pagalbą (socialinę, pedagoginę, psichologinę ar kitą pagal poreikį) ir (ar) paramos teikimą, padeda šeimoms įveikti krizę ir spręsti kitas socialines problemas, bendradarbiauja su ugdymo, sveikatos priežiūros ir kitomis įstaigomis, galinčiomis padėti šeimoms.

Savivaldybėje teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų vaikams nuo gimimo iki 18 metų (turintiems didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių – iki 21 metų) ir jų tėvams (globėjams, rūpintojams) koordinavimą užtikrina Savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas – tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinadorius, kuris planuoja, koordinuoja ir vertina vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros priemonių ar auklėjamojo poveikio priemonės įgyvendinimą, sistemina ir analizuoja informaciją apie vaiko teisių pažeidimus, teikia siūlymus Savivaldybės administracijos direktoriui dėl socialinių paslaugų tobulinimo; vykdo koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų šeimoms prieinamumo ir kokybės stebėseną; vadovauja Savivaldybės Vaiko gerovės komisijai ir vykdo kitas funkcijas, susijusias su jo kompetencija.

Per 2020 m. buvo surengta 19 tarpinstitucinių posėdžių, skirtų aptarti bendradarbiavimo tarp Savivaldybės administracijos padalinių, Kupiškio socialinių paslaugų centro,

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Panevėžio apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus ir kitų susijusių įstaigų, institucijų problemas ir iššūkius. Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius suorganizavo 5 Savivaldybės Vaiko gerovės komisijos posėdžius, kuriuose buvo aptartas 41 vaiko elgesys ir aptartos pagalbos priemonės, 10 vaikų buvo skirtos minimalios priežiūros priemonės, 4 šeimoms buvo skirtos koordinuotai teikiamos paslaugos.

Žemiau esančioje lentelėje pateikiami 2019–2020 metų tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriaus veiklos rodikliai:

8 lentelė

Eil. Nr.	Rodikliai	2019 m.	2020 m.	Pokytis +, - lyginant su praėjusiais metais
1.	Suorganizuotų Kupiškio rajono savivaldybės Vaiko gerovės posėdžių skaičius	7	5	-2
2.	Vaikų skaičius, kurių elgesys buvo svarstytas Kupiškio rajono savivaldybės Vaiko gerovės posėdžiuose	41	41	0
3.	Vaikų skaičius, kuriems skirtos minimalios priežiūros priemonės	18	10	-8
4.	Šeimų skaičius, kurioms buvo skirtos koordinuotos paslaugos	8	4	-4

Savivaldybės administracijos duomenys

4.2.4. Žalingi įpročiai. Piktnaudžiavimas narkotinėmis, psichotropinėmis medžiagomis, alkoholiu, priklausomybė nuo narkotinių, psichotropinių medžiagų, alkoholio sąlygoja bendrųjų socialinių paslaugų (informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo, atstovavimo) bei specialiųjų (socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo, intensyvios krizių įveikimo pagalbos, laikino apgyvendinimo) paslaugų poreikį. Savivaldybės administracija nuo 2014 m. yra sudariusi galimybę asmenims, norintiems gydytis nuo priklausomybės alkoholiui, tačiau neturintiems tam pakankamai piniginių lėšų, pasinaudoti Savivaldybės parama ir nemokamai gauti reikalingas gydymo paslaugas Respublikinio priklausomybės ligų centro Panevėžio filiale.

2018–2020 metų Savivaldybės skirto finansavimo priklausomybės ligoms gydyti rodikliai

9 lentelė

Eil. Nr.	Rodikliai	2018 m.	2019 m.	2020 m.	Pokytis + - lyginant su praėjusiais metais

1.	Pateikta Savivaldybei prašymų dėl finansavimo gavimo	25	20	9	-11
2.	Parengta įsakymų dėl finansavimo skyrimo	25	20	9	-11
3.	Asmenų, kurie gydėsi, skaičius	25	20	7	-13
4.	Lėšos, numatytos skirti iš Savivaldybės biudžeto priklausomybių ligoms gydyti	2500	3500	3600	+100

Savivaldybės administracijos duomenys

Savivaldybė 2020 m. buvo pasirašiusi specializuotų asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo sutartį su Respublikiniu priklausomybės ligų centru. Pagal sutarties nuostatas buvo parengti ir pasirašyti 9 Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymai dėl finansavimo skyrimo asmenims gydymui nuo priklausomybės ligų ir išrašyti 7 siuntimai asmenims į Respublikinio priklausomybės ligų centro Panevėžio filialą dėl medikamentinio ar stacionarinio gydymosi, kadangi 2 asmenys apsigalvojo ir nebevyko gydytis. Savivaldybės suteikta finansinė parama gydymui nuo priklausomybės alkoholiui per 2020 m. pasinaudojo tik 7 asmenys. 2020 m. šiai priemonei įgyvendinti buvo numatyta skirti 3 600 eurų, tačiau pagal pateiktus prašymus, buvo panaudota tik 427,80 euro, kadangi Respublikinis priklausomybės ligų centras dėl Lietuvos Respublikoje paskelbtos ekstremalios situacijos ir karantino sąlygų dėl Covid-19 ligos (Koronaviruso infekcijos) laikinai negalėjo teikti paslaugų.

2020 m. Savivaldybės gyventojams pagalbą teikė priklausomybių konsultantas, kuris konsultavo ir teikė pagalbą asmenims, turintiems problemų su alkoholio ir (ar) kitų psichoaktyvių medžiagų vartojimu ir priklausomybę turinčių asmenų artimiesiems. Priklausomybių konsultantas, atsižvelgdamas į besikreipiančio asmens situaciją, pasiūlydavo konkrečiai jam aktualias paslaugas – nuo patarimų ir informacijos suteikimo iki trumpųjų intervencijų, stebėsenos. Per 2019 m. priklausomybių konsultantas suteikė 50 konsultacijų 24 unikaliesiems dalyviams, o 2020 m. – 62 konsultacijas 34 unikaliesiems asmenims. Visuomenės sveikatos biuro psichologas – priklausomybių konsultantas kartu su Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kupiškio rajono policijos komisariato bendruomenės pareigūnais aplankė keletą Savivaldybės bendrojo ugdymo įstaigų ir skaitė paskaitą–diskusiją apie priklausomybes ir kokią įtaką jos daro gyvenimui ir jo kokybei. 2019 m. buvo suorganizuoti 4 išvykimai, o 2020 m. dėl Lietuvos Respublikoje paskelbto karantino dėl Covid-19 ligos (Koronaviruso infekcijos) buvo suorganizuoti tik 2 išvykimai 2020 m. kovo 3 d. į Kupiškio rajono Noriūnų Jono Černiaus pagrindinę mokyklą ir į Kupiškio rajono Šimonių pagrindinę mokyklą. Priklausomybių konsultantas savo paslaugas teiks ir 2021 metais.

Savivaldybė 2019 m. kartu su 14 kitų Lietuvos savivaldybių pasirašė sutartį Nr. 08.4.2-ESFA-V-621-01-0001 dėl projekto „Integruotų priklausomybės ligų gydymo paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimas“ įgyvendinimo. Projektas bus įgyvendinamas pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kovas su skurdu“ įgyvendinimo priemonę Nr. 08.4.2-ESFA-V-621 „Priklausomybės ligų profilaktikos, diagnostikos ir gydymo kokybės ir prieinamumo gerinimas“. Šios priemonės tikslas – sukurti ir įdiegti integruotą priklausomybės nuo alkoholio bei kitų psichoaktyviųjų medžiagų prevencijos, gydymo bei socialinės integracijos sistemą, kuri padidintų asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros bei socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę asmenims, piktnaudžiaujantiems alkoholiu ir kitomis psichoaktyviosiomis medžiagomis ir priklausomiems nuo jų, socialinės rizikos šeimoms bei jose gyvenantiems vaikams, mažinant jų socialinę atskirtį, gerinti ankstyvosios intervencijos, specializuoto priklausomybių gydymo, socialinės integracijos bei žemo slenksčio paslaugų prieinamumą ir kokybę suaugusiesiems ir vaikams“. Šio projekto tikslai: pirma – sukurti integruotą ankstyvosios diagnostikos, priklausomybių gydymo ir socialinės pagalbos sistemą, kuri padidins asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros bei socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę asmenims, piktnaudžiaujantiems alkoholiu ir kitomis psichoaktyviosiomis medžiagomis, socialinės rizikos šeimoms ir jose gyvenantiems vaikams. Siekiant efektyvaus veiklos organizavimo ir paslaugų prieinamumo gerinimo numatoma parengti integruotos sistemos diegimo savivaldybėse tvarkos aprašus, aiškiai nustatant įstaigų, teikiančių priklausomybės ligų diagnostikos, gydymo ir socialinės integracijos tarpinstitucinio bendradarbiavimo principus; antra – kelti priklausomybės ligų srityje dirbančių specialistų kvalifikaciją ir profesinius sugebėjimus. Specialistų apmokymas kels bendrą teikiamų paslaugų kokybę su tikslu mažinti atkryčio galimybę bei didins specialistų darbo našumą. Specialistai plačiau galės taikyti atvejo vadybos, motyvacinio interviu, ankstyvosios diagnostikos ir kitus, mokslu pagrįstus, pagalbos metodus. Projektas įgyvendinamas kartu su 14 savivaldybių iš 10 Lietuvos apskričių. Numatoma projekto įgyvendinimo trukmė 36 mėnesiai. Planuojama, kad projekto įgyvendinimo metu bus apmokyta virš 3000 specialistų, parengta 120 priklausomybės konsultantų visoje Lietuvoje.

4.2.5. Smurtas artimoje aplinkoje sąlygoja bendrųjų socialinių paslaugų (informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, bendravimo) ir specialiųjų (laikino apnakvindinimo, intensyvios krizių įveikimo pagalbos, trumpalaikės socialinės globos, psichosocialinės pagalbos, apgyvendinimo Krizių centre) poreikį. 2020 m. pastebimai sumažėjo užregistruotų nusikalstamų veikų, susijusių su smurtu artimoje aplinkoje, skaičius, lyginant su 2019 m., tačiau 2020 m. pranešimų dėl smurto artimoje aplinkoje buvo užregistruota net 139 atvejais daugiau negu 2019 m. Ši statistika nedžiugina, kadangi fiksuojant daugiau smurto artimoje

aplinkoje atvejų, daugėja šeimų[, kurioms pradedama taikyti atvejo vadyba ir kurioms reikalinga teikti specialiąsias ar bendrąsias socialines paslaugas.

2018–2020 metų savivaldybėje užregistruotų nusikalstamų veikų ir smurto artimoje aplinkoje rodikliai

10 lentelė

Eil. Nr.	Rodikliai	2018 m.	2019 m.	2020 m.	Pokytis + - lyginant su praėjusiais metais
1.	Dėl smurto artimoje aplinkoje užregistruoti nusikaltimai palyginti su visais užregistruotais tokio pobūdžio nusikaltimais, proc.	42,5	53,8	55,7	+1,9
2.	Dėl smurto artimoje aplinkoje užregistruoti nusikaltimai palyginti su visais užregistruotais nusikaltimais, proc.	28,3	26,9	23,1	-3,8
3.	Dėl smurto artimoje aplinkoje užregistruoti nusikaltimai	96	78	59	-19
4.	Užregistruota pranešimų dėl smurto artimoje aplinkoje per metus	275	475	614	+139
5.	Užregistruota nusikalstamų veikų iš viso per metus	321	288	238	-50

Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kupiškio rajono policijos komisariato duomenys

4.2.6. Polinkis įsitraukti į nusikalstamą veiką sąlygoja bendrųjų socialinių paslaugų (informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo, atstovavimo, maitinimo organizavimo) socialinių paslaugų poreikį. Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kupiškio rajono policijos komisariato duomenimis per 2019 m. sausio–gruodžio mėnesius Savivaldybėje buvo užregistruotos 288 nusikalstamos veikos, o tai yra 10 proc. mažiau negu 2018 m. 2020 m. nusikalstamų veikų buvo užregistruota mažiausiai, lyginant su paskutiniaisiais 3 metais, tai yra 238 nusikalstamos veikos. Galima daryti prielaidą, kad tam turėjo įtakos aktyviai ir efektyviai įgyvendinami prevenciniai projektai, programos. Nuo 2019 m. Savivaldybėje veikia 25 saugios kaimynystės grupės, kurios taip pat prisideda prie nusikalstamų veikų prevencijos.

Kupiškio rajono policijos komisariato prevencijos centras veikia nuo 2017 m. Pastaruosius 3 metus šis centras organizavo prevencinius renginius ir susitikimus smurto artimoje aplinkoje tema. Susitikimų tikslas buvo supažindinti gyventojus su pagalbos teikimo būdais smurto

artimoje aplinkoje atvejais, išmokyti juos atpažinti žalingas veikas ir aplinkybes, atrasti problemų sprendimo kryptis ir būdus, sustiprinti bendruomenės ir kiekvieno jos nario atsparumą smurtui artimoje aplinkoje, skatinti nelikti abejingus ir pranešti policijai apie žinomą, matomą smurtą, įtarimą keliančias situacijas, informuoti apie atsakomybę smurtautojus ir asmenis, melagingai pranešančius apie smurtą artimoje aplinkoje ar piktnaudžiaujančius smurtą patyrusio asmens teisėmis. Susitikimai, renginiai buvo organizuojami vietos bendruomenių, saugios kaimynystės grupių nariams, švietimo įstaigų moksleiviams, socialiai pažeidžiamoms šeimoms, NVO, seniūnams ir seniūnijų darbuotojams, pasitelkiant policijos rėmėjus, jaunuosius policijos rėmėjus. 2020 m. šis centras veikė ribotai dėl Lietuvoje paskelbtos ekstremalios situacijos ir karantino dėl Covid-19 ligos (Koronaviruso infekcijos). Kupiškio rajono policijos komisariato Bendruomenės pareigūnės 2020 m. surengė 2 susitikimus su Kupiškio rajono Noriūnų Jono Černiaus pagrindinės mokyklos ir Kupiškio rajono Šimonių pagrindinės mokyklos mokiniais priklausomybių prevencijos temomis. 2020 m. vasaros metu Bendruomenės pareigūnės dalyvavo 4 vasaros stovyklose, kur dalyviams pristatė vaikų teises ir pareigas.

4.2.7. Gyvenamojo būsto neturėjimas, socialinės integracijos problemos, valkatavimas. Šie veiksniai sąlygoja šiai tikslinei grupei būtinų bendrųjų socialinių paslaugų (informavimo, konsultavimo, maitinimo organizavimo, asmeninės higienos ir priežiūros, aprūpinimo būtiniausiais drabužiais ir avalyne) bei specialiųjų socialinių paslaugų poreikį laikino gyvenimo namuose ar nakvynės namuose.

Savivaldybėje 2021 m. sausio 1 d. socialinio būsto laukė 46 asmenys (šeimos). Per 2020 m. socialinis būstas buvo išnuomotas 9 asmenims (šeimoms). Savivaldybės administracijos Infrastruktūros skyrius 2020 m. gavo 14 naujų prašymų dėl socialinio būsto gavimo. Asmenys (šeimos) socialinio būsto vidutiniškai turi laukti apie 2 metus eilėje.

Savivaldybėje aktualios **socialinę riziką patiriančių suaugusių asmenų**, problemos. Šiems asmenims socialinės integracijos ir socialinės reabilitacijos programas vykdo Lietuvos probacijos tarnybos Panevėžio regiono skyrius ir NVO. Probacija yra tarpusavyje suderintų probuojamųjų resocializacijos ir elgesio kontrolės priemonių visuma. Probacijos tikslas – užtikrinti veiksmingą probuojamųjų resocializaciją ir mažinti jų nusikalstamų veikų recidyvą. Probacijos tarnyba Kupiškyje 2020 m. sausio 1 d. prižiūrėjo 93 asmenis. Per 2020 m. į prižiūrimų asmenų sąrašą buvo įtraukti dar 107 asmenys. Šiuo metu Probacijos tarnyba Kupiškyje prižiūri 200 asmenų, iš kurių 9 yra lygtinai paleisti iš pataisos įstaigų. Probacijos tarnybos pareigūnai padeda spręsti nuteistųjų asmenines ir socialines problemas: konsultuoja ir tarpininkauja asmens ar kitų dokumentų tvarkymo klausimais; nukreipia į socialinių paslaugų įstaigas, taip pat į įstaigas teikiančias paslaugas asmenims, sergantiems priklausomybės ligomis, pvz. į Anoniminių alkoholikų grupę, Rokiškio rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biurą, veikiančią Savivaldybėje, pas

priklausomybių konsultantą, arba į Panevėžio priklausomybės ligų centrą), informuoja apie socialines lengvatas iš laisvės atėmimo vietų paleistiems asmenims; padeda įsidarbinti, inicijuoja susitikimus su galimais darbdaviais, informuoja apie Užimtumo tarnybos teikiamas paslaugas; motyvuoja ir skatina įgyti išsilavinimą; motyvuoja ir skatina dalyvauti elgesio pataisos programoje; teikia informaciją ir konsultuoja kitais probuojamųjų socialinės integracijos klausimais ir teikia kitą reikalingą asmeninę ar socialinę pagalbą.

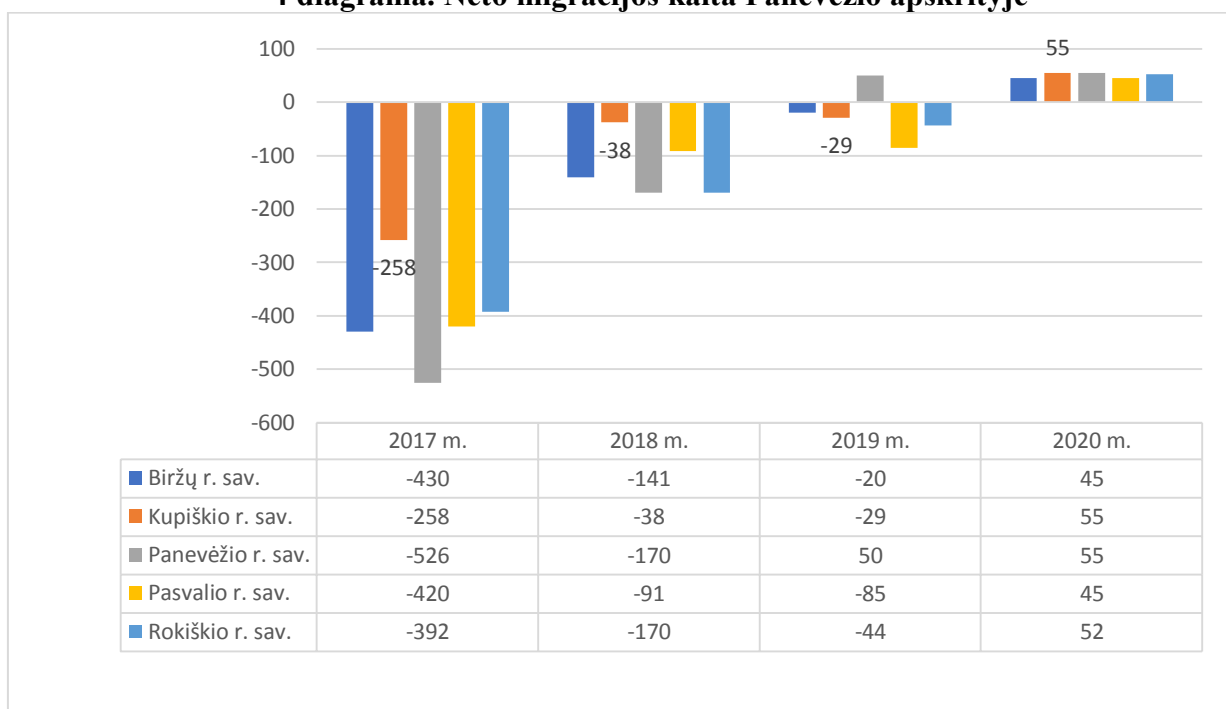
Nuo 2021 m. sausio 1 d. įsigaliojo Iš pataisos įstaigų paleidžiamų (paleistų) asmenų socialinės integracijos tvarkos aprašas (toliau – Aprašas), patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2020 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. A1-939/1R-324 „Dėl Iš pataisos įstaigų paleidžiamų (paleistų) asmenų socialinės integracijos tvarkos aprašo patvirtinimo“, kuris reglamentuoja iš pataisos įstaigų paleidžiamų (paleistų) asmenų socialinės integracijos tvarką, kurios laikantis pataisos įstaigose, probacijos tarnybose, savivaldybėse ir NVO bus galima nuosekliai kompleksiškai vykdyti šių asmenų socialinę integraciją, vadovaujantis tęstinumo, individualumo ir tarpinstitucinio bendradarbiavimo principais. Už antrąją socialinės integracijos etapą atsako Savivaldybės administracija, į kurios teritoriją iš pataisos įstaigos paleistas asmuo grįžo ir kurioje deklaravo gyvenamąją vietą, jeigu asmuo iš pataisos įstaigos buvo paleistas lygtinai, – Savivaldybės administracija, į kurios teritoriją lygtinai paleistas asmuo grįžo ir kurioje deklaravo gyvenamąją vietą, bendradarbiaudama su probacijos tarnyba. Savivaldybės administracijos direktorius suteikė įgaliojimus Kupiškio socialinių paslaugų centro ir seniūnijų socialiniams darbuotojams užtikrinti iš pataisos įstaigų paleistų (paleidžiamų) asmenų sklandų perėjimą į socialinės integracijos antrąjį etapą ir vykdyti šias funkcijas: išsiaiškinti iš pataisos įstaigos paleidžiamo asmens poreikius ir atsižvelgiant į nustatytas iš pataisos įstaigos paleidžiamo asmens asmenines bei socialines problemas; suderinti su juo antrojo socialinės integracijos etapo veiksmus; sudaryti priemonių įgyvendinimo po nuteistojo paleidimo iš pataisos įstaigos planą ir koordinuoti iš pataisos įstaigos paleidžiamam asmeniui reikalingų socialinių paslaugų, pinigines socialinės paramos ir kitų paslaugų, kurių poreikis nustatytas, teikimą; bendradarbiauti su Lietuvos probacijos tarnybos Panevėžio regiono skyriaus pareigūnais jei asmuo iš pataisos įstaigos paleidžiamas lygtinai.

Asmenims, vartojantiems alkoholi, narkotines ir kitas psichoaktyvias medžiagas, grįžusiems iš pataisos įstaigų itin reikalingos nakvynės namų, psichologinės bei socialinės reabilitacijos įstaigų paslaugos, psichosocialinė pagalba. Savivaldybėje nuo 2015 m. aktyviai veikia NVO VšĮ Kupiškio dekanato „Caritas“, kuri teikia šioms tikslinėms grupėms būtinas maitinimo ir reintegracijai būtinas informavimo ir konsultavimo, psichologinės pagalbos, socialinių įgūdžių ugdymo, socialinės reabilitacijos, darbo terapijos, užimtumo ir kitas paslaugas.

4.3. Kiti rodikliai

4.3.1. Migracija. Analizuojant gyventojų migraciją, remiamasi Statistikos departamento duomenimis, kurie fiksuoja tik registruotos migracijos duomenis. Registruotos migracijos duomenys skiriasi nuo realaus gyventojų judėjimo. Ekspertų vertinimais, reali migracija gali skirtis 3 kartus, viršyti fiksuojamą migraciją, todėl statistikos pateikiamus duomenis rekomenduojama padidinti 3 kartus. Daugiausia emigruoja jauni darbingo amžiaus žmonės. Nors paskutinius keturis metus rajono gyventojų migracijos saldo buvo neigiamas, tačiau šis rodiklis žymiai pagerėjo 2020 m., kai tarptautinės gyventojų migracijos saldo tapo teigiamas (11 lentelė). Galima daryti prielaidą, kad dėl Didžiosios Britanijos išstojimo iš Europos Sąjungos, lietuvių, tuo pačiu ir Savivaldybės gyventojų emigracijos mastas į šią šalį sumažėjo, o imigracijos mastas padidėjo.

4 diagrama. Neto migracijos kaita Panevėžio apskrityje

Statistikos departamento duomenys (www.stat.gov.lt)

Savivaldybės gyventojų tarptautinė migracija

11 lentelė

Eil. Nr.	Rodiklis	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
1.	Atvyko	105	108	136	147	168
2.	Išvyko	286	366	174	176	113
3.	Neto migracija	-181	-258	-38	-29	+55

Statistikos departamento duomenys (www.stat.gov.lt)

Per 2019 m. pastebimai sumažėjo emigracijos mastai visoje Panevėžio apskrityje, lyginant su 2018 m. ar 2017 m. Savivaldybėje 2019 m. neto migracija buvo -29, tačiau per 2020 m. neto migracija tapo lygi +55. Statistikos departamento duomenimis per 2020 m. savo išvykimą iš Savivaldybės deklaravo 113 asmenų, tuo tarpu sugrįžimą gyventi į mūsų Savivaldybės teritoriją deklaravo 168 asmenys. Galima pasidžiaugti, kad 2020 m. Savivaldybėje, kaip ir visoje Panevėžio apskrityje, yra fiksuotas didžiausias atvykusių gyventojų skaičius per pastaruosius 5 metus.

4.3.2. Nedarbo lygis. Nedarbas – viena pagrindinių emigracijos priežasčių. Augant nedarbui, paprastai auga ir emigracijos mastas. Tuomet auga socialinių paslaugų poreikis vyresnio amžiaus rajono gyventojams. 2020 m. Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Panevėžio klientų aptarnavimo departamento Kupiškio užimtumo tarnybos skyriuje (toliau – Užimtumo tarnyba) registravosi 2066 asmenys (12 lentelė). Bedarbių skaičiaus didėjimą lėmė Lietuvos Respublikoje ir visame pasaulyje nepalanki situacija, susiklosčiusi dėl Covid-19 (Koronaviruso infekcijos) ligos ir jos sukeltų padarinių, tai yra dėl taikytų griežtų karantino sąlygų.

Bedarbių skaičius ir struktūra

12 lentelė

Rodiklis	2018 m.		2019 m.		2020 m.	
	Skaič.	Proc.	Skaič.	Proc.	Skaič.	Proc.
1. Kreipėsi bedarbių, iš jų	1647	100,0	1593	100,0	2066	100,0
1.1. moterų	680	41,3	667	41,9	838	40,6
1.2. kaimo bedarbių	1026	62,3	971	61,0	1238	59,9
1.3. jaunimo (iki 29 m.)	557	33,8	480	30,1	618	29,9
1.4. vyresnių nei 50 m.	446	27,1	509	32,0	691	33,4
1.5. neįgalųjų	72	4,4	93	5,8	103	5,0
1.6. nekvalifikuotų	473	28,7	495	31,1	667	32,3
2. Bedarbių amžiaus vidurkis (metai)	40,0	-	40,1	-	41,0	-
2.1. vyrų	39,0	-	39,0	-	41,0	-
2.2. moterų	41,0	-	41,7	-	41,0	-
3. Vidutinis metinis bedarbių santykis su darbingo amžiaus rajono gyventojais (proc.)	-	12,9	-	10,1	-	13,3
3.1. moterų	-	12,6	-	10,8	-	14,0
3.2. vyrų	-	13,2	-	9,5	-	12,6
3.3. jaunimo (iki 29 m.)	-	6,5	-	4,4	-	6,9
3.4. kaimo bedarbių	-	-	-	11,4	-	-
4. Ilgalaikiai bedarbiai (vidutinis mėnesio skaičius)	578	-	328	32,4	284	-
5. Įdarbinti asmenys, iš jų	1123	68,2	1152	-	1083	-
5.1. moterys	505	45,0	503	43,7	476	44,0
5.2. kaimo bedarbiai	-	-	736	63,9	-	-
5.3. jaunimas (iki 29 m.)	298	26,5	294	25,5	263	24,3
5.4. vyresni nei 50 m.	311	27,7	346	30,0	350	32,3
5.5. neįgalieji	73	6,5	44	3,8	59	5,4

5.6. nekvalifikuoti	150	13,4	215	18,7	376	34,7
----------------------------	-----	------	-----	------	-----	------

Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Panevėžio klientų aptarnavimo departamento pateikta informacija

Per 2020 m. besikreipiančiųjų į Užimtumo tarnybą asmenų skaičius padidėjo beveik 30 proc. lyginant su 2019 m. Padidėjo ir vidutinis metinis bedarbių santykis lyginant su darbingo amžiaus rajono gyventojais. Kelerius metus šis rodiklis siekė 12 proc., o 2019 m. šis santykis buvo sumažėjęs iki 10 proc., tačiau 2020 m. vėl išaugo iki 13,3 proc.

Moterys tarp besikreipiančiųjų į Užimtumo tarnybą sudaro vidutiniškai 40 proc. bedarbių. Daugiau negu pusė visų 2020 m. besikreipusių asmenų, tai yra beveik 60 proc., gyvena kaimo vietovėse. Didžioji jų dalis negali konkuruoti darbo rinkoje, neaktyvūs darbo paieškoje. Kas trečias asmuo, kuris kreipėsi į Užimtumo tarnybą per 2020 m. buvo iki 29 metų amžiaus, kas trečias – vyresnis negu 50 metų ir kas trečias iš jų buvo nekvalifikuotas. 5 proc. bedarbių, kurie 2020 m. kreipėsi į Užimtumo tarnybą Savivaldybėje, turėjo negalią. Bedarbių amžiaus vidurkis siekia 41 metus. 2020 m. buvo įdarbinti 1083 asmenys, iš jų 44 proc. buvo moterys, 24 proc. jaunimas iki 29 m., 32 proc. vyresnių nei 50 m., 35 proc. nekvalifikuotų. 2020 m. kaip ir 2019 m. vyresnių nei 50 metų asmenų buvo įdarbinta daugiau negu jaunų žmonių. 2020 m. padidėjo įdarbintų neįgaliųjų skaičius 34 proc. lyginant su 2019 m. Per 2019 m. buvo įdarbinti 44 neįgalieji, o 2020 m. – 59 neįgalieji. Ilgalaikiai bedarbiai 2018 m. sudarė apie 35 proc. visų ieškančiųjų darbo, o 2019 m. tuo pačiu laikotarpiu ilgalaikiai bedarbiai sudarė 32 proc. visų bedarbių. 2020 m. ilgalaikių bedarbių skaičius sumažėjo daugiau negu 50 proc. lyginant su 2018 metais.

Galima daryti prielaidą, kad ilgalaikių bedarbių skaičiaus sumažėjimui turėjo įtakos efektyviai taikomos įvairios užimtumo skatinimo priemonės. Viena iš jų – nuo 2020 m. birželio mėn. pradėta vykdyti Užimtumo didinimo programa, skirta užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedarbingiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims, modeliui (toliau – modelis) įgyvendinti. Užimtumo didinimo programai įgyvendinti Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriuje buvo įdarbintas nedarbančių asmenų atvejo vadybininkas. Modelio pagrindinis tikslas – atsižvelgiant į bedarbio individualius poreikius suteikti jam įvairias užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugas, padėsiančias įsidarbinti. Modelio įgyvendinimo laikotarpiu buvo planuota suteikti užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugas 70 asmenų ir iš jų apie 20 proc. projekte dalyvavusių asmenų padėti įsidarbinti. Nedarbančių asmenų atvejo vadybininkas teikė pirminę informaciją asmenims, pageidavusiems dalyvauti modelio veiklose; koordinavo susitarimo dėl integracijos į darbo rinką įgyvendinimą ir jame numatytų užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų aktyvios darbo rinkos politikos priemonių teikimą asmenims; atliko asmenų poreikių ir galimybių įvertinimą, profiliavimą; organizavo atvejo komandos susirinkimus; parinko pagal atvejo komandos siūlymus paslaugas bei priemones asmenims, nustatė jų teikimo apimtį ir eiliškumą;

rengė susitarimus, kuriuose nurodė nedirbančių asmenų atvejo vadybininko ir asmenų teises bei pareigas, numatomas teikti asmenims paslaugas bei priemones, jų apimtis, teikėjus, teikimo eiliškumą, tvarką; koordinavo susitarimų įgyvendinimą, teikė siūlymus atvejo komandai dėl susitarimų pakeitimo ar nutraukimo; teikė atvejo komandai informaciją apie susitarimų įgyvendinimą ir asmenų pasiektus rezultatus dalyvaujant projekto veiklose ir kt. Modelyje dalyvavo 79 asmenys, iš kurių – 72 vyresni kaip 40 m., 7 – patiriantys socialinę riziką.

Savivaldybės modelio 2020 m. vykdymas

13 lentelė

Atrinkta asmenų	Pasirašyta susitarimų	Įgyvendinami susitarimai	Įgyvendinti susitarimai	Atvejo komandos susitikimų skaičius	Atlikti paslaugų pirkimai	Įdarbinti asmenys
79	79	73	6	6	6	13

Nedirbančių asmenų atvejo vadybininko informacija

Užimtumo didinimo programos įgyvendinimo metu per 2020 m. iš viso buvo darbinti 13 asmenų: subsidijuojant – 4, neterminuotai – 3, pagal terminuotą darbo sutartį – 4, steigiant darbo vietą – 1, savarankiškai dirbantis asmuo – 1. 2020 m. gruodžio 31 d. būviui dirbo 8 asmenys, o 2021 m. kovo 1 d. būviui – 6. Modeliui įgyvendinti skirta 86,9 tūkst. eurų. 2020 m. paslaugoms įsigyti išleista 22,4 tūkst. eurų. Liko nepanaudota 55,8 tūkst. Eurų (14 lentelė). Lėšos nepanaudotos, nes programa pradėta įgyvendinti ne nuo metų pradžios ir dėl nepalankios situacijos dėl Covid-19 ligos (Koronaviruso infekcijos), kadangi dauguma paslaugų buvo teikiamos nuotoliniu būdu.

Savivaldybės modeliui 2020 m. lėšų panaudojimas

14 lentelė

Projekto lėšos (tūkst. EUR)				
Darbo užmokesčiui	Paslaugoms įsigyti	Kitos	Skirta 2020 m.	Nepanaudota
8,7	22,4	0	86,9	55,8

Nedirbančių asmenų atvejo vadybininko informacija

Modeliui vykdyti buvo perkamos ir teikiamos šios paslaugos: psichologo mokymai ir individualus konsultavimas, psichologo konsultacijos savipagalbos grupėse ir individualus konsultavimas, teisininko konsultanto paskaitos grupėse ir individualus konsultavimas, finansinio raštingumo, priklausomybių konsultanto paskaitos ir individualus konsultavimas, asmenų pavėžėjimas į paslaugų teikimo vietas.

Programos dalyviams papildomai Nedirbančių asmenų atvejo vadybininkas organizavo šias paslaugas: konsultavimas išsiaiškinant nedarbo priežastis, kitas problemas (susisiekiimo, priklausomybių, įsipareigojimų (įsiskolinimais antstoliams), stiprybės ir silpnybės (trukdžius) dėl įsijungimo į darbo rinką, dėl nedarbo sprendimo būdų, paslaugų teikimo, informavimas apie Užimtumo didinimo programą, skirtą užimtumo skatinimo ir motyvavimo nedirbantiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims modelio tikslą: atsižvelgiant į bedarbio individualius poreikius suteikti jam įvairias užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugas padėsiančias įsidarbinti ir kt., pavėžėjimas į paslaugų teikimo vietas, teisininko nemokamas konsultavimas, lydinamoji pagalba, tarpininkavimas, asmens higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas, socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas, skaitmeninio raštingumo mokymai.

Modelis Savivaldybėje įgyvendinamas ir 2021 m.

Kupiškyje nuo 2015 m. rugsėjo 11 d. veikia Kupiškio jaunimo užimtumo centro skyriaus padalinys. Jaunimo užimtumo centro tikslas – padėti jaunimui integruotis į darbo rinką, ugdyti gebėjimus joje konkuruoti, motyvuoti mokymuisi visą gyvenimą ir padėti prisitaikyti prie pokyčių. Paslaugos šiame centre teikiamos jaunimui iki 29 metų, kurie pradeda darbinę veiklą, „iškritusiems“ iš švietimo ir darbo rinkos sistemų, nori įgyti profesiją, keisti ar kelti kvalifikaciją, taip pat moksleiviams, studentams, jaunimo organizacijoms, darbdaviams ir kitiems socialiniams partneriams. Asmenims nebūtina registracija Užimtumo tarnyboje, informacija jiems teikiama ir konsultuojama individualiai, grupėmis, tiesiogiai ar nuotoliniu būdu. Jaunimo užimtumo centre Savivaldybėje 2020 m. iki karantino laikotarpio sausio-kovo ir rugpjūčio mėnesiais iš viso vyko 30 užsiėmimų, kuriuose dalyvavo 243 jaunuoliai. Išsami informacija susijusi su Kupiškio jaunimo užimtumo centro veikla 2020 m. pateikiama 15 lentelėje.

**Panevėžio klientų aptarnavimo departamento Jaunimo užimtumo skyriaus
Kupiškio Jaunimo užimtumo centro 2020 metų veiklos rodikliai**

15 lentelė

Eil. Nr.	Veiklos aprašymas	Užsiėmimų skaičius	Dalyvių skaičius
1.	Informaciniai susitikimai registruotiems Užimtumo tarnyboje jaunuoliams. Buvo supažindinama su Užimtumo tarnybos teikiamomis paslaugomis, lankymosi tvarka. Taip pat buvo pristatyta informacija apie bedarbio teises ir pareigas, situaciją darbo rinkoje, paklausias profesijas regione, Jaunimo	9	49

	garantijų iniciatyvą.		
2.	Darbo paieškos ir pasirengimo praktiniai mokymai. Dalyviai buvo supažindinti su pasiruošimo darbo pokalbiui svarba, dažniausiai daromomis klaidomis pokalbio metu, darbdavių keliamais reikalavimais būsimiems darbuotojams, kaip save pristatyti darbdaviui. Vyko praktiniai užsiėmimai, kaip teisingai parašyti savo gyvenimo aprašymą.	14	90
3.	Savanorystės veiklos ir galimybių pristatymas. Pristatytos galimybės jaunimui savanoriauti įvairiose organizacijoje tiek Kupiškio mieste tiek visoje Lietuvoje bei Europos Sąjungos valstybėse.	1	10
4.	Profesinės kario tarnybos pristatymas. Socialiniai partneriai – Karo prievolės administravimo tarnybos atstovai supažindino su profesine karo tarnyba.	2	19
5.	Susitikimas su Valstybinės darbo inspekcijos Panevėžio skyriaus atstovais. Aptartos darbuotojų teisės ir pareigos, darbų sauga.	1	14
6.	Verslo pradžia – SUR (savarankiško užimtumo rėmimo) parama. Supažindinti su SUR programa bei Užimtumo tarnybos teikiama parama verslui.	1	4
7.	Karjeros planavimas. Susitikimas su P. Matulionio progimnazijos mokiniais, aptarti karjeros planavimo žingsniai, vyko praktinės profesinio orientavimo užduotys mokiniams.	2	57
	Iš viso:	30	243

Panevėžio klientų aptarnavimo departamento Jaunimo užimtumo skyriaus informacija.

VŠĮ Kupiškio vaikų dienos centras aktyviai prisideda ir prie jaunimo integracijos į darbo rinką. VŠĮ Kupiškio vaikų dienos centro koordinuojame projekte „Aktyvus socialinę atskirtį patiriančių asmenų įtraukimas į darbo rinką“ 2020 m., kaip ir 2019 m. buvo teikiama socialinio darbuotojo ir psichologo konsultacijos, vykdomi kompiuterinio raštingumo, anglų kalbos ir verslumo mokymai. Šio projekto tikslas – teikiant kompleksines psichosocialinės integracijos ir darbinio užimtumo aktyvinimo paslaugas, padėti socialinę atskirtį patiriantiems asmenims, integruotis į darbo rinką. 2019 m. šiame projekte dalyvavo 21 unikalus asmuo, iš kurių 11 asmenų projekto metu įsidarbino (pasiekė projekto rodiklį), o 2020 m. projekte dalyvavo 37 jaunuoliai, iš kurių 10 pavyko įsidarbinti. Projekto tęstinumas numatytas iki 2022 m. balandžio mėn. teikiant socialinio darbuotojo, psichologo konsultacijas, vykdant verslumo, anglų kalbos, kompiuterinio raštingumo mokymai, socialinio darbuotojo padėjėjo ir slaugytojo profesiniai mokymai.

Įvertinus bendrųjų socialinės ekonominės ir demografinės padėties rodiklių kaitos dinamiką, galima apžvelgti šiandienos aktualijas, kurios sudaro prielaidas vertinti ir numatyti socialinių paslaugų teikimo kryptis.

5. Esamos socialinių paslaugų infrastruktūros Savivaldybėje analizė 2020-12-31

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų įstaigos tipas pagal žmonių socialines grupes	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Pavaldumas	Vietų (gavėjų) skaičius iš viso	iš jų finansuojamų Savivaldybės
1.	Socialinės globos namai	Kupiškio socialinės globos namai <i>(Suaugusių asmenų su negalia ilgalaikė ir trumpalaikė socialinė globa)</i>	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai	142 (30)	3
		Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namai <i>(Ilgalaikė ir trumpalaikė socialinė globa vaikams, kuriems nustatyta laikinoji ar nuolatinė globa (rūpyba))</i>	Kupiškio rajono savivaldybei	32 (16)	16
		Kupiškio socialinių paslaugų centro Stacionarių socialinių paslaugų padalinys <i>(Senyvo amžiaus asmenų ir suaugusių asmenų su negalia socialinė globa)</i>	Kupiškio rajono savivaldybei	30 (30)	30
2.	Šeimynos	Liolės Anikevičienės šeimyna <i>(Ilgalaikė ir trumpalaikė socialinė globa vaikams, kuriems nustatyta laikinoji ar nuolatinė globa (rūpyba)</i>	Privati	8 (2)	2 (dalinis)
3.	Laikino gyvenimo namai	Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinys Krizių centras <i>(Krizinę situaciją patiriantiems asmenims (šeimoms))</i>	Kupiškio rajono savivaldybei	10 (9)	9 (dalinis)
4.	Dienos socialinės globos centrai	Kupiškio socialinės globos namai <i>(Suaugusių asmenų su negalia dienos socialinė globa institucijoje)</i>	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai	9 (5)	5 (dalinis)
5.	Savarankiško gyvenimo namai	Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinys Savarankiško gyvenimo namai	Kupiškio rajono savivaldybei	10 (8)	8 (dalinis)

		<i>(Senyvo amžiaus asmenų ir suaugusių asmenų su fizine negalia socialinė globa)</i>			
6.	Socialinės priežiūros centrai	VŠĮ Kupiškio vaikų dienos centras <i>(Socialinę riziką patiriančių šeimų vaikams, daugiavaikių šeimų vaikams)</i> Kupiškio miestas Adomynės padalinys Noriūnų padalinys Subačiaus padalinys Vaikų dienos centras Šimonių seniūnijoje Vaikų dienos centras Alizavos seniūnijoje Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namų padalinys Pagalbos šeimai centras	NVO Kupiškio rajono savivaldybei Kupiškio rajono savivaldybei	60 iš jų: 15 (15) 15 (15) 15 (15) 15 (15) 15 (15) 15 (15) 10 (8)	(dalinis finansavimas) 15 15 15 15 (dalinis finansavimas) (dalinis finansavimas) 5 ir 3 (dalinis finansavimas)
7.	Bendruomeninės įstaigos	Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namų padalinys Bendruomeniniai vaikų globos namai (Noriūnų sen.) Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namų padalinys Bendruomeniniai vaikų globos namai (Kupiškio m.) <i>(Ilgalaikė ir trumpalaikė socialinė globa vaikams, kuriems nustatyta laikinoji ar nuolatinė globa (rūpyba))</i>	Kupiškio rajono savivaldybei Kupiškio rajono savivaldybei	6 (6) 6 (5)	6 5
8.	Kitos socialinių paslaugų įstaigos (pagalbos į namus tarnyba, socialinių paslaugų centras ir kt.)	Kupiškio socialinių paslaugų centras (teikia bendrąsias ir specialiąsias socialines paslaugas) Kupiškio rajono neįgaliųjų draugija (teikia asmens higienos ir priežiūros paslaugas)	Kupiškio rajono savivaldybei VO	Per 2020 m. suteiktos paslaugos 4326 paslaugų gavėjams Per 2020 m. suteiktos paslaugos 183 paslaugų	(dalinis finansavimas) (dalinis finansavimas)

				gavėjams	
--	--	--	--	----------	--

Socialinės paramos skyriaus duomenys

Kupiškio socialinių paslaugų centro duomenys

Rajone veikia Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai pavaldūs Kupiškio socialinės globos namai, kurių paskirtis – užtikrinti ilgalaikę (trumpalaikę) socialinę globą **suaugusiems asmenims su negalia**, dėl kurios jie negali gyventi savarankiškai, naudotis kitomis bendruomenės paslaugomis ir kuriems būtina nuolatinė specialistų priežiūra. Globos namuose apgyvendinami asmenys, kuriems dėl proto negalios ar psichinių sutrikimų nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis, specialusis nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis arba nustatytas didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis. Šiuo metu globos namuose gyvena 142 gyventojai, juos aptarnauja turintys reikiamą profesinę kvalifikaciją turintys darbuotojai. Kupiškio socialinės globos namai, atsižvelgdami į Savivaldybės gyventojų dienos socialinės globos institucijoje paslaugų poreikį suaugusiems asmenims su negalia, 2018 m. pabaigoje gavo licenciją dienos socialinės globos paslaugoms institucijoje teikti suaugusiems asmenims su negalia. Kupiškio socialinės globos namai nuo 2019 m. balandžio mėn. pradėjo teikti dienos socialinės globos institucijoje ir trumpalaikės socialinės globos (laikino atokvėpio) paslaugas savo įstaigos teritorijoje Savivaldybės gyventojams, kurie turi proto negalią ar psichikos sutrikimų. Per 2020 m. dienos socialinės globos paslaugas Kupiškio socialinės globos namuose gavo 5 asmenys, o trumpalaikės socialinės globos (laikino atokvėpio) paslaugomis iki 1-3 mėn. pasinaudojo 3 asmenys, turintys negalią.

Socialinės globos paslaugas **be tėvų globos likusiems vaikams** rajone teikia Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namai ir Liolės Anikevičienės šeimyna. Liolės Anikevičienės šeimyna nusprendė likviduoti savo veiklą, kai paskutinis globojamas vaikas sulauks pilnametystės. 2020 m. 1 vaikas, kuris neteko tėvų globos, apgyvendintas VšĮ „Atsigręžk į vaikus“. Per 2020 m. 7 vaikams buvo nustatyta globa (rūpyba), iš jų 6 vaikams – pas globėjus giminaičius, 1 vaikui – socialinės globos įstaigoje.

2018 m. Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namuose buvo įsteigti 2 Bendruomeninių vaikų globos namų padaliniai. Nuo 2018 m. gegužės mėn. pradėjo veikti Bendruomeniniai vaikų globos namai Noriūnų kaime, Noriūnų seniūnijoje, Kupiškio rajone, o nuo 2018 m. lapkričio mėn. atidaryti Bendruomeniniai vaikų globos namai Kupiškyje. Bendruomenėje įkurtuose 4 kambarių butuose gyvena po 6 vaikus, netekusius tėvų globos. Vaikai juose gyvena pagal šeimos aplinkos modelį. Tikimasi, kad jie geriau ir sėkmingiau integruosis į bendruomenę nejausdami atskirties.

Savivaldybėje 2020 metais iš viso veikė 6 vaikų dienos centrai: 4 VšĮ Kupiškio vaikų dienos centrai, esantys Noriūnų kaime, Subačiaus mieste, Adomynės kaime ir Kupiškio mieste, 2

Kupiškio r. švietimo pagalbos tarnybos centrai, esantys Alizavos kaime, Šimonių miestelyje. Vaikų dienos centrai teikė **socialinės priežiūros paslaugas** 90 vaikų. 70 procentų vaikų, lankančių vaikų dienos centrus, auga socialinę riziką patiriančiose ir nepasiturinčiose šeimose. Vaikų dienos centruose vaikams buvo teikiamas nemokamas maitinimas, vykdomos edukacinės pamokos, atliekami namų darbai, teikiamos psichologo bei socialinio pedagogo konsultacijos.

Socialinės priežiūros akreditavimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) buvo patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2020 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. A1-622 „Dėl socialinės priežiūros akreditavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. 2020 m. lapkričio mėn. į Savivaldybę kreipėsi 7 vaikų dienos centrai dėl teisės teikti akredituotą vaikų dienos socialinės priežiūros paslaugą. Savivaldybės administracijos direktorius 2020 m. gruodžio mėn. suteikė teisę nuo 2021 m. sausio 1 d. teikti akredituotą vaikų dienos socialinės priežiūros paslaugą 7 vaikų dienos centrams: 4 VŠĮ Kupiškio vaikų dienos centrams, esantiems Adomynės kaime, Subačiaus mieste, Noriūnų kaime, Kupiškio mieste, 2 Kupiškio r. švietimo pagalbos tarnybos, esantiems Alizavos kaime ir Šimonių miestelyje, 1 VŠĮ „Vaikų ugdymas“, esančiam Kupiškio mieste. Kiekvienas vaikų dienos centras įgijo teisę teikti paslaugą 15 vaikų, iš viso 105 Savivaldybės teritorijoje gyvenantiems vaikams. Vaikų dienos centrai įsipareigojo teikti paslaugas nemažiau nei 3 dienas per savaitę ir 4 valandas per dieną. Akredituota vaikų dienos socialinė priežiūra finansuojama iš valstybės ir savivaldybės biudžetų lėšų.

Siekdama sklandžiai pereiti nuo institucinės vaikų globos prie globos šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų socialinės rizikos grupei priklausantiems vaikams, Savivaldybė inicijavo projektą „Bendruomeninių vaikų globos namų steigimas ir vaikų dienos centrų tinklo plėtra Kupiškio rajono savivaldybėje“. Savivaldybės administracija ir viešoji įstaiga Centrinė projektų valdymo agentūra 2019 m. liepos 1 d. pasirašė projekto Nr. 08.1.1-CPVA-V-427-01-0002 „Bendruomeninių vaikų globos namų steigimas ir vaikų dienos centrų tinklo plėtra Kupiškio rajono savivaldybėje“ finansavimo ir administravimo sutartį. Bendra projekto vertė – 228 763,44 euro. Projektas 100 proc. finansuojamas iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF). Projekto įgyvendinimo metu Kupiškio rajone planuojama įgyvendinti dvi veiklas: įsteigti Bendruomeninius vaikų globos namus, įsigyjant ir suremontuojant gyvenamosios paskirties namą, kuriame būtų sudarytos sąlygos gyventi 8 be tėvų globos likusiems vaikams, patalpas aprūpinant reikalingais baldais bei įranga; įkurti du vaikų dienos centrus Šepetos ir Skapiškio gyvenvietėse, suremontuojant Vaikų dienos centrų patalpas. Bendruomeninių vaikų globos namų ir Vaikų dienos centrų patalpos būtų pritaikomos asmenims su judėjimo negalia. Vaikų dienos centro paslaugos bus suteikiamos 24 vaikams.

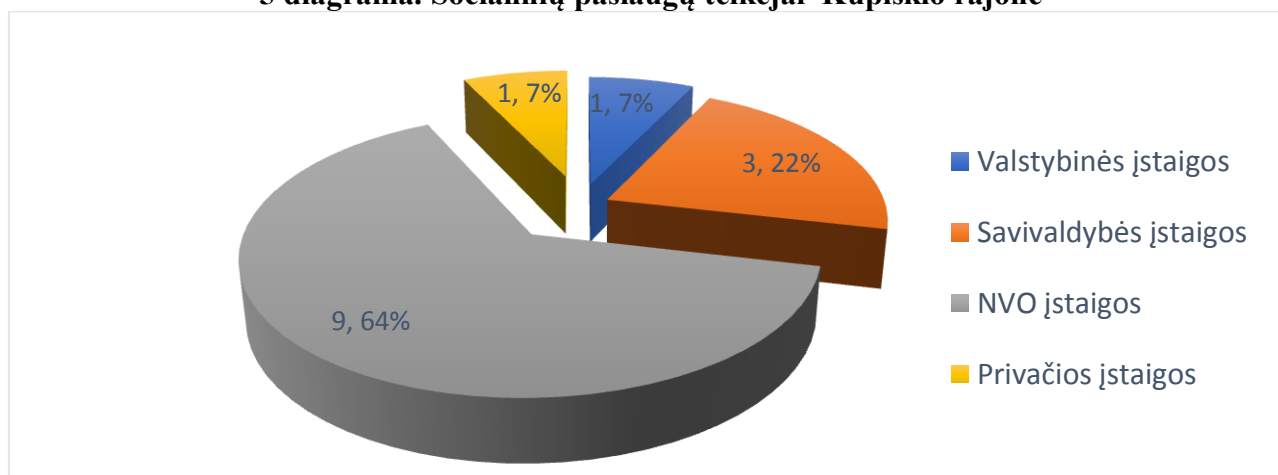
Savivaldybės teritorijoje socialinės reabilitacijos ir bendrąsias socialines paslaugas teikia Kupiškio mieste įsikūrusios šios NVO: VŠĮ Pagalbos ir informacijos šeimai tarnyba, VŠĮ

LASS šiaurės rytų centro Kupiškio skyrius, Kupiškio rajono neįgaliųjų draugija, Kupiškio krašto žmonių su negalia sąjunga, Lietuvos specialiosios kūrybos draugijos „Gubojė“ Kupiškio skyrius, VšĮ Kupiškio dekanato „Caritas“ ir Kupiškio rajono maldiečių grupė.

5.1. Socialinių paslaugų infrastruktūros išsidėstymas ir socialinių paslaugų teikimo Savivaldybėje (seniūnijose) pakankamumo lygis

Kupiškio rajone socialinių paslaugų teikėjai yra socialinės paskirties įstaigos, rajono gyventojams teikiančios bendrąsias ir specialiąsias socialines paslaugas ir NVO, rajono gyventojams teikiančios įvairias bendrąsias paslaugas. Visi šie socialinių paslaugų organizatoriai ir teikėjai Lietuvos Respublikos Socialinių paslaugų įstatyme yra įvardijami kaip socialinių paslaugų įstaigos. Savivaldybėje socialines paslaugas teikia 1 valstybinė įstaiga, 3 savivaldybei pavaldžios įstaigos ir jų padaliniai, 9 pagrindinės pelno nesiekiančios organizacijos ir 1 šeima.

5 diagrama. Socialinių paslaugų teikėjai Kupiškio rajone

Socialinės paramos skyriaus pateikta informacija

Savivaldybės teritorijoje socialines paslaugas įvairioms klientų grupėms teikia socialinių paslaugų įstaigos (Kupiškio socialinės globos namai, Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namai ir jų trys padaliniai (2 Bendruomeninių vaikų globos namų padaliniai ir Pagalbos šeimai centras), Kupiškio socialinių paslaugų centras ir jo 5 struktūriniai padaliniai, Kupiškio r. švietimo pagalbos tarnyba, Liolės Anikevičienės šeima), viešosios įstaigos (VšĮ Kupiškio vaikų dienos centras, VšĮ Pagalbos ir informacijos šeimai tarnyba, VšĮ LASS šiaurės rytų centro Kupiškio skyrius), NVO (Kupiškio rajono neįgaliųjų draugija, Kupiškio krašto žmonių su negalia sąjunga, Lietuvos specialiosios kūrybos draugijos „Gubojė“ Kupiškio skyrius, Panevėžio vyskupijos Kupiškio dekanato „Caritas“ ir Kupiškio rajono maldiečių grupė).

Socialinių paslaugų teikėjų Kupiškio mieste ir seniūnijose pasiskirstymas

16 lentelė

Socialinių paslaugų teikimo teritorija	Socialinės paskirties įstaigos ir NVO pavadinimas
--	---

Kupiškio miestas	Kupiškio socialinių paslaugų centro bendrųjų ir specialiųjų socialinių paslaugų padalinys Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinys Globos centras Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinys Savarankiško gyvenimo namai Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namų padalinys Bendruomeniniai vaikų globos namai VšĮ Kupiškio vaikų dienos centras Kupiškio rajono neįgaliųjų draugija Kupiškio krašto žmonių su negalia sąjunga VšĮ LASS šiaurės rytų centro Kupiškio skyrius VšĮ Pagalbos ir informacijos šeimai tarnyba Lietuvos specialiosios kūrybos draugijos „Gubojas“ Kupiškio skyrius Panevėžio vyskupijos Kupiškio dekanato „Caritas“ Kupiškio rajono maltiečių grupė VšĮ vaikų ugdymo padalinys vaikų dienos centras „Draugaukime“
Alizavos seniūnija	Vaikų dienos centras
Noriūnų seniūnija	VšĮ Kupiškio vaikų dienos centras Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namų padalinys Bendruomeniniai vaikų globos namai
Kupiškio seniūnija	Kupiškio socialinės globos namai Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinys Krizių centras Liolės Anikevičienės šeimyna Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namai Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namų padalinys Pagalbos šeimai centras
Skapiškio seniūnija	Kupiškio socialinių paslaugų centro Bendrųjų ir specialiųjų socialinių paslaugų padalinys
Subačiaus seniūnija	VšĮ Kupiškio vaikų dienos centras Kupiškio socialinių paslaugų centro Stacionarių socialinių paslaugų padalinys
Šimonių seniūnija	Kupiškio socialinių paslaugų centro Bendrųjų ir specialiųjų socialinių paslaugų padalinys VšĮ Kupiškio vaikų dienos centras Vaikų dienos centras

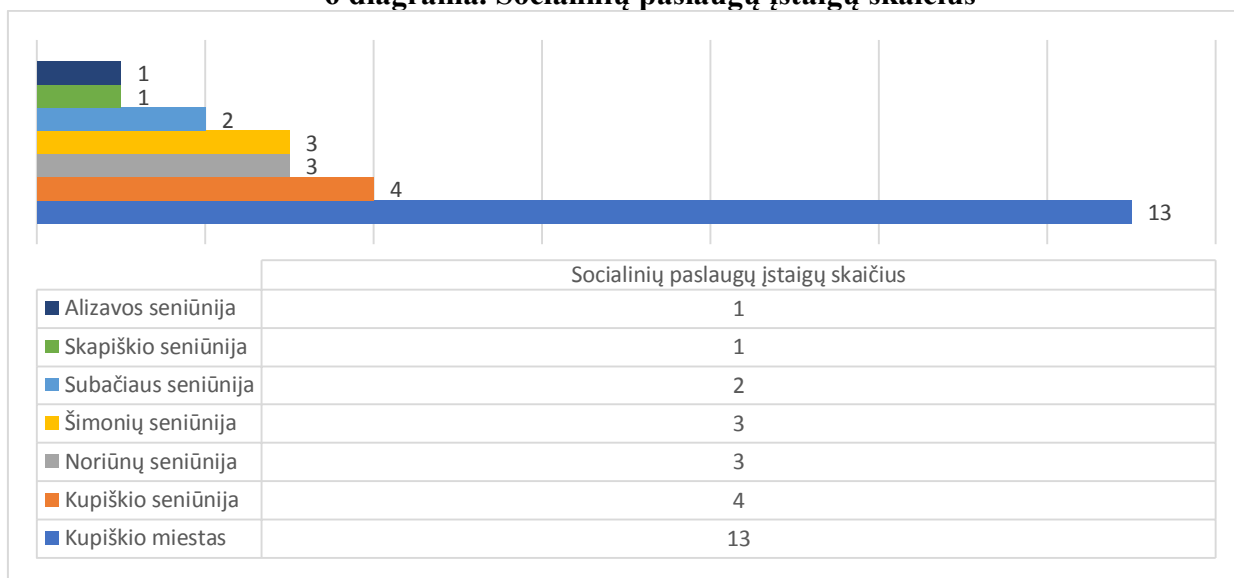
Socialinės paramos skyriaus duomenys

Socialinių paslaugų teikėjai rajone išsidėstę netolygiai. Dauguma socialinių paslaugų teikėjų susitelkę Kupiškio mieste. Socialinių paslaugų įstaigų tinklas Kupiškio mieste labiau išvystytas negu kaimiškose vietovėse, todėl miesto gyventojai turi didesnes galimybes gauti daugiau ir įvairesnių socialinių paslaugų. Kaimo gyventojams dėl nepakankamo bendrąsias ir specialiąsias socialines paslaugas galinčių teikti institucijų ir specialistų skaičiaus socialinių paslaugų poreikis nėra iki galo patenkinamas. Šiuo metu kaimo gyventojams bendrąsias socialines paslaugas (gyventojų informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas, maitinimo organizavimas, transporto organizavimas) kiekvienoje seniūnijoje teikia seniūnijos socialinis darbuotojas bei socialiniai darbuotojai darbui su šeimomis. Miesto teritorijoje bendrąsias socialines

paslaugas teikia Kupiškio socialinių paslaugų centro socialiniai darbuotojai bei socialiniai darbuotojai, dirbantys su šeimomis.

Socialinės paskirties įstaigų išsidėstymas nepalankus Alizavos seniūnijoje ir Skapiškio seniūnijoje gyvenantiems žmonėms, kadangi šiose seniūnijose trūksta socialinių paslaugų įstaigų. Alizavos seniūnijoje nuo 2019 m. pabaigos pradėjo veikti Vaikų dienos centras, kurį įsteigė Kupiškio r. švietimo pagalbos tarnyba, o Skapiškio seniūnijoje veikia tik Kupiškio socialinių paslaugų centro Bendrųjų ir specialiųjų socialinių paslaugų padalinys, kuris teikia asmens higienos paslaugas (6 diagrama).

6 diagrama. Socialinių paslaugų įstaigų skaičius

Socialinės paramos skyriaus duomenys

6. Savivaldybės galimybių teikti socialines paslaugas ir socialinių paslaugų poreikio įvertinimas

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes	Asmenų (šeimų) skaičius, kuriems socialinių paslaugų poreikis	Asmenų (šeimų) skaičius, kuriems socialinių paslaugų poreikis	1000 gyventojų tenka vietų	Iš jų finansuoja Savivaldybė
		Įvertintas	Nepatenkintas		
1	2	3	4	5	6
1.	Ilgalaikė socialinė globa Kupiškio socialinių paslaugų centre	30	8	1,8	30

	Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namuose	16	-	1,9	16
	Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namų padaliniuose Bendruomeniniuose vaikų globos namuose	11	-	0,7	11
	Liolės Anikevičienės šeimynoje	3	-	-	3 dalinis finansavimas
	Kupiškio socialinės globos namuose	26	6	8,3	2, (24 dalinis finansavimas)
2.	Trumpalaikė socialinė globa Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namuose Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namų padaliniuose Bendruomeniniuose vaikų globos namuose Kupiškio socialinės globos namuose	- - 4	- - -	- - 0,4	- - 1 (3 dalinis finansavimas)
3.	Dienos socialinė globa institucijoje	8	3	0,5	2 (3 dalinis finansavimas)
4.	Dienos socialinė globa asmens namuose Kupiškio socialinių paslaugų centre	10	2	0,6	10
4.1.	Integralios pagalbos paslaugos	33	1	2,0	33
5.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	16	-	0,6	16 dalinis finansavimas
6.	Pagalba į namus Kupiškio socialinių paslaugų centre	200	4	12,2	200 dalinis finansavimas
6.1.	Asmeninio asistento paslaugos	5	-	0,3	5
7.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas institucijoje VšĮ Kupiškio vaikų dienos centre Vaikų dienos centrai (Šimonių ir Alizavos seniūnijose)	60 30	- -	3,7 1,8	dalinis finansavimas dalinis finansavimas

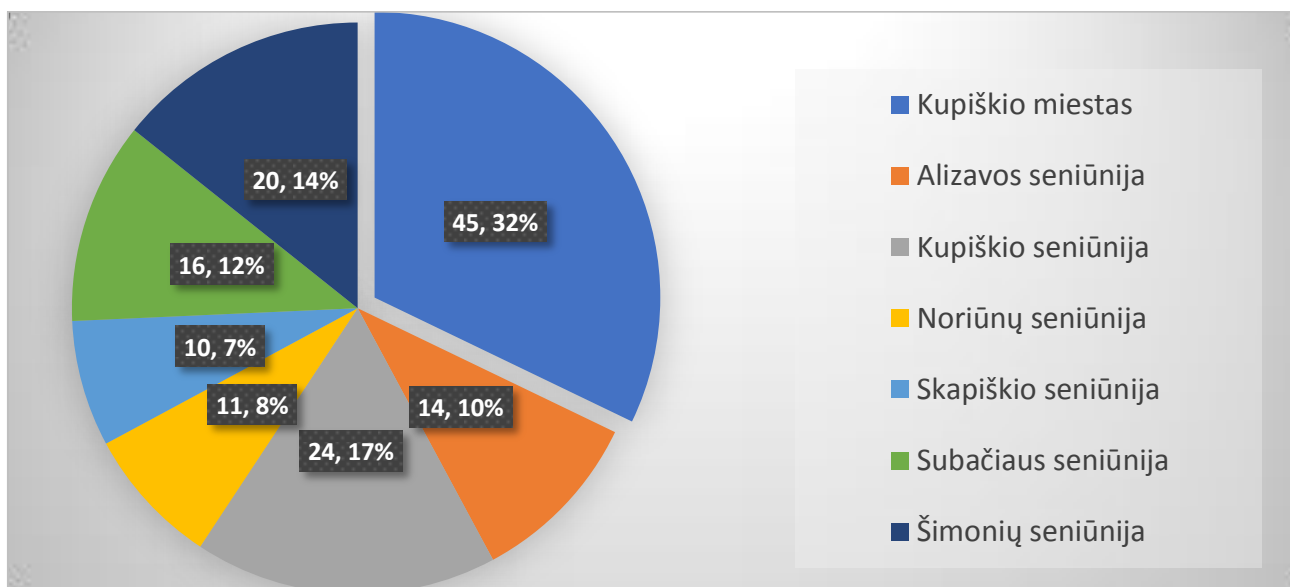
7.1.	Socialinės priežiūros paslaugos institucijoje Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namų padalinys Pagalbos šeimai centras	8	-	0,6	5 (3 dalinis finansavimas)
8.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas asmens (šeimos) namuose (socialinę riziką patiriančios šeimos, kurioms paslaugas teikia socialiniai darbuotojai)	89 šeimos 210 vaikų	- -	5,4 12,8	dalinis finansavimas
9.	Socialinės paslaugos suteiktos Krizių centre Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinys Krizių centras	19	-	0,6	dalinis finansavimas

Socialinės paramos skyriaus duomenys

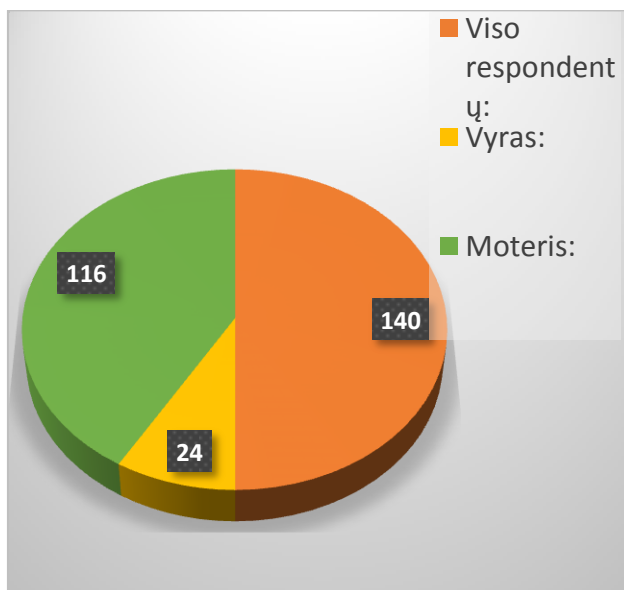
6.1. Socialinių paslaugų senyvo amžiaus asmenims ir asmenims su negalia poreikio tyrimas

Socialinės paramos skyrius 2020 m. spalio-gruodžio mėnesiais atliko tyrimą. Tyrimo tikslas buvo išsiaiškinti Savivaldybės senyvo amžiaus asmenų ir suaugusių asmenų su negalia socialinių paslaugų poreikį. 2020 m. spalio mėn. klausimynas buvo patalpintas į internetinę svetainę www.manoapklausa.lt, apklausos nuoroda ir klausimyno Word versija el. p. buvo išsiuntinėta Socialinės paramos skyriaus socialiniams partneriams: Kupiškio socialinių paslaugų centrui, seniūnijų socialiniams darbuotojams, Savivaldybėje veikiančioms NVO. Informacija apie atliekamą gyventojų apklausą buvo patalpinta Savivaldybės internetiniame tinklalapyje bei „Facebook“ paskyroje. Iš viso tyrime dalyvavo 140 respondentų iš visų 6 seniūnijų, bei Kupiškio miesto. Daugiausiai respondentų, tai yra 45, dalyvavę apklausoje nurodė gyvenantys Kupiškio miesto teritorijoje, kas sudarė 32 proc. visų tyrime dalyvavusiųjų. Antroje vietoje pagal aktyvumą, buvo Kupiškio seniūnijos respondentai – 24, iš Šimonių seniūnijos – 20, iš Subačiaus seniūnijos – 16, iš Alizavos seniūnijos – 14, iš Noriūnų seniūnijos – 11 ir 10 respondentų iš Skapiškio seniūnijos. Respondentų pasiskirstymas pagal gyvenamąją teritoriją skaičiais ir procentine išraiška pateikiama 7 diagramoje.

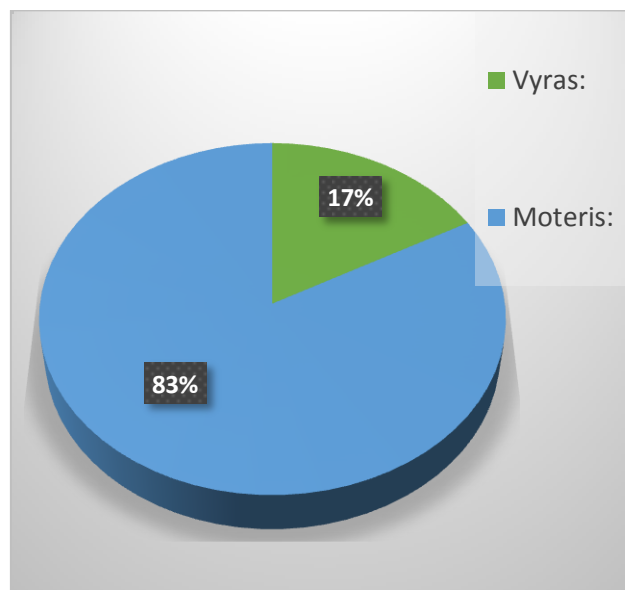
7 diagrama. Respondentų pasiskirstymas pagal gyvenamąją vietą (n=140)

Vidutinis apklausos dalyvių amžiaus vidurkis buvo 56,3 m. Respondentų pasiskirstymas pagal lytį (žr. 8 diagrama) parodo, kad daugiausia tyrime dalyvavo moterų ($n=116$) tai atitinka daugiau negu 80 proc. visų dalyvavusių, tuo tarpu vyrų buvo santykinai mažiau ($n=24$) ir tai sudarė nepilnai 20 proc. (žr. 9 diagrama).

8 diagrama. Respondentų pasiskirstymas pagal lytį skaičiais

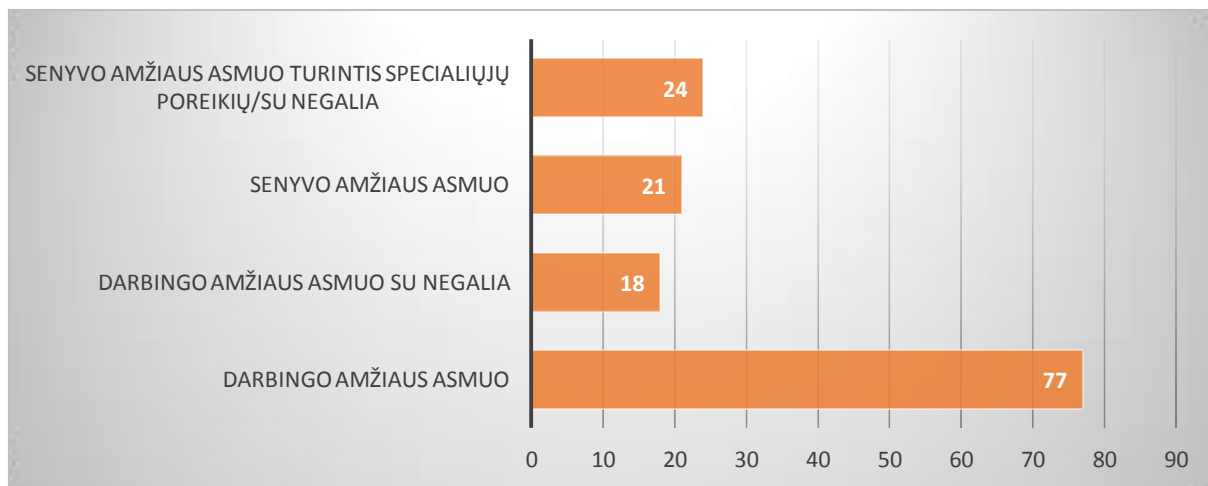

9 diagrama. Respondentų pasiskirstymas pagal lytį proc.

Tyrimo tikslas buvo nustatyti socialinių paslaugų poreikį senyvo amžiaus asmenims ir suaugusiems asmenims su negalia, todėl buvo pasirinkta, kad tyrime turėjo dalyvauti tik darbingo amžiaus sulaukę asmenys, nurodant kokiai socialinei grupei jie priklauso. Klausimyne respondentai galėjo save priskirti vienai iš 4 nurodytų socialinių grupių, tai yra darbingo amžiaus asmuo, darbingo amžiaus asmuo su negalia, senyvo amžiaus asmuo ar senyvo amžiaus asmuo turintis specialiųjų poreikių. Tyrime daugiau negu pusė visų respondentų nurodė, kad jie yra darbingo

amžiaus asmenys. Tokių respondentų tyrime dalyvavo 77. Šis skaičius parodo, kad jauni, darbingo amžiaus žmonės, kurie naudojami išmaniosiomis technologijomis, interneto pagalba visa informacija apie socialines paslaugas yra lengviau pasiekama negu kitoms socialinėms grupėms. Ši respondentų grupė apklausą pildė tiesiogiai pagal pateiktą nuorodą interneto svetainėje www.manoapklausa.lt. Respondentų pasiskirstymas pagal socialinę grupę pateiktas 10 diagramoje.

10 diagrama. Respondentų pasiskirstymas pagal socialinę grupę (n=140)

Tyrimo metu užsibrėžta išsiaiškinti, kokių socialinių paslaugų įstaigų trūksta Savivaldybėje numatytoms tikslinėms tyrimo grupėms, todėl buvo užduotas šios srities klausimas. Respondentams buvo pateiktas įvairių socialinių paslaugų įstaigų sąrašas ir paprašyta prie kiekvienos socialinės paslaugos įstaigos nurodyti, kaip jie mano, ar tokios socialinių paslaugų įstaigos trūksta Savivaldybėje ar netrūksta, ar respondantai neturi nuomonės šiuo klausimu.

Gauti rezultatai parodė, kad respondentų nuomonė šiuo klausimu labiausiai išsiskyrė, kadangi jie žymėjo labai skirtingus atsakymo variantus prie skirtingų socialinių paslaugų įstaigų. Tik prie dviejų nurodytų socialinių paslaugų įstaigų, daugiau negu pusė visų tyrime dalyvavusių asmenų (77) nurodė, kad jų nuomone, Savivaldybėje trūksta maitinimo įstaigos nepasiturintiems asmenims bei 71 respondentas nurodė, kad trūksta socialinės globos namų senyvo amžiaus asmenims ir suaugusiems asmenims su negalia. 66 respondantai pažymėjo, kad būtų reikalingas dienos centras asmenims, trintiems proto negalia ir (ar) psichikos sutrikimų, 64 respondantai mano, kad Savivaldybėje trūksta asmens higienos ir priežiūros paslaugų teikimo įstaigos ir 61 tyrime dalyvavęs asmuo pasisakė, kad Kupiškyje reikėtų bendruomenės centro, teikiančio sociokultūrines paslaugas.

Po lygiai balsų surinko pagalbos į namus paslaugas teikianti įstaiga, tai yra 56 respondantai pasisakė, kad trūksta tokios įstaigos ir lygiai tiek pat 56 respondantai nurodė, kad netrūksta tokios įstaigos. Panaši situacija susiklostė ir su kita įstaiga, tai yra po 54 respondentus nurodė, kad trūksta Kupiškyje socialinės globos namų asmenims turintiems psichikos sutrikimų ir 54 asmenys pateikė, kad jie neturi nuomonės ar tokios socialinių paslaugų įstaigos iš vis reikėtų.

Tyrimo gauti rezultatai parodė, kad mažiausiai respondentai yra susipažinę su vėliausiai Lietuvoje pradėtomis steigti socialinių paslaugų įstaigomis, tokiomis kaip grupinio gyvenimo namai asmenims, turintiems psichikos sutrikimų, laikino apnakvindinimo įstaiga bei apsaugotu būstu asmenims turintiems psichikos sutrikimų. Šis išvardytos socialinės paslaugos yra visiškai naujos, jos pradėtos teikti tik keli metai, pradėjus įgyvendinti Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos parengtus ir patvirtintus „Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems ir likusiems be tėvų globos vaikams veiksmų planus 2014-2020 m.“ ir kitas konkrečias Institucinės globos pertvarkos programas. Prie šių išvardintų 3 socialinių paslaugų įstaigų dauguma respondentų nurodė, kad jie neturi nuomonės, ar tokių įstaigų reikėtų Savivaldybėje ar ne.

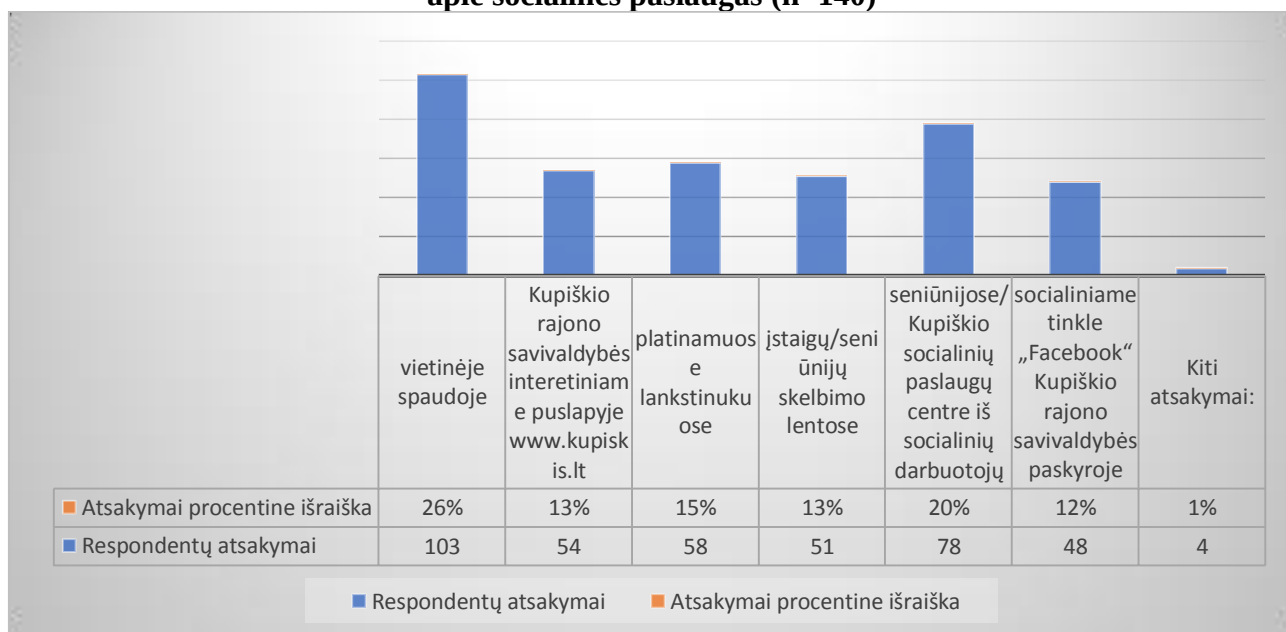
Tyrimo tikslas buvo išsiaiškinti Savivaldybės senyvo amžiaus asmenų ir suaugusių asmenų su negalia socialinių paslaugų poreikį, todėl buvo užduotas tiesioginis klausimas respondentams, kaip jie mano, kokių konkrečių paslaugų trūksta nurodytoms socialinėms grupėms. Klausime buvo išvardytas platus socialinių paslaugų sąrašas ir buvo paprašyta pažymėti jiems tinkantį atsakymą ties kiekviena socialine paslauga. Respondentai galėjo rinktis iš 3 galimų atsakymo variantų: trūksta/netrūksta/neturiu nuomonės. Kaip ir prieš tai nagrinėtame klausime, taip ir šio klausimo atsakymai pasiskirstė ne vienodai. Didesnioji dalis respondentų pasisakė, kad neturi nuomonės, ar Savivaldybėje trūksta, ar netrūksta net 10 socialinių paslaugų iš 22 klausime pateiktų, tokių kaip: dienos socialinės globos asmens namuose ir institucijoje paslaugų, integralios pagalbos paslaugų, asmeninio asistento paslaugų, apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose ir krizių centruose, laikino apnakvindinimo nakvynės namuose, intensyvios krizių įveikimo pagalbos paslaugų, laikino atokvėpio paslaugų ir trumpalaikės socialinės globos institucijoje paslaugų. Didžioji dalis respondentų nurodė kad netrūksta 7 išvardintų paslaugų, tokių kaip: informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, aprūpinimo būtiniausiais drabužiais ir avalyne, transporto paslaugų, aprūpinimo techninės pagalbos priemonėmis, pagalbos į namus paslaugų ir kitų bendrųjų socialinių paslaugų. Tyrimo rezultatai parodė, kad respondentų nuomone, Savivaldybėje trūksta maitinimo organizavimo paslaugų, asmens higienos ir priežiūros organizavimo paslaugų, sociokultūrinių paslaugų, psichosocialinės pagalbos bei ilgalaikės socialinės globos institucijoje paslaugų. Šie tyrimo rezultatai rodo, kad nemaža dalis respondentų neturi konkrečios nuomonės apie socialinių paslaugų poreikį senyvo amžiaus ir neįgaliesiems asmenims.

Siekiant įvertinti informacijos sklaidą apie socialinių paslaugų teikimą Savivaldybėje, buvo užduotas klausimas, kaip respondentai vertina balais nuo 1 iki 9 (kur 1 balas informacijos pakanka ir ji prieinama, 5 balai – neturiu nuomonės, 9 balai reiškia, kad reikėtų daugiau viešinimo) informacijos pakankumą, prieinamumą, viešinimą Savivaldybėje apie socialines paslaugas.

Gauti rezultatai parodė, kad vidutinis respondentų pasirinktas balas yra 5,61 iš 9 galų, tai reiškia, kad tyrime dalyvavę asmenys vidutiniškai vertina informacijos viešinimą apie socialines paslaugas ir jų teikimą Savivaldybėje.

Atliekant tyrimą buvo siekiama sužinoti, kokiais informacijos sklaidos kanalais, respondentai norėtų gauti informaciją apie socialines paslaugas, todėl jų buvo klausiama tokio klausimo ir pateikti keli atsakymų variantai, kuriuos galėjo atitinkamai pasirinkti tyrimo dalyviai arba patys galėjo įrašyti ir savo atsakymą. Gauti tyrimo duomenys parodė, kad populiariausias informacijos šaltinis, kuriuo respondentai norėtų gauti daugiau informacijos apie socialines paslaugas, yra „vietinė spauda“, šį atsakymą pasirinko 103 respondentai iš 140. 78 kartus buvo pasirinktas atsakymas, kad informacija norėtų sužinoti iš socialinių darbuotojų, dirbančių seniūnijose / Kupiškio socialinių paslaugų centre. Trečiasis pagal populiarumą informacijos šaltinis nurodomas platinami lankstinukai, o ketvirtasis – įstaigų/seniūnijų skelbimo lentos. Keista, bet Savivaldybės internetinis tinklalapis ir paskyra socialiniame tinkle „Facebook“ nebuvo pasirinkti, kaip pagrindiniai informacijos šaltiniai, nors dauguma respondentų visgi buvo darbingo amžiaus žmonės. Išsamesnė informacija apie respondentų pasirinktus informacijos šaltinius pateikiama 11 diagramoje.

11 diagrama. Respondentų atsakymai į klausimą, koku būdu norėtumėte gauti informaciją apie socialines paslaugas (n=140)

Tyrimo išvados:

1. Didžioji dalis tyrime dalyvavusių asmenų žino kokios socialinės paslaugos yra teikiamos Savivaldybėje. Socialinių paslaugų žinomumas priklauso nuo to, kokio naujumo yra socialinės paslaugos. Respondentai vėliausiai pradėtas teikti socialines paslaugas, žino mažiausiai.

2. Daugiau nei pusė visų respondentų (60 proc.) nurodė, kad yra gavę informavimo, konsultavimo paslaugas, 39 proc. respondentų pažymėjo, kad jie ar jų artimieji yra gavę

tarpininkavimo ir atstovavimo paslaugas, 29 proc. – transporto organizavimo paslaugas, o 26 proc. nurodė gavę kitas bendrąsias socialines paslaugas. Visgi, dauguma respondentų pažymėjo, kad jiems nebuvo poreikio kreiptis dėl kitokių socialinių paslaugų.

3. Respondentų nuomone, Savivaldybėje trūksta šių socialinių paslaugų įstaigų: maitinimo įstaigos nepasiturintiems asmenims, socialinės globos namų senyvo amžiaus asmenims ir suaugusiems asmenims su negalia, dienos centro asmenims turintiems proto negalią ir (ar) psichikos sutrikimų, asmens higienos ir priežiūros paslaugų teikimo įstaigos, bendruomenės centro, teikiančio sociokultūrines ir kitas bendrąsias socialines paslaugas.

4. Respondentų nuomone, senyvo amžiaus asmenims ir suaugusiems neįgaliesiems asmenims Savivaldybėje trūksta šių socialinių paslaugų: maitinimo organizavimo, sociokultūrinių paslaugų, asmens higienos ir priežiūros paslaugų organizavimo, psichosocialinės pagalbos paslaugų ir ilgalaikės socialinės globos institucijoje paslaugų.

5. Gauti tyrimo rezultatai parodė, kad respondentai vidutiniškai vertina informacijos prieinamumą, ir viešinimą apie teikiamas socialines paslaugas Savivaldybėje.

6. Dauguma respondentų nurodė, kad norėtų informaciją apie socialines paslaugas gauti įprastais būdais, tai yra per vietinę spaudą, per socialinius darbuotojus, per platinamus informacinius lankstinukus, seniūnijose ir kitose įstaigose esančias skelbimų lentas, o ne per internetines svetaines ar socialinius tinklus.

6.2. Savivaldybės organizuojamų socialinių paslaugų analizė

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos strateginiame plane pabrėžiama, kad socialinės paslaugos teikiamos neišskiriant prioritetinių socialinių žmonių grupių, neįvertinant poreikių bei nederinant jų su turimais finansiniais ištekliais ir suformuluotas tikslas siekti efektyvios socialinės paramos bei užtikrinti socialiai pažeidžiamų gyventojų socialinę integraciją. Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų reformos koncepcijoje numatyta laipsniškai keisti institucines socialines paslaugas efektyvesnėmis ir pigesnėmis namuose bei suaugusiųjų ir vaikų dienos centruose, remti ir plėtoti NVO ir privačių asmenų pastangas.

Socialinių paslaugų gavėjai gali būti įvairaus amžiaus, skirtingų socialinių grupių asmenys: likę be tėvų globos vaikai ir jų šeimos, socialinę riziką patiriantys vaikai ir jų šeimos, vaikai su negalia ir jų šeimos, senyvo amžiaus asmenys ir jų šeimos, suaugę asmenys su negalia ir jų šeimos, suaugę socialinę riziką patiriantys asmenys ir jų šeimos, socialinę riziką patiriančios šeimos, kiti asmenys.

Socialinės paslaugos teikiamos kiekvienam asmeniui, kuriam nustatytas socialinių paslaugų poreikis, nepriklausomai nuo socialinės padėties, pajamų, ar asmuo turi vaikų ir pan. Bendrosios socialinės paslaugos bei socialinė priežiūra teikiama nemokamai, jei asmens (šeimos)

pajamos (vidutinės šeimos pajamos, tenkančios vienam šeimos nariui) neviršija 2 valstybės remiamų pajamų dydžio (šiuo metu valstybės remiamų pajamų dydis yra 128 Eur).

Kupiškio rajone teikiamos šios socialinės paslaugos:

1. Bendrosios socialinės paslaugos:

- 1.1. informavimas;
- 1.2. konsultavimas;
- 1.3. tarpininkavimas ir atstovavimas;
- 1.4. maitinimo organizavimas;
- 1.5. aprūpinimas būtiniausiais drabužiais ir avalyne;
- 1.6. transporto organizavimas;
- 1.7. sociokultūrinės paslaugos;
- 1.8. asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas;
- 1.9. atvirasis darbas su jaunimu;
- 1.10. mobilusis darbas su jaunimu;
- 1.11. kitos bendrosios socialinės paslaugos.

2. Specialiosios socialinės paslaugos:

2.1. Socialinės priežiūros paslaugos:

- 2.1.1. pagalba į namus;
- 2.1.2. pagalbos pinigai (alternatyva pagalbos į namus paslaugoms);
- 2.1.3. socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas;
- 2.1.4. laikinas apnakvindinimas;
- 2.1.5. intensyvi krizių įveikimo pagalba;
- 2.1.6. psichosocialinė pagalba;
- 2.1.7. apgyvendinimas Krizių centre;
- 2.1.8. integralios pagalbos paslaugos;
- 2.1.9. socialinė priežiūra savarankiško gyvenimo namuose;
- 2.1.10. socialinė priežiūra institucijoje;
- 2.1.11. pagalba globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, įtėviams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti;

- 2.1.12. asmeninio asistento paslaugos;

2.2. Socialinės globos paslaugos:

- 2.2.1. dienos socialinė globa asmens namuose;
- 2.2.2. dienos socialinė globa institucijoje;
- 2.2.3. trumpalaikė socialinė globa institucijoje;
- 2.2.4. ilgalaikė socialinė globa institucijoje.

Savivaldybėje pagrindinė socialines paslaugas teikianti įstaiga yra **Kupiškio socialinių paslaugų centras**. Kupiškio socialinių paslaugų centras yra Savivaldybės biudžetinė įstaiga, finansuojama iš Savivaldybės ir valstybės biudžeto lėšų, ES struktūrinių fondų lėšų. Kupiškio socialinių paslaugų centro sudėtyje yra penki struktūriniai padaliniai: Stacionarių socialinių paslaugų padalinys, Bendrųjų ir specialiųjų socialinių paslaugų padalinys, Krizių centro padalinys, Globos centro padalinys ir Savarankiško gyvenimo namų padalinys. Kupiškio socialinių paslaugų centras yra Savivaldybės biudžetinė įstaiga, finansuojama iš Savivaldybės, valstybės biudžeto ir ES struktūrinių fondų lėšų.

Stacionarių socialinių paslaugų padalinys įsikūręs Subačiaus mieste, Kupiškio rajone. Šiame padalinyje ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugas gauna 30 suaugusių asmenų su negalia ir senyvo amžiaus asmenų. Paslaugas teikia 20 darbuotojų.

Krizių centras įkurtas Virbališkių kaime, Kupiškio seniūnijoje, buvusios Virbališkių mokyklos patalpose. Krizių centre teikiamos bendrosios socialinės paslaugos, socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo; socialinės priežiūros, laikino apnakvindinimo; intensyvios krizių įveikimo pagalbos paslaugos; trumpalaikės socialinės globos, psichosocialinės paslaugos. Krizių centre organizuojama švietėjiška veikla, seminarai, mokymai įvairiomis temomis. Krizių centre paslaugas teikia socialinis darbuotojas, užimtumo specialistas bei psichologas.

Globos centras įsikūręs Bendrųjų ir specialiųjų socialinių paslaugų padalinyje Kupiškio mieste. Globos centre dirba 3 globos koordinatoriai ir 2 atestuoti socialiniai darbuotojai. Pagrindinis Globos centro veiklos tikslas – užtikrinti, kad visiems įvaikintiems vaikams, socialinių globėjų, globėjų giminaičių globojamiems (rūpinamiems) vaikams, budinčių globotojų prižiūrimiems vaikams bei budintiems globotojams, socialiniams globėjams, globėjams giminaičiams, įtėviams ar asmenims, ketinantiems jais tapti, būtų prieinama ir suteikiama reikalinga konsultacinė, psichosocialinė, teisinė ir kita pagalba siekiant tinkamo vaiko, įvaikio ugdymo ir auklėjimo šeimai artimoje aplinkoje.

Nuo 2018 m. gruodžio mėn. *Savarankiško gyvenimo namuose* asmenims pradėtos teikti kokybiškos socialinės paslaugos: apgyvendinimo, informavimo ir konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, kasdienio gyvenimo įgūdžių ugdymo ir palaikymo, sveikatos priežiūros paslaugų organizavimo, transporto organizavimo, asmeninės higienos, užimtumo organizavimo paslaugos, kurios skatina klientų savarankiškumą, užtikrina turiningą laisvalaikį bei jaukią kasdienę aplinką.

Bendrųjų ir specialiųjų socialinių paslaugų padalinys teikia bendrąsias (informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, maitinimo organizavimo, transporto organizavimo, asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimo paslaugas, neįgaliųjų aprūpinimo techninės pagalbos priemonėmis, sociokultūrinės, aprūpinimo būtiniausias drabužiais ir

avalyne ir kt.) ir specialiąsias (socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo, pagalbos į namus, dienos socialinės globos, integralios pagalbos, asmeninio asistento) socialines paslaugas; buvo mokamos piniginės išmokos (pagalbos pinigai, pašalpa mažas pajamas gaunantiems gyventojams). Teikiant šias paslaugas mažėja stacionarios globos poreikis, gerinama neįgalių žmonių gyvenimo kokybė bei mažinama jų socialinė atskirtis. Socialinės paslaugos teikiamos įvairių socialinių grupių asmenims: vienišiams, neįgaliams senyvo amžiaus asmenims, suaugusiems asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims ir jų šeimoms, suaugusiems socialinę riziką patiriantiems asmenims ir jų šeimoms, socialiai jautrioms šeimoms ir jose augantiems vaikams ir kitiems asmenims, atsidūrusiems probleminėje situacijoje.

Informacija apie Kupiškio socialinių paslaugų centro Bendrųjų ir specialiųjų paslaugų padalinyje suteiktas paslaugas

17 lentelė

Paslaugos pavadinimas	Suteiktų paslaugų skaičius					
	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
Bendrosios: informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo, atstovavimo paslaugos	10247	6925	14111	9323	9919	15300
Maitinimo organizavimo paslaugos	121	157	177	210	190	77
Transporto organizavimo paslaugos	1080	450	395	406	325	462
Asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimo paslaugos	991	742	905	821	524	544
Neįgaliųjų aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis	307	285	313	309	211	326
Bendrosios arba socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos socialinę riziką patiriančioms šeimoms	157 šeimoms ir 316 jose augančių vaikų	171 šeimoms ir 381 jose augančiam vaikui	171 šeimoms ir 360 jose augančių vaikų	177 šeimoms ir 384 jose augantiems vaikams	195 šeimoms ir 386 jose augantiems vaikams	163 šeimoms ir 312 jose augančių vaikų
Pagalbos į namus paslaugos	119 gavėjų 64260 paslaugų	127 gavėjai 68040 paslaugų	130 gavėjų 20200 paslaugų	158 gavėjai 21035 paslaugos	180 gavėjų 25470 paslaugos	200 gavėjų 9000 paslaugų
Dienos socialinės globos ir integralios	18 gavėjų 16200	22 gavėjai 13500	32 gavėjai	34 gavėjai	35 gavėjai	43 gavėjai 12320

pagalbos paslaugos	paslaugų	paslaugų	28800 paslaugų	6556 paslaugos	8470 paslaugų	paslaugų
Pagalbos pinigai	10 gavėjų	2 gavėjai	2 gavėjai	2 gavėjai	5 gavėjai	1 gavėjas

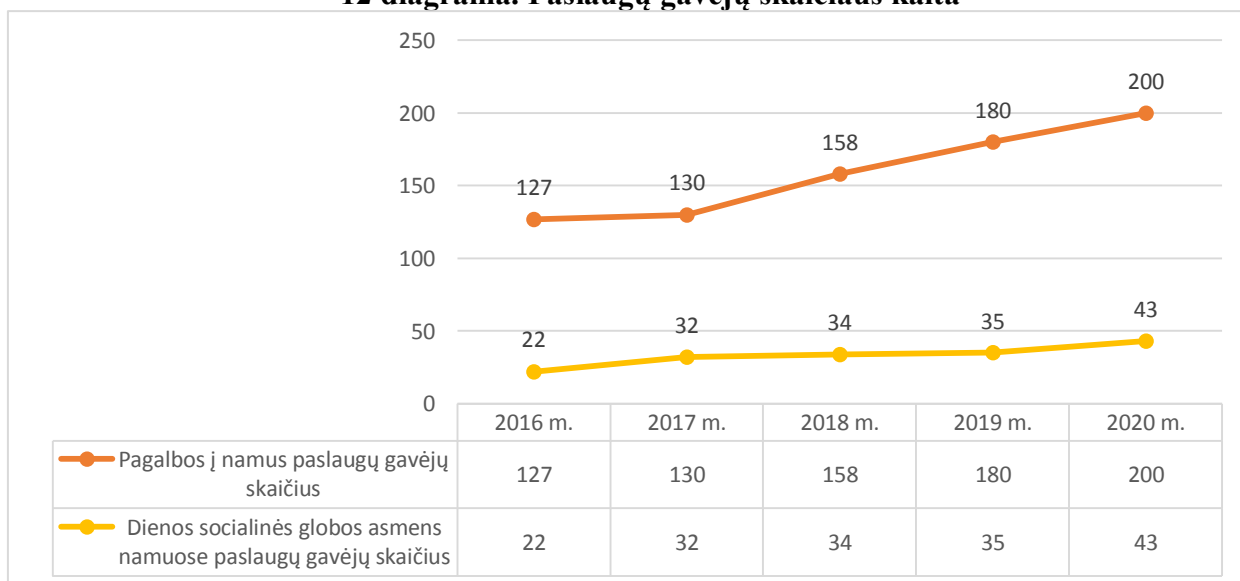
Kupiškio socialinių paslaugų centro informacija

Visoms rizikos grupės asmenims (senyvo amžiaus asmenims, kurie dėl sveikatos būklės negali savimi pasirūpinti, neįgaliesiems, socialinę riziką patiriančioms šeimoms ir kt.) kam bendrųjų socialinių paslaugų nebepakanka yra teikiamos specialiosios socialinės paslaugos. Viena bene didžiausia ir geriausiai išvystyta specialiųjų socialinių paslaugų sritis Kupiškio rajone – **pagalbos į namus paslaugos**.

Kad vyresnio amžiaus žmonės ar neįgalūs asmenys galėtų kuo ilgiau savarankiškai gyventi namuose, būtina jiems sudaryti galimybę gauti tiek socialines, tiek sveikatos priežiūros paslaugas namuose. Atsižvelgiant į tai, pastaraisiais metais socialinės paslaugos senyvo amžiaus žmonėms ir neįgaliesiems Kupiškio rajone organizuojamos laikantis pagrindinio principo – kuo ilgiau žmogus turi gyventi savo namuose ir gauti jam reikalingą socialinę pagalbą bei sveikatos priežiūrą.

Pagalbos į namus paslaugos teikiamos **senyvo amžiaus asmenims ir jų šeimoms, suaugusiems asmenims su negalia ir jų šeimoms**, asmens namuose siekiant padėti asmeniui (šeimai) tvarkytis buityje. Pagrindiniai pagalbos į namus paslaugų gavėjai yra senyvo amžiaus asmenys ir suaugę neįgalūs asmenys. Didelė dalis paslaugų gavėjų yra vieniši. Pastebima, kad per praėjusius 5 metus pagalbos į namus paslaugų gavėjų skaičius vis auga. Pagalbos į namus paslaugų gavėjų skaičius 2020 m., lyginant su 2016 m., išaugo 57 proc.

12 diagrama. Paslaugų gavėjų skaičiaus kaita

Kupiškio socialinių paslaugų centro informacija

2019 m. pagalbos į namus paslaugas gavo 180 asmenys, o 2020 m. šis paslaugų gavėjų skaičius padidėjo iki 200. Per 2019 m. dėl pagalbos į namus paslaugų gavimo kreipėsi 77, per 2020 m. – 69 asmenys. Ne visų asmenų prašymai teikti socialinės priežiūros (pagalbos į namus) paslaugas yra patenkinami, kadangi besikreipiančiųjų dėl pagalbos į namus paslaugų skaičius nuolat auga, o pagal dabartinę mokėjimo už socialines paslaugas tvarką didžiąją dalį patiriamų išlaidų turi prisiimti Savivaldybė. Skiriant socialinės priežiūros (pagalbos į namus) ir dienos socialinės globos paslaugas pirmenybė paslaugoms gauti suteikiama vienišiams asmenims. 2020 m. sausio 1 d. 18 asmenų laukė socialinės priežiūros (pagalbos į namus) paslaugų, o 2021 m. pradžioje tik 4 senyvo amžiaus asmenys, gyvenantys kaimiškose vietovėse, o Kupiškio miesto teritorijoje pagalbos į namus eilės nebuvo.

Alternatyva socialinės priežiūros – pagalbos į namus paslaugoms – *pagalbos pinigai*. Pagalbos išmoka buvo skiriami paslaugų gavėjams sumokėti kitiems asmenims už pagalbą, savo pobūdžiu analogišką socialinės priežiūros paslaugoms ir kai šią pagalbą veiksmingiau organizuoti pinigine forma nei teikti socialines paslaugas. 2018 metais pagalbos pinigų išmokos buvo mokamos 3 asmenims, 2019 metais šią išmoką gavo 5 asmenys, o 2020 m. padidėjus daugumai valstybės mokamų neįgalumo išmokų, pagalbos pinigai buvo mokami tik 1 asmeniui.

Dienos socialinės globos asmens namuose paslaugos 2020 m. buvo suteiktos 43 neįgaliesiems, iš jų 10 asmenų gavo dienos socialinės globos paslaugas asmens namuose, o 33 asmenų gavo integralios pagalbos paslaugas, kurias sudaro socialinės globos ir slaugos paslaugos. Kupiškio socialinių paslaugų centras integralios pagalbos paslaugas pradėjo teikti nuo 2017 m. sausio mėn., kai pradėjo vykdyti Europos socialinio fondo agentūros finansuojamą projektą „Integralios pagalbos plėtra Kupiškio rajono savivaldybėje“, kuris skirtas darbingo amžiaus neįgaliesiems ir senyvo amžiaus asmenims su sunkia negalia. Integrali pagalba namuose – tai nuolatinė kompleksinė specialistų pagalba ir priežiūra dienos metu asmens namuose, kurias teikiant asmeniui tenkinami socialinės globos ir slaugos poreikiai, teikiama konsultacinė pagalba jo šeimos nariams. Šio projekto metu sukurtos dvi mobilios komandos, į kurių sudėtį be socialinių darbuotojų ir socialinio darbuotojo padėjėjų įeina sveikatos priežiūros specialistai: 1 slaugytojas, 4 slaugytojo padėjėjai ir 1 kineziterapeutas-masažuotojas. Integralios pagalbos paslaugos yra teikiamos iki 4,5 val. per dieną. Per 2019 m. integralios pagalbos paslaugos buvo suteiktos 29 asmenims, 2020 m. integralios pagalbos paslaugas gavo 33 sunkią negalią turintys asmenys, o dienos socialinės globos paslaugas asmens namuose gavo 10 neįgaliųjų. 2021 m. sausio 1 d. šių paslaugų poreikis buvo beveik patenkintas, kadangi dienos socialinės globos paslaugų asmens namuose laukė 2 asmenys, o integralios pagalbos paslaugų laukė 1 asmuo.

Europos socialinio fondo lėšomis pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą visose Lietuvos savivaldybėse yra įgyvendinami projektai pagal priemonę „Kompleksinės paslaugos šeimai“. Kupiškio socialinių paslaugų centras nuo 2019 m. lapkričio 4 d. pradėjo teikti **neįgaliesiems Asmeninio asistento paslaugas** Savivaldybės gyventojams. Ši paslauga yra viena iš sudedamųjų kompleksinių paslaugų šeimai dalis ir yra vykdoma iš ES projekto „Kompleksinių paslaugų šeimai teikimas Kupiškio rajono savivaldybėje“ Nr. 08.4.1-ESFA-V-416-01-0006 lėšų. Paslauga teikiama nemokamai. Asmeninio asistento paslaugų tikslas – atsižvelgiant į individualius asmens poreikius, suteikti jam individualią pagalbą namuose ir viešojoje aplinkoje (palydinti ir komunikuojant), kuri padėtų jam gyventi bendruomenėje ir integruotis į ją, neleistų izoliuoti jo nuo bendruomenės ir skatintų jo savarankiškumą, būtiną kasdieniame gyvenime. Teisę į asmeninio asistento paslaugas turi asmenys nuo 16 metų, kuriems Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo nustatyta tvarka nustatytas neįgalumo lygis arba darbingumo lygis dėl fizinės (judėjimo, regos, klausos, vidaus organų sutrikimai) ir (ar) kompleksinės negalios, kuri visiškai arba vidutiniškai apriboja jų veiklą, dalyvumą (orientuotis, judėti, dirbti bei savarankiškai tvarkyti asmeninį ir socialinį gyvenimą), ir kuriems reikalinga kitų asmenų pagalba. Asmeniui reikalingų asmeninio asistento paslaugų poreikis gali būti nustatomas iki 4 val. per parą septynias dienas per savaitę. Dažniausiai asmenims buvo teikiamos šios socialinės paslaugos: pagalba teikiant asmens higienos paslaugas (pagalba prausiantis ir maudantis, naudojantis tualetu, keičiant drabužius, patalynę), pagalba maitinantis (pagalba pagaminant valgį ir pavalgant), pagalba judant (pagalba judant namuose ir už namų ribų, vykstant pasivaikščioti lauke, į gydymo įstaigas, į renginius ir pan.), socialinių santykių palaikymo ir atkūrimo paslaugos (bendravimas, pagalba naudojantis išmaniosiomis technologijomis, socialiniais tinklais, korespondencijos skaitymas), kita socialinė pagalba (pagalba namų ūkio veikloje tvarkant buitį). Savivaldybėje dėl asmeninio asistento paslaugų skyrimo per 2019 m. kreipėsi 3 neįgalūs darbingo amžiaus asmenys, iš kurių 2 asmenims asmeninio asistento paslaugos buvo pradėtos teikti 2019 m., o vienam pareiškėjui asmeninis asistentas buvo paskirtas jau 2020 m. pradžioje. Per 2020 m. asmeninio asistento paslaugas gavo 7 asmenys.

Krizių centre Per 2020 m. 19 unikalių paslaugų gavėjų (**socialinę riziką patiriančioms šeimoms, suaugusiems socialinę riziką patiriantiems asmenims, senyvo amžiaus asmenims**) buvo suteikta 7472 paslaugos. Įvairios bendrosios socialinės paslaugos, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos institucijoje suteiktos 19 asmenų, 9 asmenys gavo socialinės priežiūros-apgyvendinimo paslaugas ir 17 asmenų organizuota švietėjiška veikla. Krizių centro gyventojai dažnai susiduria su finansiniais sunkumais, dažnai jų pagrindines pajamas sudaro tik socialinė pašalpa ar šalpos pensija neįgaliajam, todėl tokiems klientams organizuojama parama drabužiais, avalyne, maisto produktais, asmens higienos priemonėmis. Neretai Krizių centro

gyventojus reikalinga palydėti į gydymo ir kitas įstaigas. Krizių centro darbas organizuojamas komandiniu principu, bendradarbiaujant su kitų sričių specialistais (švietimo, sveikatos, teisėsaugos, vaiko teisių apsaugos, seniūnijų, Savivaldybės administracijos). Krizių centre dirba 1 socialinis darbuotojas, paslaugas teikia atvykstantys užimtumo specialistas ir psichologas. Detali informacija apie Krizių centre suteiktas socialines paslaugas ir paslaugų gavėjus, pateikiama 18 lentelėje.

Informacija apie Kupiškio socialinių paslaugų centro Krizių centro padalinyje suteiktas paslaugas

18 lentelė

Eil. Nr.	Paslaugų rūšis		2019 m.		2020 m.		Paslaugų skyrimo priežastys
			Unikalių gavėjų skaičius	Paslaugų skaičius	Unikalių gavėjų skaičius	Paslaugų skaičius	
1	2		3	4	5	6	7
1.	Krizių centre suteiktos socialinės paslaugos, iš viso		25	4242	19	7472	
Iš jų	1. Bendrosios socialinės paslaugos		25	761	19	664	Informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo, atstovavimo, transporto organizavimo paslaugos
	2. Laikino apnakvindinimo/ apgyvendinimo paslaugos		3	5	0	0	Asmuo ar šeima neturi vietos laikinai prisiglausti
	3. Trumpalaikės socialinės globos paslaugos		2	2	0	0	Neturi gyvenamojo būsto
	4. Intensyvios krizių įveikimo pagalbos		0	0	2	4	Netekus gyvenamojo būsto, smurto šeimoje atveju, alkoholio vartojimas, iššaukęs vaikų nepriežiūrą (socialinė rehabilitacija)
	5. Socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo paslaugos Krizių centre		22	79	17	4346	Stokojant socialinių ir tėvystės įgūdžių, teikiamas tinkamos vaikų priežiūros ugdymas ir įtvirtinimas
	6. Apgyvendinima		23	618	9	964	Neturi gyvenamo

		s nakvynės namuose ir krizių centruose					būsto
		7. Psichosocialinės paslaugos	9	19	0	0	Smurto šeimoje atveju; emocinė įtampa, priklausomybių prevencija
		8. Organizuota švietėjiška veikla	23	88	17	95	Priklausomybių prevencija, socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas
		9. Kitos socialinės paslaugos ir pagalba	25	2670	19	1399	Aprūpinimas drabužiais, avalyne, palydėjimas į įvairias įstaigas, pagalba pildant įvairius dokumentus, maisto produktų, asmens higienos priemonių pirkimas ir pristatymas

Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinio Krizių centro informacija

Savarankiško gyvenimo namuose **senyvo amžiaus asmenims ir asmenims su negalia** teikiamos apgyvendinimo paslaugos, informavimo ir konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, kasdienio gyvenimo įgūdžių ugdymo ir palaikymo, sveikatos priežiūros paslaugų organizavimo, transporto organizavimo, asmeninės higienos, užimtumo organizavimo paslaugos. Per 2019 m. Savarankiško gyvenimo namų teikiamomis paslaugoms pasinaudojo iš viso 11 unikalių asmenų, o 2020 m. šias paslaugas gavo 17 unikalių gavėjų, iš kurių buvo 1 šeima, kurios vaikams buvo nustatytas apsaugos poreikis. Iš viso buvo suteiktos 2275 įvairios bendrosios ir specialiosios socialinės paslaugos, iš jų informavimo, konsultavimo tarpininkavimo ir atstovavimo paslaugų – 357, 51 kartą buvo organizuojamos transporto paslaugos, 353 kartus buvo suteikta pagalba apsiperkant, 179 kartus buvo teikiama pagalba organizuojant sveikatos priežiūros paslaugas. Savarankiško gyvenimo namuose paslaugas gavo ne tik senyvo amžiaus asmenys, tačiau ir darbingo amžiaus asmenys, kuriems buvo suteiktos 172 darbinių įgūdžių ugdymo paslaugos. Savarankiško gyvenimo namų klientams dažnai reikalinga ugdyti kasdienio gyvenimo bei socialinius įgūdžius, rūpinantis asmens higienos priežiūra, maitinimu, tvarkos palaikymu savo gyvenamosiose patalpose. Tokio pobūdžio paslaugų per 2020 m. buvo suteikta 569. Savarankiško gyvenimo namuose dirba 1

socialinis darbuotojas, 1 socialinio darbuotojo padėjėjas, paslaugas teikia kiti specialistai: užimtumo specialistas ir psichologas. Užimtumo specialistas Savarankiško gyvenimo namų gyventojams su kitų darbuotojų pagalba suteikė 16 sociokultūrinių paslaugų bei 305 bendravimo įvairiomis temomis paslaugas. Išsami informacija apie suteiktas paslaugas Savarankiško gyvenimo namuose pateikiama 19 lentelėje.

Informacija apie Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinyje Savarankiško gyvenimo namuose suteiktas paslaugas

19 lentelė

Eil. Nr.	Paslaugų rūšis	Už 2019 m.		Už 2020 m.	
		Paslaugų skaičius	Paslaugų gavėjų skaičius	Paslaugų skaičius	Paslaugų gavėjų skaičius
1	2	3	4	5	6
1.	Informavimas	159	11	247	17
2.	Konsultavimas	10	11	110	17
3.	Tarpininkavimas ir atstovavimas	30	11	86	17
4.	Transporto paslaugų suteikimas	42	11	51	17
5.	Pagalba apsiperkant	331	11	353	17
6.	Sveikatos priežiūros paslaugos	169	11	179	17
7.	Sociokultūrinių paslaugų organizavimas	34	11	16	8
8.	Asmens priežiūros ir higienos paslaugų suteikimas	221	11	361	17
9.	Kasdienio gyvenimo įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos	284	11	208	17
10.	Darbinių įgūdžių ugdymo paslaugos	166	11	172	17
11.	Bendravimo paslaugos	435	11	305	17
12.	Aprūpinimas būtinąja avaline, drabužiais	9	11	11	6
13.	Socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo paslaugos	57	11	176	17
14.	Iš viso suteikta paslaugų	1947	11	2275	17

Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinio Savarankiško gyvenimo namų informacija

Nuo 2018 m. liepos 1 d. Savivaldybėje savo veiklą pradėjo Globos centras, kurio paslaugų gavėjai yra **vaikus globojantys (rūpinantys), prižiūrintys ar įvairinę asmenys bei besirengiantys globėjais (rūpintojais), budinčiais globotojais, tėvais ar šeimynų dalyviais tapti asmenys**. Šiuo metu Globos centre yra patvirtintos 2 atestuotų socialinių darbuotojų, 0,5 psichologo ir 2,5 globos koordinatorių pareigybės. Papildomai yra perkamos psichologo paslaugos (8 val. per mėn.). Atestuoti socialiniai darbuotojai lankė esamas ir būsimas globėjų šeimas, teikė konsultavimo bei pagalbos paslaugas, kartu su globos koordinatoriumi organizavo esamiems ir būsimiems globėjams savitarpio paramos grupių susitikimus, kuriuose buvo pasidalinta gerąja patirtimi, praeitais sunkumais ir iššūkiais, laukiančiais ateityje. Socialiniame tinkle „Facebook“ veikė grupė „GIMK Kupiškis“, kurioje skelbiama informacija apie GIMK programos mokymus, proceso eigą, dalinamasi aktualiomis temomis apie globą (rūpybą), įvaikinimą, globėjų išgyvenimus ir tikromis istorijomis. Globos koordinatoriai pagal poreikį bendradarbiauja su kitomis socialinių paslaugų, švietimo, sveikatos priežiūros, policijos įstaigomis, organizuoja pagalbą Šeimynai, budinčiam globotojui, globėjui (rūpintojui) ir globojamiems vaikams.

Globos centras užtikrina paslaugų prieinamumą Savivaldybės teritorijoje gyvenantiems asmenims, nuolatos organizuoja budinčių globotojų, globėjų, nesusijusių giminystės ryšiais, globėjų giminaičių, tėvių paiešką, viešina savo veiklą vaiko globos (rūpybos), priežiūros, įvaikinimo srityse ir įvaikinimo, globos (rūpybos) šeimoje galimybes.

Kupiškio socialinių paslaugų centre dirbantys atestuoti socialiniai darbuotojai globėjų (rūpintojų) ir tėvių parengimui (GIMK) vedė įvairius, pagrindinius, tęstinius ir specializuotus mokymus. Iš viso mokymuose dalyvavo 31 asmuo, iš jų 1 globėjas (rūpintojas). Parengta 17 teigiamų išvadų. Praveisti 9 savitarpio paramos grupės užsiėmimai. Juose dalyvavo psichologas, GIMK specialistai, globos koordinatorius. Susitikimų metu diskutuota apie sunkumus globojant vaiką, specialistų pagalbos globėjams poreikį. Į juos įtraukti ir nauji globėjai, kurie galėjo pasidalinti gerąja patirtimi, praeitais sunkumais ir iššūkiais, laukiančiais ateityje. Per 2020 m. Globos centro specialistai paslaugas bei pagalbą globojamiems vaikams teikė 1007 kartus. Globėjams (rūpintojams), Šeimynos dalyviams, budintiems globotojams bei jų šeimos nariams suteikta 2430 paslaugų. Per 2020 m. globėjų šeimose apsilankyta 136 kartų, 127 kartus teiktos psichologo paslaugos.

Šiuo metu Savivaldybėje parengta 10 budinčių globotojų, pasirengusių teikti paslaugas, su dviem iš jų pasirašyta bendradarbiavimo sutartis.

2020 m. buvo nuolat vykdomas globėjų (rūpintojų) ir tėvių paieškos, rengimo, atrankos ir pagalbos jiems teikimo viešinimas. Bendradarbiaujant su laikraščio „Kupiškėnų mintys“ redakcija publikuoti 5 informaciniai straipsniai ir skelbimai apie globą, profesionalių globėjų

paiešką, Kupiškio socialinių paslaugų centre vykdomus GIMK programos mokymus, budinčių globotojų veiklą. Per 2020 m. suorganizuoti 5 susitikimai rajono seniūnijose su kaimo bendruomenėmis, kurių metu visuomenei pristatyti globos ir įvaikinimo procesai, Globos centro veikla bei teikiamos paslaugos. Atsižvelgiant į karantino ribojimus viešinimas vyko ir kitomis priemonėmis: elektroniniai laiškai su informacija apie globą (rūpybą), įvaikinimą bei Globos centro veiklą buvo išsiųsti 21 Kupiškio rajone įsikūrusiai kaimo bendruomenei, į 7 miesto ir rajono mokyklas (pasidalinta mokyklų elektroniniuose dienynuose), didiesiems miesto prekybos centrams Norfa ir Maxima, informacija atnaujinama Savivaldybės internetinio puslapio Naujienų skiltyje. Suorganizuoti renginiai globėjų šeimoms: „Šeimos dienos minėjimas“, vaikų piešinių konkursas „Mano šeima“, paminėta Globėjų diena skirta savaitę kurios metu vyko aktyvi informacijos sklaida Kupiškio socialinių paslaugų centro internetiniame puslapyje, Globos centro Facebook paskyroje, Savivaldybės internetiniame puslapyje, kartu su Globėjais pasodintas medelis Kupos slėnio parke, Kupiškio miesto ir rajono visuomenei suorganizuotas šventinis padėkos koncertas "Ačiū, kad esi", apie globos prasmę ir globėjo misiją buvo aukojamos šv. Mišios Kupiškio Kristaus žengimo į dangų bažnyčioje. Suorganizuotos dvi ekskursijos globėjams: 2020 m. liepos 28 d. globėjai lankėsi Biržų r., Mickūnų k. įsikūrusiame „Levandų ūkyje“, 2020 m. rugpjūčio 25 d. kartu su savo šeimomis globėjai vyko į ekskursiją po Biržų kraštą.

Per 2020 m. Savivaldybėje globos paslaugas teikė 36 globėjai, kurie globojo 45 vaikus (iš jų 4 šeimynoje, 19 pas globėjus giminaičius, 17 pas globėjus (rūpintojus), 5 pas budinčius globotojus). Pagal individualios veiklos pažymą per 2020 m. paslaugas teikė 5 budintys globotojai.

Globėjų ir jų globojamų (rūpinamų) vaikų skaičius

20 lentelė

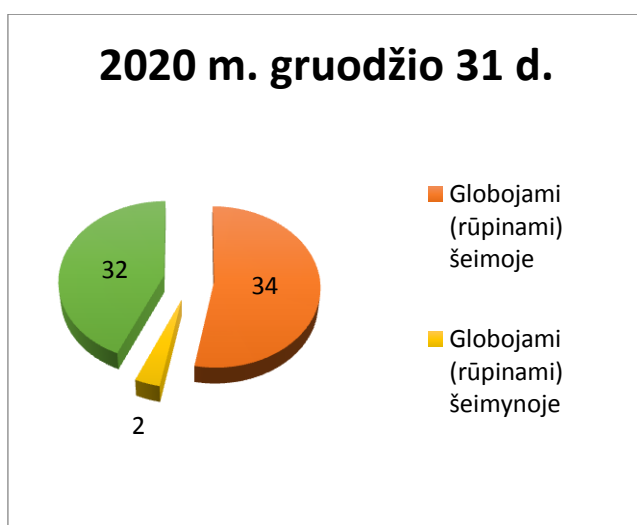
Globėjų rūšys	2019 m.		2020 m.	
	Globėjų šeimų skaičius	Vaikų skaičius	Globėjų šeimų skaičius	Vaikų skaičius
Budintys globotojai	4	6	5	5
Socialiniai globėjai	2	8	-	-
Globėjai (rūpintojai) nesusiję giminystės ryšiais	13	25	13	17
Globėjai giminaičiai	14	18	14	19
Šeimynos	2	7	1	4
Iš viso	35	64	33	45

Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinio Globos centro duomenys

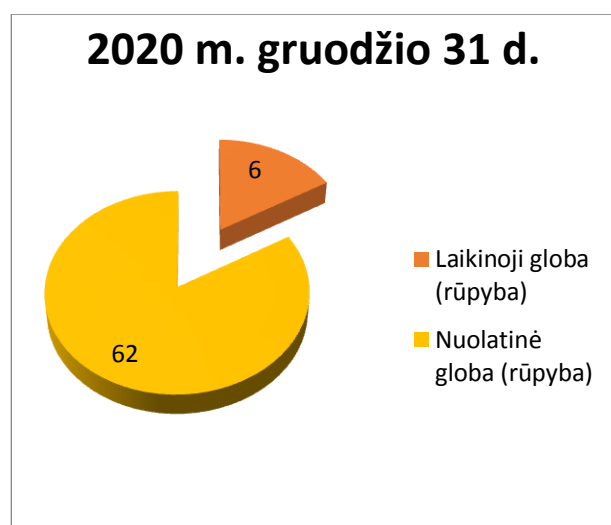
2020 m. gruodžio 31 d. Savivaldybėje buvo 68 globojami (rūpinami) vaikai, 6 vaikams buvo nustatyta laikinoji globa (rūpyba), 62 – nuolatinė globa (rūpyba). 34 vaikai augo

globojami šeimoje, 2 – šeimynoje, 32 – socialinės globos įstaigoje ir 1 vaikui laikina globa (rūpyba) buvo nustatyta Globos centre (13 ir 14 diagramos).

13 diagrama. Globojamų (rūpinamų) vaikų skaičius

14 diagrama. Vaikų globa (rūpyba)

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Panevėžio apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus informacija

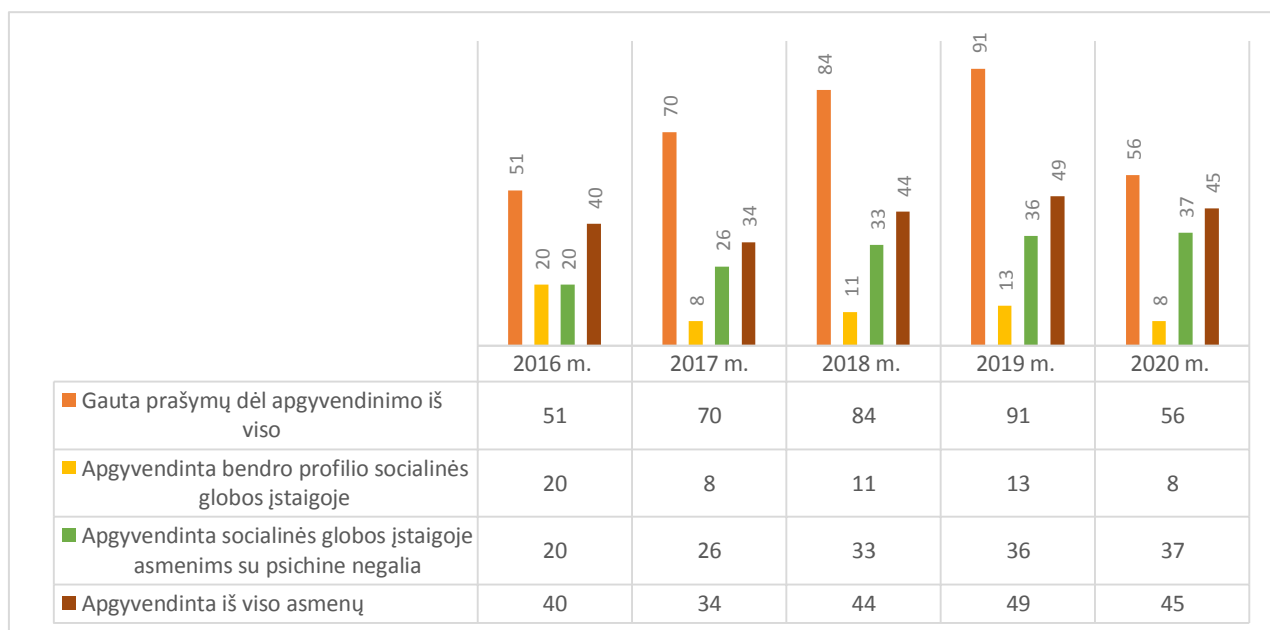
Globos centras parengė ir patvirtino 2021 m. veiklos viešinimo programą, kurioje numatyta informaciją apie globos ir įvaikinimo galimybes bei procesus nuosekliai viešinti seniūnijose, kaimo bendruomenėse, švietimo ir kultūros įstaigose, kitose organizacijose, dalinti lankstinukus ir kitą medžiagą miesto bei rajono gyventojams, parengti straipsnius spaudai apie globėjų (rūpintojų) gerąsias patirtis, viešinti veiklą bei globėjų paiešką naudojantis kitomis informacinėmis technologijomis. Globos centras planuoja suburti savanorių komandą kuri prisidėtų prie aktyvaus Globos centro veiklos viešinimo, prie budinčių globotojų, globėjų, nesusijusių giminystės ryšiais, globėjų giminaičių, įtėvių paieškos organizavimo.

Kupiškio socialinių paslaugų centro Stacionarių socialinių paslaugų padalinyje teikiamos *ilgalaikės ir trumpalaikės socialinės globos paslaugos senyvo amžiaus asmenims ir neįgaliesiems, turintiems negalią*. Įstaigoje apgyvendinami Kupiškio rajono gyventojai, kurie dėl senatvės ir negalios negali gyventi vieni, kai jiems reikalinga nuolatinė pagalba ar slauga ir kai bendrųjų ir socialinės priežiūros paslaugų nebepakanka. Per 2020 m. įstaigoje buvo apgyvendinti 8 asmenys, iš viso per 2020 m. ilgalaikės socialinės globos paslaugos buvo suteiktos 38 asmenims.

2021 m. sausio 1 d. duomenimis 8 asmenys laukė eilėje dėl ilgalaikės socialinės globos paslaugų gavimo.

Visuomenės senėjimas didina integruotos globos ir slaugos paslaugų poreikį – reabilitacijos, medicinos, socialinių paslaugų, kadangi senyvo amžiaus asmenys, netekę savarankiškumo, negali savarankiškai atlikti daugelio kasdienio gyvenimo funkcijų. 2018 m. ir 2019 m. prašymų dėl apgyvendinimo socialinės globos įstaigose skaičius buvo pastebimai išaugęs: per 2018 m. buvo gauti 84 prašymai, per 2019 m. – 91 prašymas dėl socialinės globos paslaugų skyrimo institucijoje, tačiau per 2020 m. mažiau asmenų kreipėsi dėl socialinės globos paslaugų institucijoje skyrimo. Galima daryti prielaidą, kad tam didelę įtaką turėjo prasidėjusi Covid-19 ligos pandemija ir su ja susijusios priežastys. 2020 m. 56 asmenys kreipėsi dėl socialinės globos paslaugų institucijoje skyrimo. Lyginant su 2019 m., 2020 m. buvo gauta net 35 prašymais mažiau. 2019 m. 36 asmenys buvo apgyvendinti socialinės globos įstaigose asmenims su negalia, o 2020 m. – 37 asmenys. Tai didžiausias apgyvendintų asmenų skaičius tokio pobūdžio socialinės globos įstaigose per paskutinius 5 metus. Iš viso per 2020 m. bendrojo profilio socialinės globos namuose ir socialinės globos įstaigose asmenims su negalia, buvo apgyvendinti 45 asmenys (15 diagrama).

15 diagrama. Gauti prašymai dėl apgyvendinimo ir asmenų apgyvendinimas socialinės globos įstaigose

Socialinės paramos skyriaus duomenys

2020 m. sausio 1 d. 17 asmenų laukė eilėje dėl ilgalaikės socialinės globos paslaugų teikimo Kupiškio socialinių paslaugų centro stacionarių socialinių paslaugų padalinyje ir 20 asmenų laukė dėl apgyvendinimo žmonių su negalia globos namuose. 2021 m. sausio 1 d. eilėje dėl ilgalaikės socialinės globos paslaugų gavimo Kupiškio socialinių paslaugų centre laukė 8 asmenys,

o į įstaigas, skirtas asmenims su negalia, laukė 8 asmenys. Laukiančių asmenų dėl ilgalaikės socialinės globos paslaugų institucijoje gavimo pastebimai sumažėjo per 2020 m. Manoma, kad tam įtakos turėjo atsiradusi Covid-19 ligos pandemija, dėl kurios mirė dalis socialinės globos namų gyventojų.

2020 m. gruodžio 31 d. duomenimis 30 Savivaldybės gyventojų gavo ilgalaikės socialinės globos paslaugas Kupiškio socialinių paslaugų centre, 65 asmenys – socialinės globos namuose asmenims su negalia: 24 neįgaliems asmenims paslaugos buvo teikiamos Kupiškio socialinės globos namuose, 17 – Skemų socialinės globos namuose, 9 – Utenos socialinės globos namuose, 1– Jotainių socialinės globos namuose, 1 – Zarasų socialinės globos namuose, 4 – Aknystos socialinės globos namuose, 1 – Padvarių socialinės globos namuose, 1 – Jurdaičių socialinės globos namuose, 1 – Ventos socialinės globos namuose, 1 – Visagino socialinės globos namuose, 1 – Raseinių r. Blinstrubiškių socialinės globos namuose, 1 – VšĮ Lietuvos reabilitacijos ir slaugos centre, 1 – Senjorų socialinės globos namuose, 1 – UAB „Sidabrinis amžius“. 1 – VšĮ Antavilių pensionate.

Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namai yra Savivaldybės biudžetinė įstaiga, kuri suteikia trumpalaikės, ilgalaikės socialinės globos paslaugas **be tėvų globos likusiems vaikams**, kuriems nustatyta laikina ar nuolatinė globa. Savivaldybėje 2018 m. buvo įsteigti 2 Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namų padaliniai – Bendruomeniniai vaikų globos namai (toliau – Bendruomeniniai vaikų globos namai) Noriūnų kaime, Noriūnų seniūnijoje, Kupiškio rajone ir Kupiškio mieste. Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namuose ir Bendruomeniniuose vaikų globos namuose per 2020 m. ilgalaikės ir trumpalaikės socialinės globos paslaugos buvo suteiktos 32 vaikams, kuriems buvo nustatyta laikinoji ar nuolatinė globa.

Visiems globojamiems (rūpinamiems) vaikams buvo suteiktos informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, transporto, maitinimo organizavimo, aprūpinimo būtiniausiais drabužiais, avalyne ir daiktais paslaugos. Taip pat buvo organizuojamos medicininės ir ugdymo(-si) paslaugos. Kiekvienam vaikui vidutiniškai per metus buvo suorganizuota nuo 12 iki 28 kartų medicininių paslaugų. Globos namuose teikiamos psichologo paslaugos visiems vaikams pagal poreikį, konsultacijas gavo visi vaikai vidutiniškai 1-3 kartus per savaitę.

Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namuose ir Bendruomeniniuose vaikų globos namuose per 2020 m. vidutinis neįgalumo lygis buvo nustatytas 10 vaikų, 1 vaikui buvo nustatytas sunkus neįgalumo lygis. 20 vaikų buvo nustatyti specialieji ugdymosi poreikiai, iš jų 4 vaikams nustatyti vidutiniai ir 16 vaikų dideli specialieji ugdymosi poreikiai dėl įvairių sutrikimų: kompleksinės negalios dėl vidutinio intelekto sutrikimo ir lėtinių neurologinių sutrikimų, dėl nežymaus intelekto sutrikimo, specifinių mokymosi (rašymo, skaičiavimo) ir elgesio sutrikimų.

Vaikų institucinės globos rodikliai

21 lentelė

Laiko- tarpis	Globojamų vaikų skaičius		Atvyko	Nuolatinė globa (rūpyba)	Laikinoji globa (rūpyba)	Grąžinta į šeimą	Pakeistas globėjas	Išvyko dėl pilna- me- tystės
	metų pr.	metų pab.						
2016 m.	33	41	28	2	16	14	-	2
2017 m.	42	40	22	15	14	9	3	3
2018 m.	40	37	11	25	11	8	3	4
2019 m.	33	32	3	31	1	7	2	3
2020 m.	32	27	-	30	2	2	1	2

Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namų informacija

Nuo 2019 m. rugsėjo mėn. Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namų patalpose sėkmingai pradėjo savo veiklą Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namų padalinys *Pagalbos šeimai centras* (toliau – Pagalbos šeimai centras), kuris teikia paslaugas **vaikams, kuriems pagal Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymą nustatyta laikinoji priežiūra, kitiems tos šeimos vaikams kartu su jų atstovais (atstovu) pagal įstatymą, socialinę riziką patiriančioms šeimoms.**

Pagalbos šeimai centro tikslai yra teikti socialines paslaugas siekiant užkirsti kelią asmens (šeimos) (toliau – šeima), bendruomenės socialinėms problemoms kilti bei šeimos, bendruomenės saugumui užtikrinti; sudaryti sąlygas šeimai ugdyti ar stiprinti gebėjimus ir galimybes savarankiškai spręsti savo socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius. Pagalbos šeimai centre yra teikiama šeimai socialinė, psichologinė pagalba, sudaromos palankios sąlygos jų ir vaikų saugumui; stiprinamas pasitikėjimas savimi, skatinama šeimas aktyviai dalyvauti socialiniame gyvenime; padedama šeimai ugdyti savarankiškumo, buitinius, darbinius įgūdžius; padedama šeimai įveikti krizes, formuoti įgūdžius, reikalingus sėkmingai auklėti ir ugdyti vaikus. Pagalbos šeimai centras teikia vaiko laikinąją priežiūrą, tai yra apgyvendina vaiką kartu su jo tėvais ar vienu iš jų, arba su kitais vaiko atstovais (atstovu) pagal įstatymą, kurie (kuris) nekelia pavojaus vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui, kai Vaiko teisių apsaugos skyriaus specialistai nustato vaiko apsaugos poreikį institucijoje.

Per 2020 m. Pagalbos šeimai centre paslaugos buvo sutektos 5 šeimoms ir 11 jose augančių vaikų. Šeimoms buvo suteiktos bendrosios socialinės paslaugos: informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, transporto organizavimo bei specialiosios socialinės priežiūros paslaugos: apgyvendinimo, psichosocialinės pagalbos ir intensyvios krizių įveikimo pagalbos paslaugos. Dėl ypatingai sunkių krizinių situacijų, šeimoms šios paslaugos buvo teikiamos labai intensyviai kiekvieną dieną. Psichologo paslaugos šeimoms buvo organizuojamos vidutiniškai 1-2 kartus per savaitę. Pagalbos šeimai centre paslaugas šeimoms teikia 2 socialiniai darbuotojai, 2

socialinio darbuotojo padėjėjai, psichologas ir esant poreikiui konsultuoja ir paslaugas teikia ir kiti specialistai.

Savivaldybėje 2020 m. veikė 1 vaikus globojanti šeimyna – *Liolės Anikevičienės šeimyna*. Šeimynų teikiamos socialinės globos paslaugos yra ekonomiškai naudingesnės ir kokybiškesnės, palyginti su socialinės globos paslaugomis vaikų globos namuose, nes globojamiems vaikams sudaromos sąlygos, artimos šeimoje gyvenančių vaikų sąlygoms, mažėja vaikų socialinės atskirties rizika, vaikai geriau parengiami savarankiškam gyvenimui. Liolės Anikevičienės šeimyna teikė ilgalaikės, trumpalaikės socialinės globos paslaugas **be tėvų globos likusiems vaikams**.

2018 m. šeimynoje gyveno 5 vaikai, nuo 2019 m. sausio 1 d. Liolės Anikevičienės šeimyna ilgalaikės socialinės globos paslaugas teikė 4 vaikams, iš kurių 2 vaikai turi negalią. Per 2019 m. Liolės Anikevičienės šeimyna suteikė paslaugas 7 vaikams, likusiems be tėvų globos. 2020 m. Liolės Anikevičienės šeimyna teikė ilgalaikės socialinės paslaugas 3 vaikams, iš kurių 1 vaikas turi negalia.

Vaikų globa (rūpyba) ir laikinoji priežiūra 2018–2020 metais

22 lentelė

Eil. Nr.	Rodikliai Laikotarpio pabaigoje 2019-12-31	2018 m.	2019 m.	2020 m.	Pokytis + ar - lyginant su praėjusiais metais
1.	Nustatyta vaiko globa (rūpyba)	94	85	7	-78
2.	Vaiko globa (rūpyba) nustatyta šeimoje	43	44	6	-38
3.	Vaiko globa (rūpyba) nustatyta šeimynoje	5	3	0	-3
4.	Vaiko globa (rūpyba) nustatyta socialinės globos įstaigoje	43	36	1	-7
5.	Laikinoji globa (rūpyba) nustatyta tėvų prašymu	17	6	0	-11
6.	Vaiko laikinoji priežiūra vaiko tėvų ar atstovų pagal įstatymą prašymu	-	-	33	-
7.	Vaiko laikinoji priežiūra vaiko gyvenamoje vietoje, perduodant vaiką asmenų, giminaičių laikinai prižiūrėti vaiką, priežiūrai	-	-	4	-
8.	Vaiko laikinoji priežiūra vaiko giminaičių, su vaiku emociniais ryšiais susijusių ar kitų vaiko tėvų, ar jo atstovų pagal įstatymą nurodytų asmenų, galinčių laikinai prižiūrėti vaiką, gyvenamoje vietoje.	-	-	18	-

9.	Vaiko laikinoji priežiūra socialinę priežiūrą teikiančioje socialinių paslaugų įstaigoje kartu su vaiko tėvais ar vienu iš jų, ar kitais vaiko atstovais (atstovu) pagal įstatymą, kurie (kuris) nekelia pavojaus vaiko fiziniam ir psichiniam saugumui, sveikatai ar gyvybei.	-	-	17	-
10.	Nustatyta laikinoji globa (rūpyba)	18	14	4	-4
11.	Nustatyta nuolatinė globa (rūpyba)	76	71	3	-5

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Panevėžio apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus informacija
Socialinės paramos skyriaus informacija

Nuo 2020 m. sausio 1 d. vaiko tėvai ar kiti jo atstovai pagal įstatymą, esant svarbioms priežastims (pavyzdžiui – gydymo, įdarbinimo, profesinės ar savanoriškos veiklos ne Lietuvos Respublikoje ar kt.) turi teisę kreiptis dėl vaiko laikinosios priežiūros tėvų prašymu nustatymo. Vaiko laikinoji priežiūra tėvų prašymu ar kitų jo atstovų pagal įstatymą nustatoma ne ilgesniam kaip 6 mėnesių terminui.

Nuo 2020 m. sausio 1 dienos nebeliko grėsmės lygių vaikui nustatymo, bet atsirado vaiko situacijos vertinimas. Jeigu vaiko teisių apsaugos specialistai nustato vaikui apsaugos poreikį, tuomet pirmiausia taikomas naujas laikinosios priežiūros institutas – vaikas iš tėvų neimamas, bet saugumas užtikrinamas nustačius vaiko laikinąją priežiūrą vaiko gyvenamoje vietoje, perduodant vaiką asmenų, giminaičių priežiūrai arba vaiko laikinoji priežiūra vaiko giminaičių, su vaiku emociniais ryšiais susijusių ar kitų vaiko tėvų, ar jo atstovų pagal įstatymą nurodytų asmenų, gyvenamoje vietoje iki 60 dienų. Jei vaiko tėvai negali nurodyti asmenų, galinčių laikinai prižiūrėti vaiką, vaiko laikinoji priežiūra nustatoma socialinę priežiūrą teikiančioje socialinių paslaugų įstaigoje kartu su vaiko tėvais ar vienu iš jų, ar kitais vaiko atstovais (atstovu) pagal įstatymą, kurie (kuris) nekelia pavojaus vaiko fiziniam ir psichiniam saugumui, sveikatai ar gyvybei iki 12 mėn.

Kupiškio rajone yra 3 įstaigos teikiančios apgyvendinimo paslaugą šeimai, kai yra nustatomas vaikui apsaugos poreikis ir skiriama vaiko laikinoji priežiūra socialinę priežiūrą teikiančioje socialinių paslaugų įstaigoje – Pagalbos šeimai centre, Savarankiško gyvenimo namuose, Krizių centre.

Alternatyvias socialinei globai socialines ir ugdymo paslaugas **socialinę riziką patiriantiems vaikams, kitiems vaikams ir jų šeimoms** teikia *VšĮ Kupiškio vaikų dienos centras* Kupiškio mieste, Adomynės kaime, Noriūnų kaime ir Subačiaus mieste. VšĮ Kupiškio vaikų dienos centras 2020 m. suteikė paslaugas 60 vaikų iš 43 socialinę riziką patiriančių, sunkiai materialiai gyvenančių, psichologinių ir kitų problemų turinčių šeimų. VšĮ Kupiškio vaikų dienos centre 2020

m. buvo teikiamos socialinių ir gyvenimo įgūdžių ugdymo, sociokultūrinės ir kitos su vaiko ugdymu, jo teisių apsauga, integracija į šeimą, visuomenę susijusios paslaugos (socialinių, higienos įpročių formavimas, pagalba ruošiant pamokas ir kt.), informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo, maitinimo paslaugos, socialinės ir psichologinės ar krizių įveikimo pagalbos paslaugos, laisvalaikio užimtumo organizavimo paslaugos. VšĮ Kupiškio vaikų dienos centras savo veiklas tęs ir 2021 m.

Plečiant bendruomenines socialines paslaugas, tikslinga plėtoti vaikų dienos centrų kūrimą. Dienos užimtumo socialines paslaugas gauna tik dalis vaikų, kuriems reikia šių paslaugų. Šių paslaugų tinklo aprėptis turėtų būti didesnė. Svarbu užtikrinti šių paslaugų teikimo teritorinį tolygumą skatinant plėsti paslaugas seniūnijose.

Kupiškio rajono Alizavos pagrindinėje mokykloje ir Kupiškio rajono Šimonių pagrindinėje mokykloje 2020 m. vaikų dienos centrus lankantys vaikai gavo nemokamą maitinimą, darbuotojai vaikams padėjo paruošti namų darbus, vykdė socialinių ir gyvenimo įgūdžių ugdymą, vaikams buvo organizuojamos edukacinės išvykos, bendros veiklos su tėvais. Kupiškio r. Švietimo pagalbos tarnybos Šimonių vaikų dienos centrą lankė 15 mokinių iš 14 šeimų. Organizuotos 9 edukacinės išvykos. Informavimo paslaugos suteiktos 14 tėvų. Kupiškio r. Švietimo pagalbos tarnybos Alizavos vaikų dienos centrą lankė 15 mokinių iš 8 šeimų. Organizuotos 8 edukacinės išvykos. Informavimo paslaugos suteiktos 8 tėvams. Nuotolinio mokymosi metu tėvai konsultuoti kaip padėti vaikams nuotolinio mokymosi metu ar reikalinga specialistų pagalba, ar turi reikalingą kompiuterinę įrangą. Ypatingas dėmesys skirtas tiems mokiniams, kurie turi specialiųjų ugdymosi poreikių.

Vaikų dienos centrai dirbo po tris dienas per savaitę po keturias valandas. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija pagal pateiktą paraišką, finansavo vaikų maitinimą, prekes, priemones, transporto nuomą, komunalinius mokesčius, o Savivaldybė prisidėjo prie vaikų dienos centrų plėtos, finansuojant darbuotojų atlyginimus. Iš viso per 2020 m. paslaugas šiuose dviejuose Vaikų dienos centruose gavo 30 vaikų.

Savivaldybėje 2020 m. buvo tęsiamas projektas „Kompleksinių paslaugų šeimai teikimas Kupiškio rajono savivaldybėje“. Projekto tikslas – įgalinti Savivaldybėje gyvenančias šeimas ir (ar) asmenis tinkamai veikti krizinėse situacijose, susijusiose su emocinių, socialinių, vaikų ugdymo, saviraiškos poreikių tenkinimu bei tarpusavio santykiais, sudarant sąlygas gauti kokybiškas kompleksines paslaugas. Dviejuose Bendruomeniniuose šeimos namuose, kurie įsikūrė Kupiškio r. Švietimo pagalbos tarnyboje ir Kupiškio r. Rudilių Jono Laužiko universaliame daugiafunkciame centre, 2020 metais buvo teiktos psichosocialinės paslaugos, vedami pozityvios tėvystės mokymai, teikiama mediacija ir socialinio darbuotojo konsultacijos. Kupiškio r. Švietimo pagalbos tarnyboje vyko projekto „Kompleksinių paslaugų šeimai teikimas Kupiškio rajono savivaldybėje“ veiklos. Projekto metu teiktos mediatoriaus paslaugos: 47 kartus konsultacijas gavo

17 asmenų. Socialinio pedagogo, socialinio darbuotojo paslaugos teiktos 141 kartą. Jomis pasinaudojo 23 asmenys. Vyko 57 individualios psichologo konsultacijos, jos suteiktos 21 asmeniui, praveisti 5 mokymai, juose dalyvavo 51 asmuo. Nuo 2017 m. sausio mėn. iki 2020 metų pabaigos projekte dalyvavo 728 unikalūs asmenys. Projekto tęstinumas numatytas iki 2022 metų gruodžio mėn., kurio metu bus teikiamos psichologo, moderatoriaus ir socialinio darbuotojo konsultacijos, pozityvios tėvystės mokymai, vaikų užimtumo paslauga.

Savivaldybės taryba 2013 m. balandžio mėnesį patvirtino Įpareigojimo išklausti bendravimo su vaikais tobulinimo kursus vykdymo tvarkos aprašą, kuriuo remiantis tėvus, tėvius (globėjus, rūpintojus), kuriuos teismas nubaudė už administracinius teisės pažeidimus, susijusius su vaiko nepriežiūra ir pan., įpareigojo išklausti specialius kursus, kurių tikslas – suteikti tėvams žinių apie pozityvią tėvystę, stiprinti jų socialinius ir bendravimo su vaikais įgūdžius. Kursus rengia, organizuoja ir vykdo Kupiškio r. švietimo pagalbos tarnyba. 2017 metais teismas nubaudė už administracinius teisės pažeidimus, susijusius su vaiko nepriežiūra ir įpareigojo išklausti specialius kursus 4 asmenis, o pastaruosius trejus metus nė vienas asmuo nebuvo teismo įpareigotas išklausti šių kursų.

Tėvystės įgūdžių stiprinimo programos 2020 m. Kupiškio r. švietimo pagalbos tarnybai nepavyko vykdyti dėl šalyje paskelbto karantino dėl Covid-19 ligos (Koronaviruso infekcijos), tačiau Tarnybos psichologas 2020 m. skaitė 4 paskaitas tėvams vaikų ugdymo klausimais, kuriose dalyvavo 64 dalyviai. Socialinė pedagogė konsultavo tėvus nuotoliniu būdu socialinių įgūdžių lavinimo ir kitomis temomis. Tarnybos specialistai yra baigę mokymus ir gali įgyvendinti Ankstyvosios intervencijos programą, taikomą rizikingos elgsenos nepilnamečiams nuo 14 m., kurie eksperimentuoja ar nereguliariai vartoja psichoaktyvias medžiagas (išskyrus tabaką). Ankstyvosios intervencijos programos įgyvendinimui 2020 m. buvo pasiruošta, buvo susidariusi 6 mokinių grupė, kiekvienam mokiniui buvo praveisti įvadiniai pokalbiai, užpildyta anketa, įvyko pirmasis užsiėmimas, buvo planuota rinktis po rudens atostogų, tačiau karantinas nutraukė programos įgyvendinimą. Planuojama šios programos įgyvendinimą pratęsti, kai baigsis karantinas ir bus leidžiama dirbti ir paslaugas teikti kontaktiniu būdu.

2020 m. Savivaldybėje baigtas vykdyti projektas Nr. EPSF-2018-06-V-01 „Parama maisto produktais ir higienos prekėmis“ iš Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo lėšų. Projektas įvykdytas pagal Jungtinės veiklos sutartį tarp Europos socialinio fondo agentūros, NVO Labdaros ir paramos fondo „Maisto bankas“ ir Savivaldybės administracijos. Kupiškio socialinių paslaugų centras ir seniūnijos priėmė Savivaldybės gyventojų prašymus dėl maisto paramos skyrimo iš Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo (toliau – EPLSAF). EPLSAF tikslas – skatinti socialinę sanglaudą Europos Sąjungoje, sumažinti žmonių, kuriems gresia skurdas ir (ar) socialinė atskirtis, skaičių. Fondas

remia nacionalines sistemas, pagal kurias, pasitelkus labdaros organizacijas ir savivaldybes, teikiama nefinansinė pagalba labiausiai skurstantiems asmenims. 2019 – 2020 m. pagal projektą buvo įsigyti ir išdalinti maisto produktai: pirmos rūšies kvietiniai miltai, miltų mišinys keksui, makaronai, grikių kruopos, ryžių kruopos, greitai paruošiama avižų košė su uogomis, baltasis cukrus, rapsų aliejus, kiaulienos konservai, vištienos konservai, konservuota daržovių sriuba, konservuoti žalieji žirneliai, keptos pupelės pomidorų padaže, saldūs sausi pusryčiai, avižiniai sausainiai su šokolado gabaliukais, saldinis tirštintas pienas, ilgo galiojimo (UAT) pienas, razinų ir riešutų mišinys. Vieno dalijimo metu asmuo gavo po 8-9 skirtingus produktus. 2019 – 2020 m. maisto produktų dalinimai vyko einamųjų metų vasario, balandžio, birželio, rugpjūčio, spalio ir gruodžio mėn. 2019 – 2020 m. pagal projektą buvo įsigytos ir išdalintos higienos prekės: muilas, šampūnas, skalbimo priemonės, dantų pasta ir dantų šepetėliai. Visos higienos prekės vienam asmeniui atiteko du kartus per metus. 2019 – 2020 m. higienos prekių dalinimai vyko einamųjų metų birželio ir gruodžio mėn. Higienos prekių krepšeliai paskirstyti pagal savivaldybes, atsižvelgiant į pateiktą informaciją apie labiausiai skurstančių asmenų skaičių konkrečioje savivaldybėje. 2020 m. maisto paramą ir asmens higienos priemones gavo iš viso 2645 asmenys (šeimos nariai).

Kupiškio socialinių paslaugų centras 2020 m. vykdė papildomas priemones įgyvendinant projektą. Papildomosios priemonės – tai maisto produktų ir higienos prekių skirstymą papildantys veiksmai, kuriais siekiama mažinti socialinę atskirtį ir tvariau kovoti socialinėmis nelaimėmis. Projekto veiklos buvo skirtos paramą maisto produktais ir asmens higienos priemonėmis gaunantiems pavieniams asmenims ir šeimoms. 2020 m. prioritetine veiklų dalyvių grupe buvo pasirinktos socialinę riziką patiriančios šeimos, kurioms teikiamos socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos. Įvairiomis veiklomis, kurias 2020 m. organizavo Kupiškio socialinių paslaugų centras, pasinaudojo 317 asmenų (šeimos narių). Projekto veiklos buvo įgyvendintos 2020 m. liepos–gruodžio mėnesiais. Per šį laikotarpį buvo įgyvendintos šios veiklos: vaikų vasaros stovykla „Nuotykių vasara“ vaikams, augantiems socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas gaunančiose šeimose (18 dalyvių); edukacijos tėvams konsultuojant vaikų švietimo, auklėjimo, ugdymo (aktualiomis temomis dėl pandemijos susiklosčiusioje situacijoje ir vykstant nuotoliniam mokymuisi namuose), darnių tarpusavio santykių kūrimo klausimais (299 dalyviai). Papildomosioms priemonėms įgyvendinti 2020 m. panaudoti 5085,80 Eur.

2021 m. parama maisto produktais ir asmens higienos prekėmis, papildomų priemonių įgyvendinimo veiklos bus tęsiama pagal Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo lėšų bendrai finansuojamą projektą „Parama maisto produktais ir higienos prekėmis" Nr. EPSF-2020-07-V-01.

Savivaldybėje 2020 m. buvo vykdytas **atvirasis darbas su jaunimu**. Atvirasis darbas su jaunimu – tai tokia darbo su jaunimu forma, kuria siekiama visiems jauniems žmonėms, nepriklausomai nuo jų socialinės padėties, suteikti galimybes saugiai leisti laisvalaikį, ugdyti asmenines ir socialines kompetencijas, padėti aktyviai įsitraukti į bendruomeninius ir visuomeninius procesus, lanksčiai bei konstruktyviai reaguoti į gyvenimo pokyčius. Atvirąjį darbą su jaunimu vykdė *Kupiškio jaunimo centras* ir 2 atvirosios jaunimo erdvės, įsikūrusios Kupiškio kultūros centro padalinyje Šepetos laisvalaikio centre ir Kupiškio rajono Subačiaus kultūros centro padalinyje. Per 2020 m. atvirųjų jaunimo centrų ir atvirųjų jaunimo erdvių organizuotas paslaugas, finansuotas arba dalinai finansuotas Savivaldybės biudžeto lėšomis, gavo iš viso 7185 lankytojai, iš jų 201 nuolatinis lankytojas. Lankytojams teiktos sociokultūrinės paslaugos – jaunuolių laisvalaikio užimtumo, bendravimo, savanorystės, pasiruošimo renginiams, įtraukimo į visuomenei naudingą veiklą organizavimas. 2020 m. šiose jaunimo įstaigose inicijuotos ir suorganizuotos 28 veiklos. Teiktos individualios ir grupinės konsultacijos, didelis dėmesys skirtas motyvavimui ir jaunuolių emocinei sveikatai, 2-ojo karantino iššūkių įveikimui.

Kupiškio rajone registruoti 3117 asmenys (Statistikos departamento duomenys), kurie priskiriami jaunimo amžiaus grupei (14-29 m.), iš jų 850 yra 14-18 m. amžiaus ir 2267 yra 19-29 m. amžiaus. Jaunimo dalis populiacijoje sudaro 19,1 proc. Nors Kupiškio rajone vykdomas atvirasis darbas su jaunimu, jaunimui teikiamų paslaugų kai kuriose rajono vietovėse trūksta.

Vienas iš būdų didinti jaunuolių užimtumą – vykdyti mobilųjį darbą su jaunimu. Nuo 2020 m. Savivaldybėje Kupiškio jaunimo centras pradėjo vykdyti ne tik atvirąjį darbą su jaunimu, bet ir mobilųjį darbą su jaunimu. **Mobilusis darbas su jaunimu** – tai viena iš darbo su jaunimu formų, nukreipta į kiekvieną jauną žmogų ir sudaranti sąlygas dalyvauti veiklose, kurios vykdomos pagal jauno žmogaus poreikius jo gyvenamojoje aplinkoje. Vykdamas mobilųjį darbą ypatingas dėmesys skiriamas mažiau galimybių turinčiam jaunimui, kuris neturi tokių pat sąlygų kaip bendraamžiai savo kompetencijoms ir veikloms plėtoti, nes gyvena nepalankiomis sąlygomis ar patiria socialinių, ekonominių, išsilavinimo, kultūrinių, geografinių sunkumų, turi negalią ir (ar) sveikatos problemų. Mobilusis darbas su jaunimu 2020 m. buvo vykdomas 4 seniūnijose: Šimonių seniūnijoje, Skapiškio seniūnijoje, Noriūnų seniūnijoje ir Subačiaus seniūnijoje. 2020 m. mobiliojo darbo su jaunimu komanda, kurią sudarė Kupiškio jaunimo centro 2 darbuotojai, minėtose seniūnijose lankėsi ir teikė įvairias paslaugas jaunuoliams ir bendruomenei. Visose veiklose dalyvavo 1313 pasikartojančių dalyvių, iš kurių 71 buvo unikalus asmuo. Vykdamas mobilųjį darbą su jaunimu buvo suteiktos įvairios sociokultūrinės paslaugos: individualus darbas/konsultacijos buvo suteiktos 42 jauniems žmonėms; grupinės veiklos ir konsultacijos buvo teikiamos grupėmis, kuriose vidutinis grupės dalyvių skaičius buvo 11 jaunų žmonių; buvo suorganizuoti 5 patirtiniai žygiai; buvo pravestos grupės dalyvių skaičius buvo 11 jaunuolių; buvo suorganizuoti 5 patirtiniai

žygiai; 6 psichologo paskaitos profesinio orientavimo temomis; suorganizuoti 2 mokymai savęs pažinimo, motyvacijos stiprinimo ir savanorystės temomis. Darbuotojai bendruomenių nariams vykdė mokymus tema „Projektinių paraiškų rengimas ir vadyba“. Vasaros metu buvo suorganizuota 1 stovykla Palangoje, 1 stovykla Rokiškio rajone. Karantino metu jaunuoliams buvo organizuotos ir 2 virtualios stovyklos. Darbas su bendruomene buvo vykdomas 30 kartų įvairiomis formomis ir buvo suorganizuota 10 tiesioginių išvykų į seniūnijas.

Karantino metu atvirasis darbas su jaunimu ir mobilusis darbas su jaunimu buvo organizuojamas nuotoliniu būdu, naudojantis socialiniais tinklais ir kitomis informacinėmis technologijomis. Projekto veiklų metu jaunimas ugdėsi asmenines, socialines, iniciatyvumo ir kūrybingumo, komunikavimo, pažinimo ir mokėjimo mokyti kompetencijas.

Neįgaliųjų NVO yra svarbūs Savivaldybės partneriai, užtikrinantys neįgaliųjų socialinę integraciją, teikiantys bendrąsias socialines paslaugas, kurių Savivaldybės biudžetinės įstaigos neteikia. 2020 m. Socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektams finansuoti buvo skirta 31 360 Eur iš valstybės biudžeto ir 5740 Eur iš Savivaldybės biudžeto. Šiuo metu rajone veikia 5 nevyriausybinės neįgaliųjų organizacijos, teikiančios socialinės reabilitacijos paslaugas neįgaliesiems asmenims ir jų šeimos nariams bei kitų socialinių grupių asmenims. NVO klientams dažniausiai teikiamos informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, asmens higienos, socialinės reabilitacijos, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo, transporto organizavimo, sociokultūrinės paslaugos.

Kupiškio rajono neįgaliųjų draugija veikia 32 metus, kuriai priklauso 185 nariai. Draugijoje dirba 7 darbuotojai, iš jų 5 – neįgalūs, paslaugas padeda teikti savanoriai. 2020 m. draugija 65 asmenims suteikė 1210 įvairių socialinės reabilitacijos paslaugų. Buvo teikiamos neįgaliųjų dienos užimtumo amatų būreliuose (rankdarbių, mezgimo, pynimo iš vytelių), saviraiškos įgūdžių lavinimo ir palaikymo paslaugos, individualios pagalbos neįgaliesiems paslaugos, neįgaliųjų meninių gebėjimų lavinimo paslaugos (meno kolektyve „Prie Kupos“).

Kupiškio rajono neįgaliųjų draugija 2020 m. teikė Asmens higienos ir priežiūros paslaugas, kurios buvo finansuojamos iš Savivaldybės biudžeto. Maudymosi (dušo) ir skalbimo paslaugos buvo teikiamos **neįgaliesiems, pensinio amžiaus gyventojams**, gyventojams, gyvenantiems būstuose be komunalinių patogumų, **socialinę riziką patiriančioms šeimoms bei suaugusiems asmenims**, asmenims, kurių pajamos yra mažesnės už valstybės remiamų pajamų dydį. Šių paslaugų teikimas yra viena iš kovos su skurdu ir socialine atskirtimi priemonių. 2020 m. 1347 asmens higienos paslaugos buvo suteiktos 183 unikaliems gavėjams. Organizacija su Savivaldybės administracija yra sudariusi sutartį ir paslaugas teiks 2021 m.

Kupiškio krašto žmonių su negalia sąjunga, veikia 24 metus, vienija 250 narių, turinčių įvairią negalią. Organizacijoje dirba 6 darbuotojai, 4 iš jų turi negalią, 1 asmuo dirbo

savanorystės pagrindais. Vykdam Socialinės reabilitacijos 2020 metų projektą 50 asmenų buvo suteiktos 1491 socialinės reabilitacijos paslaugos. Kupiškio krašto žmonių su negalia sąjunga teikė **neįgaliesiems** neįgaliųjų dienos užimtumo paslaugas (socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo, užimtumo amatų būreliuose, saviraiškos ir kūrybiškumo ugdymo), individualios pagalbos neįgaliesiems, teiktos transporto organizavimo, neįgaliųjų meninių gebėjimų lavinimo būreliuose, kolektyvuose (teatras „Pasitikėjimas“.

VšĮ LASS šiaurės rytų centro Kupiškio skyrius 2020 m. vienijo 32 regėjimo negalią turinčius asmenis. Pagrindines socialinės reabilitacijos paslaugų veiklas vykdė projekte įdarbinti 5 darbuotojai, iš jų 4 asmenys su negalia. Paslaugos buvo suteiktos 26 asmenims. Įstaigoje organizuotos veiklos orientuotos į **regėjimo negalią turinčių žmonių** poreikių išpildymą. Šio skyriaus nariams buvo teikiamos neįgaliųjų dienos užimtumo paslaugos (savarankiškumo kasdienėje veikloje įgūdžių formavimo, palaikymo ir atkūrimo, socialinių įgūdžių stiprinimo, ugdymo ir palaikymo, saviraiškos įgūdžių lavinimo ir palaikymo veiklomis), individualios pagalbos neįgaliesiems paslaugos, neįgaliųjų meninių gebėjimų lavinimo paslaugos (teatro būrelyje „Akimirka“, vokalinio ansamblio „Rugiagėlė“), transporto organizavimo paslaugos. Teikiant socialinės reabilitacijos paslaugas, projekto dalyviams buvo didinamas regėjimo neįgaliųjų savarankiškumas ir užimtumas, pagalba pandemijos metu.

Lietuvos specialiosios kūrybos draugijos „Gubojė“ Kupiškio skyrius veiklą vykdo nuo 2000 m., organizacijai priklauso 30 narių. Organizacijoje projektinę veiklą vykdo 3 darbuotojai, padeda 3 savanoriai. 2020 m. ši organizacija paslaugas 22 asmenims. **Vaikams ir jaunuoliams su negalia** buvo teiktos dienos užimtumo paslaugos, kurių metu projekto dalyviams vykdytos savarankiškumo kasdienėje veikloje įgūdžių formavimo ir atkūrimo, socialinių įgūdžių stiprinimo, ugdymo ir atkūrimo, pažintinių funkcijų formavimo – pagrindinių bendrųjų žinių suteikimo veiklos. Neįgaliesiems teiktos individualios pagalbos paslaugos, meninių gebėjimų lavinimo paslaugos. Projekto metu dalyviai ugdė sveikos gyvensenos, netradicinių piešimo technikų, dekupažo technikos pagrindų įgūdžius. 2020 m. dėl koronaviruso (Covid-19) pandemijos paskelbus karantiną daugiau teikta individualios pagalbos.

VšĮ Pagalbos ir informacijos šeimai tarnyba 2020 m. teikė socialinės reabilitacijos paslaugas **protinės ir psichikos sutrikimų turintiems asmenims ir jų šeimos nariams**. Organizacijoje projektinę veiklą vykdo 3 darbuotojai. Organizacija per 2020 m. suteikė 957 paslaugas 13 neįgalių asmenų.

Savivaldybėje socialinės reabilitacijos paslaugas teikiančių neįgaliųjų nevyriausybinų organizacijų 2020 m. veiklos rodikliai pateikiami 23 lentelėje.

Savivaldybėje socialinės reabilitacijos paslaugas teikiančių neįgaliųjų nevyriausybinių organizacijų 2020 metų rodikliai

23 lentelė

Eil. Nr.	Organizacijos, įgyvendinančios projektą, pavadinimas	Neįgaliųjų dienos užimtumas			Individuali pagalba neįgaliajam			Meninių gebėjimų lavinimas būreliuose, kolektyvuose, klubuose			Pagalba neįgaliesiems šeimoms
		Iš viso paslaugas gavusių asmenų	Iš jų		Iš viso paslaugas gavusių asmenų	Iš jų		Iš viso paslaugas gavusių asmenų	Iš jų		Iš viso paslaugas gavusių šeimoms narių
			suaugusių neįgaliųjų	neįgalių vaikų		suaugusių neįgaliųjų	neįgalių vaikų		suaugusių neįgaliųjų	neįgalių vaikų	
1	2	3	4	5	6	7	8	12	13	14	15
1.	VšĮ LASS šiaurės rytų centras	11	11	-	25	25	-	7	7	-	-
2.	Kupiškio rajono neįgaliųjų draugija	10	10	-	51	49	2	10	10	-	-
3.	Kupiškio krašto žmonių su negalia sąjunga	50	50	-	16	16	-	9	9	-	-
4.	Lietuvos specialiosios kūrybos draugijos „Guboja“ Kupiškio skyrius	11	6	5	5	4	1	11	6	5	11
5.	Viešoji įstaiga Pagalbos ir informacijos šeimai tarnyba	13	13	0	-	-	-	-	-	-	3*

*pagalba šeimoms teikiama savanoriškais pagrindais
Socialinės paramos skyriaus informacija

Kupiškio rajono maltiečių grupė savo veiklą ir pagalbą orientuoja į **vienišus, senyvo amžiaus asmenis**, nors pagal galimybes stengiasi padėti visiems, kurie kreipiasi pagalbos. Per 2020 m. Kupiškio rajono maltiečių grupė turėjo 20-25 nuolatinis klientus, iš kurių 3 buvo vaikus auginančios šeimos. Šis skaičius metams einant keitėsi, kadangi kai kurie paslaugų gavėjai buvo apgyvendinami socialinės globos įstaigose, kai kurie buvo laikinai gydomi VšĮ Kupiškio ligoninės palaikomojo gydymo, slaugos ir paliatyvios pagalbos skyriuje, kiti mirė. Kupiškio rajono maltiečių grupė 2019 m. kiekvieną pirmadienį ir trečiadienį po 2 val. priiminėjo savo būstinėje asmenis, kuriems buvo reikalinga įvairi pagalba ir parama, tačiau 2020 m. dėl visuotinio karantino ir galiojančių ribojimų tiesiogiai bendrauti, klientams pagalba buvo teikiama nuotoliniu būdu, bendraujama telefonu, o maisto paketai senoliams ir kitiems klientams buvo pristatomi tik iki namų durų. Asmenims ši NVO teikė nuolatinę pagalbą maistu, pagal galimybes būtiniausiais drabužiais, avalyne, buities rakandais bei kūdikių daiktais, žaislais. Maltos ordino pagalbos tarnybos organizuotos akcijos „Mažoji širdelė didelės idėjos“ dovanomis (kuprinės, kanceliarinės prekės,

rūbeliai) nudžiugino 5 vaikus iš maltiečių globojamų šeimų. Kupiškio rajono maltiečių grupė įsijungė į Lietuvos maltiečių programą „Maistas ant ratų“. Įgyvendinant šią programą ši NVO turi galimybę gauti maisto produkto iš įvairių fizinių ir juridinių asmenų. Per 2020 m. iš viso Kupiškio maltiečiai išdalino maisto produktų už 2812,50 Eur. Prie Kupiškio maltiečių grupės gerų darbų prisidėjo ir atskiri piliečiai ir įstaigos: UAB IBM Lietuva darbuotojai paaukojo virš 200 eurų ilgo galiojimo produktams įsigyti; Lietuviškos prekybos tinklas Maxima LT suformavo 15 maisto lauknešėlių (kiaušiniai, cukrus, aliejus, dešrelės, sviestas ir kt.); AB „Klaipėdos nafta“, dalyvaudama projekte „Įžiebkime šypsenas“, Šv. Kalėdų proga išpildė 10 senelių įvairiausių norus: dovanojo vitaminų, maisto papildų, rūbų, laikraščio prenumeratą, saldumynų ir kt. Vilniaus privatus darželis „Kaip miške“ atsiuntė saldžias dovanas, pirštinių, kojinių. Panevėžio maltiečiai draugiškai pasidalino „Kalnapilis nealkoholinis“ dovanotais sulčių pakeliais. Nuolatiniai rėmėjai bitininkai G. ir R. Markeliai padovanojo 106 kilogramus medaus. Kupiškio rajono maltiečių grupėje 2020 m. aktyviai savanoriavo ir senolius lankė 10 savanorių, o iš viso ši organizacija Savivaldybėje vienija 12 savanorių, kurie prisideda prie šios NVO veiklos.

Savivaldybėje aktyviai veikia NVO *VšĮ Kupiškio dekanato „Caritas“*, kurios veikla orientuota į **suaugusių socialinę riziką patiriančių asmenų** integraciją į visuomenę ir jų poreikių užtikrinimą. 2020 m. organizacija įgyvendino projektą „Socialinių paslaugų organizavimas Kupiškio mieste socialinę atskirtį patiriantiems žmonėms“ (projekto kodas 08.6.1-ESFA-T-927-01-0133). Projektui įgyvendinti iš 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ 08.6.1-ESFA-T-927 priemonės „Spartesnis vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ iš viso panaudota 46661,89 euro finansinė parama. Savivaldybė projektui skyrė 10,5 proc. tinkamų finansuoti projekto išlaidų, VšĮ Kupiškio dekanato „Caritas“ prie projekto įgyvendinimo prisidėjo ne mažiau kaip 5 proc. savanoriško darbo. Projekto naudą gavo 27 tikslinės grupės asmenys. Projektą sąlygojo Kupiškio miesto žmonių, neturinčių pastovios gyvenamosios vietos, pajamų, grįžusių iš įkalinimo įstaigų ar neturinčių socialinių įgūdžių, gyvenimo sąlygos. Šiems žmonėms nepavyksta sau užtikrinti maitinimo, tinkamos veiklos, asmeninės higienos. VšĮ Kupiškio dekanato „Caritas“ organizuojamos veiklos, kuriomis prisidedama prie šių žmonių užimtumo, maitinimo, suteikia erdvę. Projekto įgyvendinimo metu organizuotas maitinimas 1–2 kartus per dieną (darbo dienomis 10 mėnesių; viso 200 maitinimų) socialinę atskirtį patiriantiems Kupiškio miesto gyventojams. Vykdamas maitinimo organizavimą pirkti maisto produktai, iš kurių buvo gaminami patiekalai socialinę atskirtį patiriantiems asmenims. Siekiant užtikrinti tinkamą tikslinės grupės (asmenys nuo 18 metų, esantys socialiai atskirti dėl to, kad elgetauja, valkatauja, piktnaudžiauja alkoholiu, yra iš dalies ar visiškai netekę gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime) integraciją bei vystyti socialinius įgūdžius, papildomai organizuotos užimtumo veiklos

(planuojamas dalyvių skaičius - 18 žm.): mokymai (10 mėn., per mėnesį vidutiniškai 10 darbo dienų, po 1 val.) bei savarankiški užsiėmimai (darbo dienomis, 10 mėn.). Tikslinės grupės nariai buvo mokomi frezavimo, pjovimo, obliavimo, tekinimo, drožybos darbų, jog įgytus įgūdžius galėtų panaudoti savarankiškai gaminant medines tvoreles, inkilus, suoliukus, stalus, knygų bibliotekėles, sūpynes ir kitus miesto viešose erdvėse galimus įrengti įrenginius. Užimtumo veikloms įsigytas betonas, mediena ir kitos reikalingos medžiagos. Taip pat veiklų vykdymui įsigyta medienos apdirbimo įranga (akumuliatorinis siaurapjūklis, suktuvas–gręžtuvas, oblių, kelių rūšių šlifuočiai, skersinio pjovimo staklės, išilginio pjovimo staklės, frezavimo ir tekinimo staklės, gręžtuvas) ir įrankiai (rankiniai pjūklai, plaktukai, kirvis ir kt.). Įgyvendintas projektas padidino Kupiškio miesto bendruomenės narių socialinę integraciją, tikslinės grupės asmenys tęsia užimtumo įkurtose dirbtuvėse veiklas.

7. Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius Savivaldybėje 2021-01-01

Eil. Nr.	Įstaigos	Socialinių darbuotojų skaičius, iš viso	Socialinių darbuotojų, finansuojamų iš valstybės biudžeto, skaičius	Socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius
1.	Savivaldybės socialinių paslaugų įstaigose:			
1.1.	Biudžetinėse įstaigose :	28,5	21,5 (2*)	39,75
1.1.1.	Kupiškio socialinių paslaugų centre, iš jų: Kupiškio socialinių paslaugų centro Bendrųjų ir specialiųjų socialinių paslaugų padalinyje	23	19	31
1.1.2.	Kupiškio socialinių paslaugų centro Stacionarių socialinių paslaugų padalinyje	1	0,5	6,75
1.1.3.	Kupiškio socialinių paslaugų centro Globos centro padalinyje	3	2*	1
1.1.4.	Kupiškio socialinių paslaugų centro Krizių centro padalinyje	1	-	-
1.1.5.	Kupiškio socialinių paslaugų centro Savarankiško gyvenimo namų padalinyje	0,5	-	1

1.2.	Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namuose (Paketurių k.)	6	-	11
1.2.1.	Bendruomeniniuose vaikų globos namuose (Noriūnų k.)	2	-	3
1.2.2.	Bendruomeniniuose vaikų globos namuose (Kupiškis)	2	2	3
1.2.3.	Pagalbos šeimai centras	2	-	2
1.3.	Viešosiose įstaigose:	-	-	-
2.	Savivaldybės administracijoje:			
	Socialinės paramos skyriuje	1	-	-
	seniūnijose	6	-	-
	Iš viso:	47,5	23,5	58,75

* darbo užmokestis finansuojamas iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų

Socialinės paramos skyriuje dirba 1, o seniūnijose – 6 socialiniai darbuotojai, šis darbuotojų skaičius atitinka pareigybių skaičių.

Kupiškio socialinių paslaugų centro Bendrųjų ir specialiųjų socialinių paslaugų padalinyje yra patvirtintos 28,5 socialinio darbuotojo pareigybės (18,5 iš jų dirba su šeimomis ir vaikais ir jų atlyginimai finansuojami iš valstybės biudžeto lėšų). Kupiškio rajone socialines paslaugas teikia 61 socialinio darbuotojo padėjėjas, iš jų 31 – Kupiškio socialinių paslaugų centro Bendrųjų ir specialiųjų socialinių paslaugų padalinyje, 8 iš jų atlyginimai finansuojami iš valstybės biudžeto lėšų, kadangi jie teikia paslaugas asmenims su sunkia negalia. 8 socialinio darbuotojo padėjėjai dirba Kupiškio socialinių paslaugų centro Stacionarių socialinių paslaugų padalinyje, jie užima 6,75 pareigybės, iš kurių 3,2 pareigybės finansuojamos iš valstybės biudžeto. Kupiškio socialinių paslaugų centro Stacionarių socialinių paslaugų padalinyje dirba 1 socialinis darbuotojas.

Krizių centre dirba 1 socialinis darbuotojas visu etatu. Globos centro padalinyje dirba 3 socialiniai darbuotojai, iš jų: 1,5 atestuoti socialiniai darbuotojai, 1,5 globos koordinatoriai, 1 globos centro veiklų koordinatorius. Atestuotų socialinių darbuotojų atlyginimai yra finansuojami iš valstybės biudžeto lėšų, o globos koordinatorių atlyginimai finansuojami iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų ir savivaldybės biudžeto lėšų. Savarankiško gyvenimo namuose 0,5 etatu dirba socialinis darbuotojas ir 1 visu etatu socialinio darbuotojo padėjėjas.

Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namuose 2021 m. sausio 1 d. iš viso dirbo 12 socialinių darbuotojų ir 19 socialinio darbuotojo padėjėjų, iš jų: vaikų globos namuose dirba 6 socialiniai darbuotojai ir 11 socialinio darbuotojo padėjėjų, dviejuose Bendruomeniniuose vaikų globos namuose dirba po 2 socialinius darbuotojus ir po 3 socialinio darbuotojo padėjėjus, Pagalbos šeimai centre dirba 2 socialiniai darbuotojai ir 2 socialinio darbuotojo padėjėjai. Bendruomeniniuose vaikų globos namuose patvirtintų pareigybių etatų skaičius atitinka dirbančių

darbuotojų skaičių. Pagalbos šeimai centre patvirtinti 1,5 etato socialinių darbuotojų ir 2 etatai socialinio darbuotojo padėjėjų.

8. Ankstesnių metų socialinių paslaugų plano įgyvendinimo rezultatų trumpa apžvalga

Dauguma numatytų tikslų ir numatytos socialinių paslaugų apimtys Savivaldybėje per 2020 m. buvo įgyvendintos nepaisant karantino ir jo ribojimų. Socialines paslaugas Savivaldybės biudžetinių socialinių paslaugų įstaigų ir NVO darbuotojai teikė tiesiogiai ir nuotoliniu būdu.

Pagrindiniai Kupiškio socialinių paslaugų centro paslaugų gavėjai buvo **neįgalūs, senyvo amžiaus asmenys**, kuriems buvo teikiamos pagalbos į namus, dienos socialinės globos asmens namuose, integralios pagalbos paslaugos, transporto, asmeninės higienos ir priežiūros organizavimo paslaugos, ir **šeimos**, gavusios socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo, sociokultūrinės bei kitas bendrąsias socialines paslaugas. Transporto, asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimo, aprūpinimo būtiniausiais drabužiais ir avalyne paslaugos teiktos **socialinės rizikos suaugusiems asmenims**. Atestuoti socialiniai darbuotojai rengė globėjų šeimas globoti vaikus, globos koordinatoriai teikė informavimo ir konsultavimo paslaugas jau vaikus globojančioms šeimoms, budintiems globotojams, šeimynoms ir jose globojamiems (rūpinamiems) vaikams.

Į socialinių paslaugų teikimą buvo įtrauktos ir NVO, jos teikė įvairias bendrąsias socialines paslaugas rajono neįgaliesiems. Kupiškio rajono neįgaliųjų draugijos teikiamas paslaugas neįgaliesiems iš dalies finansavo Savivaldybė

III SKYRIUS UŽDAVINIAI IR PRIEMONIŲ PLANAS

9. Prioritetinės socialinių paslaugų plėtros kryptys

Planuojamam laikotarpiui numatomos **prioritetinės žmonių socialinės grupės**, kurioms reikalinga teikti ar plėsti socialines paslaugas:

- Šeimos, patiriančios socialinę riziką, ir jų vaikai
- Šeimos, auginančios vaikus
- Be tėvų globos likę vaikai
- Vaikus globojančios šeimos
- Neįgalieji
- Senyvo amžiaus asmenys
- Nepasiturintys, socialinės rizikos asmenys

Numatomos **prioritetinės socialinės paslaugos:**

- Socialinės priežiūros paslaugos šeimoms ir jose augantiems vaikams

- Socialinės priežiūros paslaugos vaikams
- Kompleksinės paslaugos šeimoms, auginančioms vaikus
- Ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugų teikimas be tėvų globos likusiems vaikams (bendruomeniniuose vaikų globos namuose, budinčių globotojų šeimose)
- Pagalba globėjams (rūpintojams) ir įtėviams
- Asmeninio asistento paslaugos
- Dienos socialinės globos paslaugų suaugusiems asmenims su negalia teikimas institucijoje
- Integralios pagalbos paslaugos
- Dienos socialinė globa asmens namuose
- Socialinės priežiūros (pagalbos į namus paslaugos)
- Socialinės priežiūros paslaugos (savarankiško gyvenimo namuose)
- Ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugų senyvo amžiaus ir suaugusiems asmenims su negalia teikimas institucijoje
- Maitinimo organizavimo paslaugos nepasiturintiems, socialinės rizikos asmenims

10. 2021 metų priemonių planas

1 tikslas Plėtoti nestacionarias socialines paslaugas				
Uždaviniai	Priemonės	Lėšos, finansavimo šaltiniai	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas
1	2	3	4	5
1.1. Užtikrinti bendrųjų socialinių paslaugų teikimą rajono gyventojams bendradarbiaujant su nevyriausybinėmis organizacijomis	1.1.1. Finansuoti transporto organizavimo paslaugas	3000 Eur Savivaldybės biudžeto lėšos	Kupiškio socialinių paslaugų centras	Transporto paslaugos bus suteiktos 400 asmenų
	1.1.2. Finansuoti maisto prekių ir higienos priemonių iš intervencinių atsargų transporto išlaidas	Savivaldybės biudžeto lėšos 4300 Eur	Savivaldybės administracija	Paramą maisto produktais gaus 2500 asmenų
	1.1.3. Finansuoti asmeninės higienos ir priežiūros organizavimo paslaugas	15020 Eur Savivaldybės biudžeto lėšos	Kupiškio socialinių paslaugų centras	Paslaugos bus suteiktos 100 asmenų
	1.1.4. Finansuoti nevyriausybinių neįgaliųjų organizacijų socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektus	6000 Eur Savivaldybės biudžeto lėšos; 28684 Eur valstybės	Nevyriausybės neįgaliųjų organizacijos	Paslaugos bus suteiktos 190 asmenų

	1.1.5. Skirti dalinį finansavimą akredituotiems vaikų dienos centrams	biudžeto lėšos 24750 Eur Savivaldybės biudžeto lėšos 84000 valstybės biudžeto lėšos	Savivaldybės administracija	Paslaugas gaus 105 vaikai
	1.1.6. Skirti finansavimą asmens higienos bei skalbimo paslaugoms pirkti	3000 Eur Savivaldybės biudžeto lėšos	Savivaldybės administracija	Paslaugas gaus 180 rajono gyventojų
1.2. Organizuoti pagalbos namuose paslaugas pagyvenusiems ir neįgaliesiems asmenims	1.2.1. Teikti bendrąsias ir specialiąsias socialines paslaugas – pagalbą į namus	364200 Eur Savivaldybės biudžeto lėšos; 553200 Eur biudžetinių įstaigų pajamų įmokų lėšos	Kupiškio socialinių paslaugų centras	Pagalbos į namus paslaugos bus suteiktos 170 asmenų
1.3. Teikti sunkią negalią turinčių asmenų poreikius atitinkančias dienos socialinės globos paslaugas	1.3.1. Teikti specialiąsias socialines paslaugas – dienos socialinę globą asmens namuose	148600 Eur iš valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų 14000 Eur Savivaldybės biudžeto lėšos	Kupiškio socialinių paslaugų centras	Dienos socialinės globos paslaugos asmens namuose bus suteiktos 5 asmenims
	1.3.2. Teikti integralias paslaugas (slaugos ir dienos socialinės globos) asmens namuose	34516 Eur iš ES lėšų	Kupiškio socialinių paslaugų centras	Integralios paslaugos bus suteiktos 25 asmenims jų namuose
	1.3.3. Teikti dienos socialinės globos paslaugas institucijoje	Eur Valstybės biudžeto ir 3500 Eur Savivaldybės biudžeto lėšos	Kupiškio socialinės globos namai	Dienos socialinės globos paslaugas institucijoje gaus 5 asmenys
1.4. Teikti gyventojų poreikius atitinkančias	1.4.1. Teikti socialinės priežiūros paslaugas šeimoms (socialinių darbuotojų ir Atvejo	338000 Eur per metus iš valstybės biudžeto	Kupiškio socialinių paslaugų centras	Kokybiškas socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar)

bendrąsias bei socialinės priežiūros paslaugas šeimoms 1.5. Užtikrinti paslaugų prieinamumą vaikus globojančioms šeimoms, globėjams (rūpintojams), tėviams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti	vadybininkų darbo užmokesčiui ir darbo priemonėms) 1.5.1. Teikti globėjų (rūpintojų) ir tėvių paieškos, rengimo, atrankos konsultavimo ir pagalbos jiems paslaugas (atestuoti GIMK darbuotojai) 1.5.2. Organizuoti Organizuoti pagalbą	specialiosios tikslinės dotacijos; 12000 Eur iš Savivaldybės biudžeto 29020 Eur Savivaldybės biudžeto lėšos 32600 Eur iš	Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinys Globos centras Kupiškio	atkūrimo paslaugas gaus 100 socialinę riziką patiriančių šeimų ir jose augančių vaikų, sumažės socialinės globos poreikis šeimų vaikams, teikiamos paslaugos padės palaikyti ir atstatyti savarankiškumą, įvairias visuomeniniame ir šeimos gyvenime reikalingas funkcijas Bus organizuojami budinčių globotojų, globėjų giminaičių, globėjų, nesusijusių giminystės ryšiais, tėvių paieška, konsultuojami asmenys, pageidaujantys globoti (rūpintis) įvaikinti ar tapti budinčiais globotojais, asmenis, siekiančius steigti šeimynas, organizuojami mokymai pagal GIMK programas, vertinamas pasirengimas globoti (rūpintis) prižiūrėti vaikus
--	--	---	---	--

asmenims	budinčiam globotojui, globėjui, nesusijusiam giminystės ryšiais, globėjui giminaičiui, šeimos dalyviams, tėviams ir jų prižiūrimiesiems, globojamiems (rūpinamiems) vaikams, įvairiems (globos koordinatoriai, atestuoti socialiniai darbuotojai)	ES lėšų 102700 Eur Savivaldybės biudžeto lėšų	Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinys Globos centras	Pagal poreikį pagalbą gaus budintys globotojai, globėjai, nesusiję giminystės ryšiais, globėjai giminaičiai, šeimos dalyviai, tėviai ir jų prižiūrimi, globojami (rūpinami) vaikai, įvairiai bei bendruomeninių vaikų globos namų darbuotojai
	15.2 Organizuoti pagalbą budintiems globotojams, globėjams (rūpintojams), šeimos dalyviams, tėviams ir jų prižiūrimiesiems, globojamiems vaikams	51060 Eur Savivaldybės biudžeto lėšos	Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinys Globos centras	Pagal poreikį pagalbą gaus budintys globotojai, globėjai, šeimos dalyviai, tėviai, jų prižiūrimi, globojami (rūpinami) vaikai, bendruomeninių vaikų globos namų darbuotojai
	1.6. Plėsti šeimoms socialinių paslaugų teikimą	16.1. Teikti kompleksines paslaugas šeimoms	30683 Eur ES lėšos	VšĮ Vaikų dienos centras Savivaldybės administracija

				paslaugas (psichologo, moderatoriaus ir socialinio darbuotojo konsultacijas, pozityvios tėvystės mokymus, vaikų užimtumo paslaugas) gaus 100 šeimų
1.7. Teikti socialinės priežiūros paslaugas senyvo amžiaus asmenims ir neįgaliesiems	17.1. Teikti socialinės priežiūros paslaugas savarankiško gyvenimo namuose	35240 Eur Savivaldybės biudžeto lėšos	Kupiškio socialinių paslaugų centras	Namų aplinkos sąlygomis reikalingos paslaugos bus teikiamos 10 asmenų, kuriems nereikia nuolatinės, intensyvios priežiūros
1.8. Vykdyti Nacionalinę neįgaliųjų socialinę integraciją	1.8.1. Pritaikyti būstą ir gyvenamąją aplinką neįgaliesiems	13000 Eur Savivaldybės biudžeto lėšos	Savivaldybės administracija	Būstas ir gyvenamoji aplinka bus pritaikyta 5 neįgaliesiems

2 tikslas**Užtikrinti socialinės globos paslaugų teikimą senyvo amžiaus asmenims ir neįgaliesiems**

Uždaviniai	Priemonės	Lėšos, finansavimo šaltiniai	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas
1	2	3	4	5
2.1. Užtikrinti kokybišką socialinės globos institucijoje teikimą senyvo amžiaus ir neįgaliesiems asmenims	2.1.1. Socialines paslaugas teikti stacionarioje socialinės globos įstaigoje (Kupiškio socialinių paslaugų centro Stacionarių socialinių paslaugų padalinyje)	102600 Eur iš Savivaldybės biudžeto; 98000 Eur biudžetinių įstaigų pajamų įmokų lėšos	Kupiškio socialinių paslaugų centras	Kokybiškas socialinės globos paslaugas gaus 35 senyvo amžiaus ir neįgalių asmenų
	2.1.2. Finansuoti socialinės globos (trumpalaikės, ilgalaikės) paslaugų teikimą Lietuvos	62000 Eur Savivaldybės biudžeto lėšos; 259200 Eur valstybės	Savivaldybės administracija, kitų savivaldybių, VšĮ, privačių ir Lietuvos	Socialinės globos paslaugas gaus 65 suaugę ir senyvo amžiaus asmenys su negalia

	Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pavaldumo globos įstaigoms ir kitų savivaldybių, viešųjų įstaigų, privačių globos namų	biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos lėšos	Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pavaldumo socialinės globos įstaigos	
--	--	--	--	--

3 tikslas**Užtikrinti socialinės globos paslaugų teikimą be tėvų globos likusiems vaikams**

Uždaviniai	Priemonės	Lėšos, finansavimo šaltiniai	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas
1	2	3	4	5
3.1. Užtikrinti kokybišką socialinės globos be tėvų globos likusiems vaikams paslaugų teikimą	3.1.1. Socialines paslaugas teikti:			
	3.1.1.1. stacionarioje socialinės globos įstaigoje (Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namuose)	514700 Eur iš Savivaldybės biudžeto lėšų	Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namai	Socialinės globos paslaugos bus teikiamos šeimyniniu principu – šeimynose gyvens 16 vaikų
	3.1.1.2. Bendruomeniniuose vaikų globos namuose	45827 Eur iš ES lėšų 1700 Eur Savivaldybės biudžeto lėšos	Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namų padaliniai Bendruomeniniai vaikų globos namai	Socialinės globos paslaugos bus suteiktos 8 vaikams
	3.1.1.3. Socialines paslaugas teikti kitose stacionariose socialinės globos įstaigose	14500 Eur iš Savivaldybės biudžeto lėšų	Savivaldybės administracija, kitų savivaldybių, viešųjų įstaigų ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pavaldumo socialinės globos įstaigos kūdikiams ir vaikams su negalia, vaikams, likusiems be tėvų globos	Socialinės globos paslaugas gaus 2 vaikai
	3.1.1.4. Socialines paslaugas teikti šeimynose	50000 Eur iš Savivaldybės biudžeto lėšų	Liolės	Šeimynoje gyvens 2 vaikai

		šeimynų dalyviams	Anikevičienės šeimyna	
		10000 Eur iš Savivaldybės biudžeto lėšų	Savivaldybės administracija	Finansinę paramą gaus 11 asmenų (globėjų ar buvusių globotinių besimokančių)
	3.1.1.5. Socialines paslaugas teikti budinčių globotojų, socialinių globėjų šeimose	40000 Eur iš Savivaldybės biudžeto lėšų	Budintys globotojai	Socialinės globos paslaugas gaus 4 vaikai

4 tikslas Plėtoti socialines paslaugas socialinę riziką patiriantiems asmenims ir šeimoms				
Uždaviniai	Priemonės	Lėšos, finansavimo šaltiniai	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas
1	2	3	4	5
4.1. Užtikrinti socialinės rizikos asmenims socialinių paslaugų teikimą	4.1.1. Finansuoti bendrąsias ir specialiąsias (intensyvios krizių įveikimo pagalbos, laikino apnakvindinimo) paslaugas	52650 Eur iš Savivaldybės biudžeto lėšų	Savivaldybės administracija, Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinys Krizių centras	Bus teikiamos intensyvios krizės įveikimo pagalbos paslaugos Krizių centre 15 asmenų, 10 suaugusių socialinės rizikos asmenų bus suteiktos socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo paslaugos.
4.2. Užtikrinti socialinę paramą mažas pajamas gaunantiems asmenims	4.2.1. Organizuoti maitinimą mažas pajamas gaunantiems asmenims	6260 Eur iš Savivaldybės biudžeto lėšų	Savivaldybės administracija, Kupiškio socialinių paslaugų centras	Socialinės paslaugos bus teikiamos 20 mažas pajamas gaunančių asmenų.

11. Regioninių socialinių paslaugų poreikis 2021 m.

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes	Socialinės globos įstaiga	Mastas (vietų sk.)
1	2	3	4

1.	Ilgalaikė socialinė globa	Kupiškio socialinės globos namai	8
		Skemų socialinės globos namai	7
		Algimanto Bandzos socialinių paslaugų namai	2
2.	Trumpalaikė socialinė globa	Kupiškio socialinės globos namai	10
		Skemų socialinės globos namai	3
		Algimanto Bandzos socialinių paslaugų namai	1
3.	Kitos socialinės paslaugos: Dienos socialinė globa institucijoje	Kupiškio socialinės globos namai	8
		Laikino atokvėpio paslaugos	5

Valstybės įstaigose teikiamų socialinių paslaugų, kurias Savivaldybė planuoja teikti savo teritorijos gyventojams, poreikiai

Eil. Nr.	Valstybės įstaigos pavadinimas	Socialinių paslaugų poreikis
1.	Kupiškio socialinės globos namai	Trumpalaikė socialinė globa Ilgalaikė socialinė globa Dienos socialinė globa institucijoje Laikino atokvėpio paslaugos
2.	Skemų socialinės globos namai	Trumpalaikė socialinė globa Ilgalaikė socialinė globa
3.	Utenos socialinės globos namai	Trumpalaikė socialinė globa Ilgalaikė socialinė globa
4.	Ventos socialinės globos namai	Ilgalaikė socialinė globa
5.	Algimanto Bandzos socialinių paslaugų namai	Trumpalaikė socialinė globa Ilgalaikė socialinė globa
6.	Aknystos socialinės globos namai	Trumpalaikė socialinė globa Ilgalaikė socialinė globa

IV SKYRIUS FINANSAVIMO PLANAS

12. Socialinės apsaugos finansavimo šaltiniai

Eil. Nr.	Socialinės apsaugos finansavimo šaltiniai	Pagal faktines išlaidas		Pagal planines išlaidas
		2019 metais, tūkst. Eur	2020 metais, tūkst. Eur	2021 metais, tūkst. Eur
1	2	3	4	5
1.	Savivaldybės biudžeto išlaidos socialinei apsaugai	3251,0	3684,3	3959,7
1.1.	Palyginti su bendru Savivaldybės biudžetu, proc.	14,7	14,5	18,2
1.2.	Iš jų valstybinėms funkcijoms atlikti	890,8	1023,0	1067,8
1.3.	Iš jų bendrosioms biudžeto reikmėms	2153,6	2053,0	2554,7

1.4.	Iš jų valstybės investicijų programos lėšos	-	303,5	116,6
2.	Valstybės biudžeto specialioji tikslinė dotacija socialinėms paslaugoms	651,8	736,9	758,0
	iš jų:			
2.1.	šeimų socialinei priežiūrai organizuoti	277,2	316,0	338,0
2.2.	asmenų su sunkia negalia socialinei globai organizuoti	374,6	420,9	420,0
3.	Vaikų globos (rūpybos) išmokoms	152,2	125,3	159,2
4.	ES struktūrinių fondų lėšos	38,0	123,6	76,5
5.	Asmenų mokėjimai už socialines paslaugas	168,5	181,1	144,1
6.	Kitos lėšos	-	-	-

Finansų ir biudžeto skyriaus informacija
Socialinės paramos skyriaus informacija

Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai

Eil. Nr.	Socialinės apsaugos finansavimo šaltiniai	Pagal faktines išlaidas	Pagal planines išlaidas
		2020 metais, tūkst. Eur	2021 metais, tūkst. Eur
1	2	3	4
1.	Savivaldybės biudžeto išlaidos socialinėms paslaugoms, iš jų:	2447,2	2635,7
1.1.	valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos	736,9	758,0
1.2.	palyginti su bendru Savivaldybės biudžetu, proc.	9,6	12,1

12.1. Socialinių paslaugų finansavimo šaltinių įvertinimas

2020 m. Savivaldybės biudžeto planinės išlaidos socialinėms paslaugoms, palyginti su 2019 m. išlaidomis, didėja apie 1,1 proc.

13. Socialinių paslaugų finansavimo iš Savivaldybės biudžeto būdai

Eil. Nr.	Finansavimo būdai	Pagal faktines išlaidas, tūkst. Eur	Pagal planines išlaidas, tūkst. Eur
		2020 metai	2021 metai
1.	Socialinių paslaugų pirkimas	2447,2	2635,7
2.	Tiesioginis socialinių paslaugų įstaigų finansavimas	1239,1	1458,1
	iš jo:		

2.1.	Savivaldybės pavaldumo įstaigoms	1140,4	1338,6
2.2.	regioninių socialinių paslaugų įstaigoms pagal lėšų kompensavimo sutartis	46,8	69,5
2.3.	NVO įstaigoms pagal lėšų kompensavimo sutartis (šeimynos)	51,9	50,0
3.	Savivaldybės biudžeto lėšos, skirtos NVO	20,8	47,3
4.	Finansavimas vykdant socialinių paslaugų programas	0	0
	Iš viso	3707,1	4141,1

14. Lėšos, reikalingos žmogiškųjų išteklių plėtrai

Siekiant efektyviau organizuoti socialinių paslaugų teikimą, gerinti socialinių paslaugų kokybę Savivaldybėje, būtinos investicijos į specialistų kvalifikacijos kėlimą, darbo užmokesčio didinimą bei naujų etatų kūrimą.

15. Savivaldybės finansinių galimybių palyginimas su numatyta priemonių finansavimu

Rajone gyvena įvairių socialinių sluoksnių asmenų, kuriems reikalinga įvairi socialinė parama. Daugumai jų ši parama užtikrinama, tačiau Savivaldybė neturi tiek finansinių išteklių, kad visiems esamiems ir potencialiems socialinių paslaugų gavėjams galėtų užtikrinti aukštos kokybės socialinių paslaugų teikimą. Lėšų poreikis socialinėms paslaugoms finansuoti kiekvienais metais didėja, kadangi žymiai didėja ir socialinių paslaugų poreikis, bet dėl lėšų trūkumo nebus galima patenkinti socialinių paslaugų poreikio.

15. 1. Savivaldybės organizuojamų socialinių paslaugų įvertinimas

2020 m., palyginti su 2019 m., Savivaldybėje buvo išlaikytos jau teikiamų socialinių paslaugų apimtys. Savivaldybės gyventojų socialinių paslaugų poreikiai tenkinami nepakankamai. Nėra galimybės organizuoti socialinių paslaugų pagal poreikius visoms socialinėms žmonių grupėms. Nestacionarių socialinių paslaugų poreikis Savivaldybėje netenkinamas dėl lėšų trūkumo. Savivaldybės finansinės galimybės, kaip ir daugelyje Lietuvos savivaldybių, yra ribotos, todėl socialinių paslaugų gyventojams teikimas organizuojamas atsižvelgiant į prioritetines socialinių paslaugų gavėjų grupes.

Į socialinių paslaugų teikimą aktyviai įsitraukia rajone veikiančios nevyriausybinės neįgaliųjų organizacijos, teikiančios socialinės rehabilitacijos neįgaliesiems bendruomenėje paslaugas, tačiau šios organizacijos mažai paslaugų teikia kaimo vietovių gyventojams. Neįgaliųjų NVO kasmet teikia tas pačias paslaugas, trūksta įvairesnių paslaugų. Kaimo vietovių gyventojams trūksta socialinių paslaugų, kurios patenkintų įvairių socialinių grupių poreikius.

V SKYRIUS PLĖTROS VIZIJA IR PROGNOZĖ

16. Socialinių paslaugų plėtros vizija – kurti gyventojų poreikius tenkinančią socialinių paslaugų infrastruktūrą, užtikrinti reikalingų socialinių paslaugų teikimo tęstinumą, siekti socialinių paslaugų kokybės.

17. Prognozuojamos socialinės paslaugos

Per ateinančius 3 metus Kupiškio rajono savivaldybėje planuojama šių socialinių paslaugų plėtra:

- akredituotų vaikų dienos socialinės priežiūros paslaugų;
- trumpalaikės, ilgalaikės socialinės globos be tėvų globos likusiems vaikams paslaugų (bendruomeniniuose vaikų globos namuose, budinčių globotojų šeimose);
- asmeninio asistento paslaugų;
- pagalbos globėjams (rūpintojams) ir įtėviams paslaugų;
- socialinės priežiūros paslaugų šeimoms institucijoje;
- kompleksškai teikiamų paslaugų šeimai;
- laikino atokvėpio paslaugų;
- integralios pagalbos paslaugų (slaugos ir globos paslaugos neįgaliesiems ir senyvo amžiaus asmenims jų namuose);
- maitinimo organizavimo paslaugų;
- darbingo amžiaus neįgaliesiems (grupinio gyvenimo namuose) paslaugų;
- apsaugoto būsto neįgaliesiems;
- trumpalaikės, ilgalaikės socialinės globos paslaugų senyvo amžiaus asmenims institucijoje.

18. Savivaldybės biudžeto augimo perspektyva ir numatomas pokytis

Savivaldybės biudžeto dalis, tenkanti socialinėms paslaugoms, per ateinančius 2021 metus didės, todėl svarbu ne tik išlaikyti jau esamas socialinių paslaugų apimtį, bet ir gerinti teikiamų socialinių paslaugų kokybę.

19. Išteklių prognozė ateinantiems 3 metams

Didės socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius, nes numatoma plėsti socialinių paslaugų teikimą pagal Socialinių paslaugų katalogą toms gyventojų grupėms, kurioms socialinių paslaugų poreikis nepatenkintas arba tenkinamas iš dalies. Prognozuojama, kad socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų etatams išlaikyti, kvalifikacijai kelti per ateinančius 3 metus Savivaldybės biudžeto išlaidos turėtų padidėti.

20. Siūlomos plėsti regioninės socialinės paslaugos, jų rūšys ir prognozuojamas mastas

Socialinių paslaugų rūšys (nurodomos pagal žmonių socialines grupes)	Vietų skaičius
Grupiniai gyvenimo namai asmenims su negalia	10
Bendruomeniniai vaikų globos namai be tėvų globos likusiems vaikams	12
Dienos socialinė globa institucijoje neįgaliesiems	5
Intensyvi krizių įveikimo pagalba vaikams, kuriems pagal Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymą nustatyta laikinoji priežiūra, kitiems tos šeimos vaikams kartu su jų atstovais (atstovu) pagal įstatymą	8

VI SKYRIUS PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA

21. Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros vykdytojai

Socialinių paslaugų plano įgyvendinimą prižiūrės Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius.

22. Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros etapai ir įvertinimo rezultatai

Socialinių paslaugų plano vertinimo rezultatai bus aptariami pasibaigus kalendoriniams metams Savivaldybės administracijos atsakingų asmenų, socialinių paslaugų įstaigų vadovų, NVO, teikiančių socialines paslaugas, vadovų ir asmenų, atsakingų už socialinių paslaugų plano vykdymą ir priežiūrą, susirinkime.

23. Pasiektų rezultatų, tikslų ir uždavinių analizė, numatytų vykdyti priemonių efektyvumas

2020 m. pasiekti rezultatai, tikslai ir uždaviniai vertinami pagal Socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijus, patvirtintus Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. A1-104 „Dėl Socialinių paslaugų plano formos ir Socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijų patvirtinimo“:

Eil. Nr.	Rodiklis	Matavimo vienetas	Reikšmė	
			2019 m.	2020 m.
1.	Savivaldybės biudžeto išlaidos per metus socialinėms paslaugoms, tenkančioms vienam savivaldybės gyventojui.	eurai	78,68	106,49
2.	Valstybės skirtų dotacijų santykis su savivaldybės biudžeto lėšomis, skiriamomis socialinėms paslaugoms.	procentai	33,6	30,1

3.	Vietų skaičiaus stacionariose socialinių paslaugų įstaigose santykis su vietų skaičiumi (maksimaliu lankytojų skaičiumi per dieną) nestacionariose socialinių paslaugų įstaigose (laikino gyvenimo namuose, dienos socialinės globos centruose, savarankiško gyvenimo namuose, socialinės priežiūros centruose).	kartai	1,4	1,31
4.	Socialinių paslaugų (įskaitant bendrąsias socialines paslaugas) gavėjų skaičiaus santykis su bendru savivaldybės gyventojų skaičiumi	procentai	29,8	31,9
5.	Socialinės globos ir socialinės priežiūros gavėjų skaičiaus santykis su bendru savivaldybės gyventojų skaičiumi, proc.	procentai	5,9	5,9
6.	Regioninių socialinių paslaugų gavėjų skaičiaus santykis su kitų socialinių paslaugų (išskyrus bendrąsias socialines paslaugas) gavėjais.	procentai	6,3	6,4
7.	Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius savivaldybės įstaigose, tenkantis 10 tūkst. savivaldybės gyventojų.	etatai	64,96	66,15
8.	Socialinių paslaugų poreikio patenkinimo procentas (asmenų (šeimų), kuriems patenkintas socialinių paslaugų poreikis, santykis su asmenų (šeimų) skaičiumi, kuriems įvertintas socialinių paslaugų poreikis).	procentai	94,1	96,9